ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 20. MARCA 1975 ŠTEVILKA: 11, LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

AKTIV KOMUNISTOV O KULTURI

Verjetno se je po osvoboditvi v Železarni zgodilo prvič, da so se sestali komunisti iz Železarne, ki delujejo na področju kulture kot izvajalci, animatorji ali koristniki kulturnih dobrin. Sestanek je sklical tovarniški komite ZKS Železarne na pobudo izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja ZKS, ki pripravlja sejo centralnega komiteja po vprašanju uresničevanja kongresne resolucije o kulturi.

Naša železarna je bila izbrana, da oceni svoja lastna prizadevanja pri uresničevanju kongresne resolucije o kulturi in s tem prispeva k splošni oceni teh prizadevanj na seji centralnega komiteja ZKS. Tovarniški komite je menil, da je tak aktiv najbolj pristojen, da poda tako oceno, ki je izhajala iz konkretnih vprašanj. Aktiva, ki je bil sklican 13. marca, se je udeležilo okrog 50 odstotkov vabljenih, ki pa so zelo kritično ocenili sedanje stanje, hkrati pa opozorili na neposredne naloge komunistov v Železarni na področju kulture v prihodnje.

Zaradi lažjega političnega opredeljevanja do posameznih vprašanj, je Joža Varl v uvodu poudaril najpomembnejše naloge komunistov, ki izhajajo iz kongresne resolucije Kultura socialistične samoupravne družbe. Pri tem je predvsem poudaril, da kultura kot pomemben dejavnik pri osvobajanju človeka in njegovega dela, mora postati sestavni del razvojnih programov tudi temeljnih organizacij združenega dela. Le-te se bodo morale bolj odgovorno ukvarjati s problemi ustvarjalnih možnosti in kulturnega življenja delovnih ljudi. Potem, ko je bolj podrobno opredeljeval naloge, ki na tem področju čakajo komuniste v temeljnih organizacijah

(Nadaljevanje na 2. str.)

V hladni valjarni in žičarni voznikom viličarjev nikoli ne zmanjka dela

VSEM DELAVCEM TOZD

V današnji številki Železarja je kot priloga objavljeno prečiščeno besedilo samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD. To delo je opravljeno na podlagi 22. člena sprememb in dopolnitev tega samoupravnega sporazuma.

Vsak delavec naj pri obratni personalki zahteva izjavo, s katere podpisom bo potrdil, da se s spremembami in dopolnitvami oz. sporazumom kot celoto strinja. Podpisane izjave prosimo, da oddaste nazaj vaši obratni personalki.

Ko bo najmanj dve tretjini delavcev v TOZD podpisalo izjavo, bo delavski svet TOZD sprejel ugotovitveni sklep, da je samoupravni sporazum v delu, ki je spremenjen oz. dopolnjen, sklenjen.

OPRAVIČILO DNEVNIKA KOLEKTIVU ŽELEZARNE

Na pisanje Ivana Štritofa in Florijana Polajnarja v Dnevniku, 8. novembra 1974 pod naslovom »Še enkrat: Jesenice — še enkrat več surovega jekla«, na katerega je kolektiv Železarne zaradi neresničnih, žaljivih in obrekljivih trditev zelo energično reagiral in obsodil tako pisanje, je vodstvo Železarne vložilo tožbo, da odkrije oba pisca in da se ju v smislu zakona o javnem obveščanju ustrezno kaznuje. Ker kljub prizadevanjem uredništva Dnevnika, da odkrije oba pisca, to zaradi njunega anonimnega nastopa ni bilo mogoče. Iz tega razloga je v izvensodni obravnavi prišlo do poravnave med predstavniki naše železarne in uredništvom Dnevnika s tem, da Dnevnik objavi v celoti spodnje pismo, kar je bilo narejeno v torek, dne 18. februarja 1975. Ker pa vsi člani kolektiva niso mogli prebrati pisma v Dnevniku, ga v nadaljevanju v celoti objavljamo tudi v Železarju.

»Prispevek o naši inventivno-inovacijski dejavnosti in drugih dosežkih za dvig našega gospodarstva, ki smo ga objavili v Dnevniku 21. oktobra lanskega leta, nas je spodbudil, da smo šli po sledeh načrta blejskega ingineeringa in dne 26. oktobra napisali nekaj zamisli o velikih razvojnih možnostih jeseniške Železarne. Prispevek Vasa Gasarja je naletel na velik odmev v javnosti, saj sleherna pobuda in zamisel o napredku družbe in posameznega kolektiva utrjuje zaupanje v naš nadaljnji razvoj.

Strani našega časnika pa so vedno odprte tudi vsakomur, ki želi dopolniti posamezne ugotovitve, odgovoriti na zastavljena vprašanja, načeti določene probleme in polemizirati z določenim stališčem. V našem uredniškem programu med drugim piše, da je »časopis odprt za pobude, mnenja in kritike delovnih ljudi, čeprav bi se morda uredniški odbor z njimi v celoti ne strinjal, če težijo k razčiščevanju problemov in dilem našega družbenega razvoja in če niso anonimne«.

Tako se je v rubriki Pisma Dnevniku pojavil 8. 11. zapis »Še enkrat: Jesenice — še enkrat več surovega železa«, ki je vzbudil med jeseniškimi delavci veliko negodovanja. O omenjeni zadevi so spregovorili delavci z Jesenic v svojem Železarju, kjer so protestirali proti pisanju Ivana Štritofa in Florijana Polajnarja. Omenjene proteste smo samoiniciativno ponatisnili 20. novembra v Dnevniku, nato pa 23. novembra objavili še daljši zapis o lanskoletnih uspehih in prizadevanjih celotnega kolektiva jeseniške Železarne.

Vodstvo železarne Jesenice je medtem vložilo zasebno tožbo proti odgovorni urednici Dnevnika, in to zaradi trditev Ivana Štritofa in Florijana Polajnarja, ki ne ustrezajo dejanskemu stanju in po mnenju prizadetih jemljejo ugled delovni organizaciji železarne Jesenice. Hkrati se je izkazalo, da pisca spornega prispevka nista navedla pravih imen. Zaradi tega se uredništvo Dnevnika opravičuje kolektivu delovne organizacije železarne Jesenice, da je prišlo do objave tega članka.

V sodnem postopku sta se stranki pogodili za poravnavo in objavo omenjenega pojasnila.

UREDNIŠTVO DNEVNIKA

KAKŠNA SO MNENJA O PREMAKLJIVEM DELOVNEM ČASU

V Železarju se je v lanskem letu zvrstilo nekaj člankov o problemih organizacije delovnega časa, ki so bili sproženi s pobudo sektorja za ekonomiko in organizacijo, da se v železarni poskusi z uvedbo premakljivega delovnega časa (PDČ). Ta oblika dela je bila uvedena na ožjem območju skupnih služb. Po štirimesečnem obdobju je bila izdelana dokaj celostna analiza PDČ, ki jo je obravnaval tudi delavski svet delovne skupnosti Skupne službe. V tem članku bomo strnjeno navedli osnovne ugotovitve enega dela te analize: stališča sodelavcev do PDČ. Preveč poenostavljeno bi najbrž bilo, če bi rekli samo to, da je kar 94,9 odstotkov na splošno za PDČ, 5,1 odstotek anketiranih pa proti.

MOŽNOSTI PDČ SO ZAENKRAT SLABO IZKORIŠČENE

Večina anketiranih (63,3 odstotkov) namreč prihaja in odhaja (72,8 odstotkov) z dela pretežno ob istem času kot pred uvedbo PDČ, to je ob šesti, oziroma 14. uri. Možnosti prihoda na delo med peto in osmo uro izkorišča 17,1 odstotek in vse možnosti ob odhodu (od 13. do 20. ure) 15,2 odstotka anketiranih. Pretežno isti čas izven okvirov 6.00 oz. 14.00 uporablja pri odhodu 19,6 odstotkov in ob odhodu 12 odstotka anketiranih (največ med 13 in 14 uro).

Videti je torej, da PDČ zaenkrat bolj funkcionira kot potencionalna možnost, ki jo večina le včasih

(Nadaljevanje na 2. str.)

PREDLOG IZHODIŠČ ZA IZDELAVO PROGRAMA VARČEVANJA ZA LETO 1975

Skladno z družbeno akcijo, ki izhaja iz ustavnih načel, stališč in sklepov desetega kongresa ZKJ, zaključkov četrte seje predsedstva CK ZK in desete seje predsedstva CK ZKS ter resolucije o osnovah skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja SFR Jugoslavije in SR Slovenije, se v program varčevanja vključuje tudi železarna Jesenice. Naš program naj bo bolj konkreten kot nakazujejo splošne smernice in naj bo uokvirjen s sprejetim programom razvoja Železarne v letošnjem letu in možnostmi, ki jih nudijo družbene in tržne razmere. Program naj izraža trajno prizadevanje vseh železarjev za razvoj Železarne in njene okolice in naj bo predvsem naravnan k skupni borbi za stabilizacijo in zniževanje inflacije.

Znotraj Železarne moramo vnesti duh varčevanja na vseh nivojih in predvsem uvesti sistemsko stimulacijo za posameznike, oddelke, obrate, delovne enote in temeljne organizacije združenega dela, katerih udeležba v varčevanju je izjemno učinkovita.

Poudariti moramo predvsem kreativno produktivno delo in izločati manj racionalna investicijska vlaganja na vseh nivojih, ne glede na sklad iz katerega se črpajo. Pri trošenju finančnih sredstev moramo redno spremljati našo likvidno sposobnost in zmanjšati vse izdatke, ki so manj nujni.

Polno izkoriščanje kapacitet je eden izmed največjih doprinosov pri uresničevanju programa varčevanja, zato bodo morali biti vsi predlogi v tej smeri obravnavani prav posebno skrbno in jih moramo vnesti kot prednostne v akcijski program. Uvajanje novih tehnoloških metod in utrjevanje že sprejete tehnologije, naj bo eden izmed temeljnih kamnov naše dejavnosti.

Naš največji prispevek v programu varčevanja naj bo večja, boljša in racionalnejša proizvodnja, za katero je zainteresiran predvsem domač, kakor tudi inozemski trg. Naš skupni cilj je preseči 400.000 ton kvalitetne blagovne proizvodnje.

Novatorski in racionalizatorski dejavnosti moramo omogočiti njen polni družbeni in ekonomski vpliv in realizirati nove ideje v čim krajšem času.

Izredni poudarek v programu varčevanja moramo dati pri potrošnji vseh vrst materialov. Pri tem moramo paziti zlasti na povečanje izplena, zmanjšanje neuspele proizvodnje in zmanjšanje reklamacij. Zaradi bistvene spremembe v cenah posameznih surovin, je potrebno določiti nova optimalna razmerja (plavž zasleduje svojo optimalnost na osnovi minimalne porabe koksa, jeklarna upošteva nižje cene starega železa itd.).

Izjemen porast cen energetskih medijev zahteva, da za potrošnjo zlasti električne energije, mazuta in propan-butana, izdelamo posebni program varčevanja, pri čemer mora biti dan poudarek na optimalnem zaustavljanju obratov, ko zavzema redukcija električne energije večji obseg.

Zadrževati moramo rast stroškov režije in pri tem omejevati potovanja v domovino in inozemstvo, pa vendar še vedno opravljati celovito poslovno funkcijo.

Izdatke za reprezentanco je treba znižati na minimum, prav tako tudi izdatke za proslave, pri tem pa še vedno dostojno proslaviti jubileje.

Skupno z družbenopolitičnimi organizacijami in s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, se moramo upirati pretiravanju v splošni in skupni porabi. Program varčevanja moramo tudi uskladiti s programi v samoupravnih interesnih skupnostih.

Izredno pomembno je, da odpadne surovine nadalje predelamo, zato bo potrebno uvesti posebne postopke in pohiteti z že zamišljenimi (predelava odpadle žlindre).

Potrebno je z vlaganjem v preventivo skrbeti za manjšo odsotnost z dela in tako znižati neupravičene in samo formalno upravičene izostanke.

Potrebno je znižati preveliko število zaposlenih v Železarni na tistih dejavnostih, ki za Železarno nimajo primarnega pomena ter racionalno vlagati sredstva v izobraževanje novih kadrov. Zaposlenost naj raste počasneje kot republiško poprečje.

Izogibati se moramo uravnilovki pri nagrajevanju in toleriranju slabega dela posameznikov ali grup. Sestanke je treba planirati v naprej, prav tako je treba pripraviti za sestanke ustrezne materiale in jih poslati pred sejo, da bi se tako število sestankov in poraba časa znižalo na razumno mejo.

Varčevanje mora biti element politike in vsakodnevnega ponašanja v vsaki enoti znotraj Železarne, kot tudi vsakodnevna skrb vsakega posameznika.

V mesečnih in četrtletnih poročilih, je potrebno poudariti predvsem dosežke na področju racionalnosti dela in poslovanja ter oceniti učinke konkretno predlagane akcije v vseh oddelkih, obratih, delovnih enotah, temeljnih organizacijah združenega dela in sektorjih. Pri tem naj služi za osnovo gospodarski načrt Železarne. Naše napore za doseganje postavljenih ciljev v železarni Jesenice v letošnjem letu, moramo čim bolj enakomerno porazdeliti skozi vse leto, da bi bili tako učinki čimvečji.

Vsaka temeljna organizacija združenega dela in delovna skupnost Skupne službe izdelajo notranji detajlni program varčevanja s konkretnimi številkami in izvajanje redno spremljajo. Za posamezne dele tega programa je potrebno določiti osebno odgovornost.

Peter Kunc, glavni direktor Železarne

UČENCI OSNOVNIH ŠOL O ŽELEZARNI

Jutri, 21. marca se bodo ekipe učencev osmih razredov osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine že peto leto zapored pomerile v znanju o naši železarni in železarstvu nasploh. Železarna Jesenice namreč že peto leto v okviru svojih prizadevanj v sodelovanju z osnovnimi šolami obeh občin, želi v smislu poklicne vzgoje in poklicnega usmerjanja, učencem, ki zaključujejo obvezno šolanje, kar najbolj približati železarstvo in številne poklice, ki nastopajo v tehnologiji železarstva. To je le ena od številnih oblik sodelovanja, ki so se v zadnjih letih zelo neposredno razvile med Železarno in šolami. V okviru teh prizadevanj sodijo še ekskurzije v Železarno, razgovori o poklicnih možnostih oziroma nadaljnjem šolanju za železarske poklice s starši in učenci, stiki s pedagogi in drugo.

Letošnje tekmovanje tričlanskih ekip osmih razredov osnovnih šol obeh občin, je za razliko od prejšnjih let, razdeljeno v dva dela. Že v dopoldanskih urah se bodo na ta dan pomerile ekipe v tako imenovanem polfinalu, tako, da bodo v popoldanskem delu sodelovale le najboljše tri iz dopoldanskega tekmovanja v boju za prvo do tretje mesto. Komisija, ki pripravlja to že tradicionalno tek-

(Nadaljevanje na 6. str.)

Na tretji in četrti seji predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, dne 30. septembra in 8. oktobra lani in deseti seji predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, dne 21. oktobra, je bila posebna pozornost posvečena začrtovanju neposrednih nalog, ki so povezane z uresničevanjem politike gospodarske stabilizacije in z uresničevanjem ustavnih določil v družbeno-gospodarskih odnosih, gospodarskem sistemu in ekonomski politiki. Ker bo v naslednjih dneh, v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti Skupne službe, tekla razprava o konkretnih programih varčevanja za leto 1975, ki bodo izdelani na osnovi predloga izhodišč, ki ga objavljamo na prvi strani, bomo nekaj misli, ki izhajajo iz sklepov omenjenih sej, posvetili predvsem temu vprašanju. Čeprav vemo, da so v sklepih zajete kompleksne naloge, ki v zvezi s tem stojijo pred komunisti in vsemi organiziranimi naprednimi silami in da ni mogoče ločevati ene od druge, ker je to skupen dialektični proces, poudarek v tem sestavku pa velja predvsem varčevanju v širokem smislu besede. O tem je med sklepi četrte seje predsedstva CK ZKJ zapisano:

»V organizacijah združenega dela si morajo bolj prizadevati za večjo proizvodnjo in dohodek, za večjo produktivnost dela, bolj intenzivno združevanje dela in sredstev, izboljšanje organizacije dela, boljše izkoriščanje zmogljivosti, manjše stroške poslovanja, boljšo delovno disciplino, bolj smotrno izkoriščanje celotnega delovnega sklada, večje zaposlovanje mladih šolanih ljudi in nasploh za bolj učinkovito in donosno poslovanje.

Organizacije ZK morajo nadaljevati in okrepiti že začeto družbeno akcijo varčevanja povsod in na vseh ravneh ter dati pobudo za sprejemanje ustreznih programov in ukrepov varčevanja v organizacijah združenega dela, v interesnih in družbenopolitičnih skupnostih.«

Vsi ti elementi so vgrajeni v politiko ekonomskega in socialnega razvoja družbenopolitičnih skupnosti za leto 1975, pa tudi nam v Železarni niso tuji, saj smo o istih in podobnih elementih govorili lansko leto, ko smo sprejemali protiinflacijske programe. Torej gre v bistvu tudi v tem primeru za dosledno uresničevanje protiinflacijskega programa, s tem, da mora biti program varčevanja še bolj konkreten in mnogo širše zajet.

Seveda pa si moramo biti na jasnem, da bo boj proti inflaciji, ki poleg vsega drugega zajeda sistem delitve po delu, uspešen in učinkovit le tedaj, če bo ta boj prisoten povsod in na vseh ravneh. To pa je v izrednem interesu delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in zato je to tudi odgovorna naloga vseh komunistov, da se s prepričevanjem, dokazovanjem, politično prodornostjo in zgledom borijo povsod za dosledno uresničevanje v prvem delu citiranih nalog, ki jih lahko strnemo na skupni imenovalec antiinflacijski program ali program varčevanja.

OKREPITI DRUŽBENO AKCIJO VARČEVANJA POVSOD IN NA VSEH RAVNEH

Pri vsem tem se moramo zavedati, da so tako naš nadaljni razvoj in utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov v smislu novih ustavnih določil, kakor ves naš družbeni sistem in uspešno gospodarjenje ter premagovanje težav tako v tekočem gospodarjenju kot v dolgoročnem razvoju, med seboj neločljivo povezani. Za tak razvoj smo se odločili v narodnoosvobodilni borbi z ljudsko revolucijo, tak razvoj smo utrjevali v petindvajsetletnem razvoju delavskega samoupravljanja, tak razvoj smo z veliko večino in demokratično potrdili s sprejemom nove ustave. Vsa prizadevanja, premagovanja, samoodpovedovanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, so bila usmerjena za utrjevanje in nadaljno poglabljanje takega razvoja, torej moramo danes vse svoje sile usmeriti proti vsemu tistemu, ki tak razvoj zavira. To pa je naloga nas vseh in vsakega posameznika, boj proti inflaciji, da bomo lahko hitreje premagovali težave, ki izhajajo iz tekočih gospodarskih gibanj. Zato tudi sklepi centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije uvrščajo boj proti inflaciji med prvorazredne, zelo aktualne naloge komunistov.

Ta boj pa seveda terja odločno in učinkovito dejavnost proti vsem vzrokom inflacije. S temi se bodo konkretno morali v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti Skupne službe v Železarni konkretno soočiti in se odreči vsej tisti potrošnji, ki presega možnosti gospodarstva. To pa zahteva, da vsi povsod in na vseh ravneh spremenimo svoja ravnanja in da smotrnejše trošimo in varčujemo na vseh področjih. Pri tem bomo morali pogledati tako investicijske kot druge programe potrošnje, ki niso usmerjeni v produktivne namene in ki v današnjih razmerah niso nujni in prioritetni.

Seveda pa bomo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovne skupnosti Skupne službe v Železarni prek svojih delegatov zahtevali, da se protiinflacijski programi oziroma programi varčevanja izdelajo tudi v družbenopolitičnih in vseh samoupravno interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih, skratka povsod, kjer se uporabljajo družbena sredstva.

Ko v neposrednih nalogah poudarjamo boj za večjo produktivnost, to hkrati zahteva odločne akcije za ustvarjalno izpopolnjevanje in dosledno uresničevanje dohodkovnega načela. Dosledno uresničevanje načela delitve po kvaliteti in kvantiteti dela na osnovi živega in minulega dela. To pa seveda narekuje stalno prilagajanje in izboljševanje osnov in meril za vrednotenje dela. Le na ta način bomo namreč lahko spodbujali produktivno in ustvarjalno delo. Iz tega pa izhaja naloga, da bomo morali s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori urejati ne samo vprašanje delitve dohodka, temveč tudi pridobivanja dohodka. Namreč brez ustvarjanja oziroma pridobivanja dohodka, tudi ni delitve. V tem sklopu se bomo morali postaviti tudi po robu vsem težnjam po uravnilovki in visokim prejemkom, ki niso rezultat dela. S tem so namreč najbolj ogrožena prizadevanja združenega dela v boju za večji dohodek in dosledno delitev po rezultatih dela, za večjo proizvodnjo, dvig produktivnosti in uspešnejše gospodarjenje.

Uresničevanje vseh teh nalog zahteva izredno močno in vsestransko idejnopolitično dejavnost tako komunistov, kakor tudi sindikalnih organizacij in samoupravnih organov. V tej zvezi bi posebna pozornost vseh navedenih dejavnikov morala veljati uresničevanju načela delitve po rezultatih dela in načela socialistične solidarnosti in vzajemnosti.

Vsa ta vprašanja se bodo v bistvu pojavljala v razpravah o varčevanju, ki jih bomo morali opraviti od samoupravnih delovnih skupin navzgor, kakor smo to v Železarni naredili v lanskem letu pri sprejemanju protiinflacijskih programov. Predlog izhodišč za izdelavo programov varčevanja za leto 1975 še bolj obsežno nakazuje področja, ki jih bomo morali zajeti v naših razpravah o programih. V teh razpravah pa bo morala biti prodorno in prepričljivo prisotna idejnopolitična vloga komunistov in drugih naprednih delavcev, predvsem v tem smislu, da bodo delavcem lahko dovolj prepričljivo in razumljivo povedali smisel vseh teh prizadevanj, ki so izključno v interesu vsega delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, v interesu našega nadaljnega razvoja in utrjevanja samoupravnega socializma.

Nedvomno bi bilo prav, da bi se s sklepi sej predsedstva CK ZKJ in predsedstva CK ZKS, ki so bili objavljeni v Komunistu štev. 41, dne 14. oktobra 1974 in štev. 43 z dne 28. oktobra 1974, seznanili vsi komunisti v Železarni. Kajti ti sklepi nas tudi zavezujejo, da se za njihovo uresničevanje dosledno borimo. Boriš pa se lahko takrat, kadar imaš v rokah potrebno orožje in v tem primeru je orožje komunistov izraženo v navedenih sklepih.

AKTIV KOMUNISTOV O KULTURI

(nadaljevanje s 1. strani)

združenega dela in ki izhajajo iz že omenjene kongresne resolucije, je odprl in vodil razpravo po posameznih vprašanjih. Le tako je bilo namreč mogoče dobiti kar najbolj objektivno mnenje in oceno o posameznem vprašanju.

Zanimiva ugotovitev prisotnih je bila, da niti Zveza komunistov, niti druge družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v Železarni, že dolgo niso razpravljali o kulturno-duhovnem življenju delavcev v Železarni in o različnih negativnih pojavih, ki se pojavljajo v sferi kulture. Predvsem v obdobju po obeh kongresih ZK pa se ta vprašanja, čeprav niso na dnevnem redu, tudi vedno bolj in večkrat pojavljajo na različnih sestankih in sejah. Čeprav v tem pogledu ni bilo organiziranih prizadevanj, razen nekaterih kulturnih akcij v okviru sindikata in ZSM Železarne, se pa predvsem med posameznimi komunisti pa tudi nekaterimi naprednimi delavci vedno bolj slišijo zahteve po bolj organiziranih razpravah o kulturi in kulturni politiki v TOZD in Železarni. Na aktivu so ugotovili tudi nekaj zelo pozitivnih primerov prizadevanj za vključevanje kulturne vzgoje in kulturnega življenja delavcev v družbene plane TOZD.

Pozitivno so ocenili vlogo tovarniškega tednika Železar, ki jo opravlja tako na področju kulturnega spodbujanja, informiranja, kritike, kakor tudi na področju kulturne vzgoje delavcev. Omenili so še nekaj drugih kulturnih akcij Železarne pa tudi njen delež pri materialni rasti kulture.

Ko so ocenjevali kako komunisti in ostali delavci razumejo pomen »svobodne« menjave dela«, so bili mnenja, da je bilo v tem smislu že precej narejenega med delavci v ustavnih razpravah pa tudi v razpravah o družbenih dogovorih o osnovah programiranja nalog in oblikovanju sredstev skupne porabe oziroma o programih dela samoupravnih interesnih skupnosti. Razprav o pomenu svobodne menjave dela pa bi bilo lahko še več, če bi delavci dobili dovolj zgodaj v razpravo programe dela in stopnje za oblikovanje sredstev, kajti to je najlepša priložnost, da se spoznava pomen svobodne menjave dela. Tako pa so bili roki za razprave zelo kratki in so se delavci največkrat zelo formalno odločali. Pri tem so poudarili, da so imeli nekoliko več možnosti razpravljati in odločati oziroma vplivati na programe dela občinskih interesnih skupnosti, medtem pa niso dobili v razpravo programov vrhunske slovenske kulture in programov za vzajemno in solidarnostno financiranje nekaterih republiških akcij, čeprav za financiranje tega dajo delavci svoj pomemben delež. Pri takem, nesamoupravnem, protiustavnem ponašanju nekaterih republiških interesnih skupnosti, konkretno je bilo rečeno za kulturo, je nemogoče tudi uveljavljati načelo svobodne menjave dela in vpliv delavcev na kulturno politiko oz. kulturne programe.

Glede vpliva Železarne in posameznih TOZD na kulturno politiko kulturne skupnosti občine so bili mnenja, da je dosti pomemben, vendar je to bolj posledica dejstva, da je Železarna največji delovni kolektiv v občini z največjim deležem v prispevni stopnji za kulturo, kot nekega spontanega interesa in želje večine delavcev. Vendar pa praksa kaže, da se zavest in interesi delavcev za kulturno sfero razširjajo, kar je nedvomno tudi rezultat spoznavanja pomena svobodne menjave dela.

Na aktivu so obravnavali tudi odnos komunistov in delavcev nasploh do posameznih negativnih in socializmu tujih pojavov, ki so bili in ki so prisotni v kulturni sferi. Zaključili so, da organiziranih razprav o takih pojavih ni bilo, pač pa je bilo zelo veliko primerov, ko so posamezni komunisti in delavci na raznih sestankih in sejah izražali nezadovoljstvo in odločno kritiko proti negativnim pojavom tako v filmu, literaturi, glasbi in drugje. Pri tem so ugotovili, da je pri mnogih delavcih zelo izostren občutek za resnične kulturne vrednote in da se objektivno zapaža postopna rast in krepitev zavesti delavcev, predvsem od ustavnih, predkongresnih in kongresnih razprav dalje.

Na sestanku aktiva so tudi ugotovili, da je v jeseniški občini in delno v radovljiški občini, večina članov v amaterskih kulturnih društvih in organizacijah ravno delavcev iz Železarne in da mnogi komunisti in napredni delavci opravljajo pomembne dolžnosti v kulturi. Govorili so tudi o povezovanju proizvodnih in kulturnih delavcev na skupni fronti osvobajanja človeka in dela, o kadrovskih vprašanjih v kulturi, o idejno političnih problemih v kulturi in tovrstnem izobraževanju komunistov in drugih delavcev ter o kulturnih aktivistih kot odgovornih družbenopolitičnih delavcih.

Po končani razpravi so sklenili, da bodo aktiv komunistov — kulturnih delavcev v Železarni obdržali kot stalno obliko dela organizacije ZK po vprašanjih, ki se neposredno tičejo Železarne, ker tovrstni aktiv na območju občine deluje že tri leta. Predlagali so tudi, da se vprašanja uresničevanja kongresne resolucije o kulturi vključi v program dela tovarniškega komiteja ZK in da naj se o teh vprašanjih razpravlja v vseh oddelkih oziroma osnovnih organizacijah ZK Železarne.

KAKŠNA SO MNENJA O PREMAKLJIVEM DELOVNEM ČASU

(nadaljevanje s 1. strani)

uporablja, in manj kot vsesplošna in dokončno uporabljena organizacija delovnega časa. Razlogi za ta pojav so najbrž številni in jih lahko le domnevamo: prekratek čas, v katerem se nove navade še niso izoblikovale, »čakanje« na dokončno uveljavitev PDČ, ko bo manj možnosti, da se ta oblika opusti, strah, da bi se PDČ s polno uporabo »spremenil« v deljen delovni čas, ki je pred leti popolnoma propadel ipd.

OSNOVNA DOLOČILA PDČ USTREZAJO

Uveljavljena določila sistema PDČ, ki jih tukaj zaradi obsežnosti seveda ne bomo navajali, ustrezajo večini, v nekaterih točkah pa domala vsem anketirancem. Še najbolj deljena so mnenja o minimalnem trajanju popoldanskega dela: 51,0 odstotka meni, da bi moralo trajati najmanj dve uri, 16,1 odstottek predlaga najmanj eno uro in 32,9 odstotka anketirancev najmanj tri ure in več.

Mnenja o sedanjih določilih PDČ so torej večinoma ugodna in jih bo najbrž treba le malo spreminjati.

VPLIV PDČ NA PRODUKTIVNOST DELA, POČUTJE IN PROSTI ČAS

Večina anketirancev (72,2 odstotka) meni, da je delovna sposobnost in učinkovitost ostala enaka kot prej, medtem ko 27,8 odstotkov anketirancev meni, da se je povečala. Potemtakem prav nihče ne smatra, da se je delovna sposobnost in učinkovitost po PDČ zmanjšala. Zelo podobno stališče imajo o utrujenosti in spanju: 29,1 odstotek jih meni, da prihajajo na delo bolj naspani in spočiti, medtem ko 70,9 odstotkov ne občuti razlike, nihče pa poslabšanja. Delovni in poslovni stiki v PDČ so po mnenju večine (95,6 odstotkov) ostali enaki kot prej, 2,5 odstotka jih meni, da so se nekoliko zmanjšali 1,9 odstotkov pa, da so se celo povečali.

Več prostega časa ima po uvedbi PDČ 44,3 odstotke anketirancev, enako 51,9 odstotkov in manj 3,8 odstotkov anketirancev. Prosti čas je v PDČ za večino (58,9 odstotkov) bolje izkoriščen, za 39,2 odstotka enako kot prej, medtem ko le 1,9 odstotkov anketirancev smatra, da je še bolj razbit in slabše izkoriščen.

13,5 odstotkov anketirancev meni, da je v PDČ olajšan prihod in odhod na delo z lastnim avtomobilom, večino vozačev (40,6 odstotkov) javni prevoz ne ovira pri PDČ, razen 6,5 odstotkov anketirancev, za katere je vozni red neugoden.

Splošno počutje (kot širša variabla) se je izboljšalo pri 59,5 odstotkov, ostalo enako kot prej pri 39,9 odstotki, poslabšalo pa le pri 0,6 odstotkih (enem) anketirancu.

Poleg opisanih ugotovitev smo se ob statistični obdelavi rezultatov odločili za preverjanje naslednje domneve: ali se prožno izkoriščanje vseh možnosti prihoda na delo (ob 5. do 8. ure) razlikuje od fiksnega prihoda (ob 6. uri) glede na delovno sposobnost in učinkovitost, naspanost in spočitost, količino prostega časa, izkoriščenost prostega časa in navsezadnje glede na splošno počutje v PDČ.

Primerjave prikazujemo grafično:

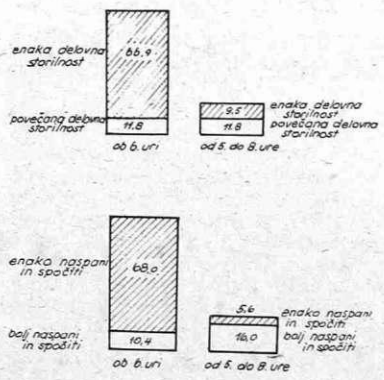

Statistično preverjanje je pokazalo, da so vse navedene razlike pomembne. To pomeni, da skupina, ki izkorišča prožnost PDČ, beleži hkrati ugodnejša stališča glede delovne sposobnosti in učinkovitosti, naspanosti in spočitosti, ima večji delež prostega časa in ga bolje izkoristi ter se po njihovem mnenju na splošno bolje počuti.

MNENJA DRUGIH O PDČ

Anketirance smo tudi povprašali, kakšna so povečini mnenja drugih sodelavcev o PDČ, v kolikor so se z njimi o tem pogovarjali. Večina (71,4 odstotkov) se je pogovarjala, pri čemer so mnenja zelo različna: 32,9 odstotkov ostalih sodelavcev odobrava PDČ z določenimi zadržki, 18,0 odstotkov pa ga odobrava popolnoma, 6,8 odstotkov ostalih sodelavcev smatra, da se bo PDČ zlorabljal za nedisciplino, medtem ko jih 1,9 odstotkov odkrito nasprotuje PDČ, nekaj pa je še drugih mnenj. Na žalost ne vemo, kdo so ti »ostali sodelavci«.

NEKAJ SLABOSTI PDČ

Ker so bile prednosti PDČ že dovolj poudarjene in tudi primerjalno dokazane, se ozrimo še na nekatere slabosti, ki so jih sodelavci napisali v odprtem vprašanju. Zlasti je izraženo mnenje, da je registriranje prihoda in odhoda z dela brez žigosane ure neugodno, pojavljajo pa se tudi zlorabe in goljufije. Posebna slabost PDČ je po mnenju nekaterih v tem, da ni vsesplošno uporaben za vsa delovna mesta. Nekaj odgovorov pa opozarja na odsotnost kontrole pri popoldanskem delu, ovire pri teamskem delu v neobveznem delovnem času, nezadostno opredeljenost celotnega sistema PDČ in podobno.

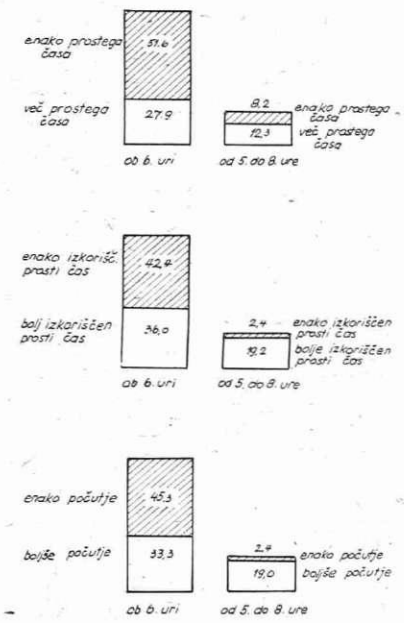

ZAKLJUČEK

Vzeto v celoti, so rezultati analize dokaj ugodni. To pa ne pomeni, da mora biti zaključek pretirano optimističen ali celo nekritičen. Zavedati se namreč moramo, da so vsi podatki in rezultati te analize odsev posameznikovih ali grupnih stališč do PDČ, le-ta pa so iz različnih razlogov lahko precej različna od resničnega objektivnega stanja.

Na osnovi nekaterih primerjav med rezultati se vzbuja domneva (ki je sicer ni mogoče povsem natančno dokazati), da si večina močno želi dokončne uveljavitve PDČ in so zato do njegovih slabosti nekritični oziroma v odgovorih nekoliko pristranski. S to kritiko in staro obljubo, da bo treba več pozornosti posvetiti tudi organizaciji delovnega časa v proizvodnji, je treba gledati to analizo. Sicer pa je delavski svet delovne skupnosti Skupne službe sklenil, da se poskusna uvedba postopoma razširi oziroma podaljša. Ob koncu tega obdobja bomo na osnovi daljših in številnejših izkušenj analizo ponovili in jo poglobili. Ob tako osvetljeni analizi še z drugih vidikov, bomo lažje rekli dokončni da ali ne.

Franc Belčič

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

POPRAVILO VISOKOTLAČNEGA CEVOVODA

Visokotlačni cevovod, ki poteka od rezervoarja v Javorniških rovtih do valjarn na Javorniku, je bil zgrajen leta 1901. Leta 1972 je bil narejen tudi odcep in cevovod v valjarno Bela.

Cevovod, ki ima svetli premer 500 mm je bil zgrajen od rezervoarja do zadnjega rova nad Žagarjem iz lito železnih cevi, od tu naprej pa iz zakovičenih cevi. Litoželezne cevi so dolge po tri metre in so vtaknjene ena v drugo. Spoji so zaliti s svincem, da vse to tesni in da je možna delitacija. Zaradi spolzkega terena in zaradi sunkov, ki nastajajo zaradi prehitrega zapiranja vode na turbini lahke proge, pride večkrat do različnih okvar na cevovodu. Najmanjša okvara je, da tesnilni svinec sunek porine iz špranje. V takem primeru je treba cevovod sprazniti in svinec zabiti nazaj. Če je svinec preveč porinjen iz špranje ali pa če je bil večkrat zabit, postanek krhek, takrat je treba svinec odstraniti in spoj ponovno zaliti. Hujša okvara je, če cev poči. V takem primeru se počena cev zamenja s cevjo, ki je narejena iz 18 mm debele pločevine in zavarjena.

Mimogrede povedano: vse te cevi so bile do danes narejene v naši konstrukcijski delavnici. Največ težav in zastoja pa povzroči pok cevovoda v rovu. V takem primeru se zaradi močnega vodnega sunka poruši del rova. Taka okvara je bila 1970 v rovu pod Bogmanom. Skoraj en mesec so noč in dan buldožerji odstranjevali skalnati teren nad rovom. Samo delavcem Projekta in našim vzdrževalcem gre zasluga, da je bilo to delo opravljeno že v 32 dneh. V dolžini 45 metrov je bil odstranjen rov in položenega je bilo 67 metrov novega cevovoda.

Z likvidacijo rova pod Bogmanom, so bili odstranjeni vsi rovi od rezervoarja do kraja imenovanega »za pečjo«.

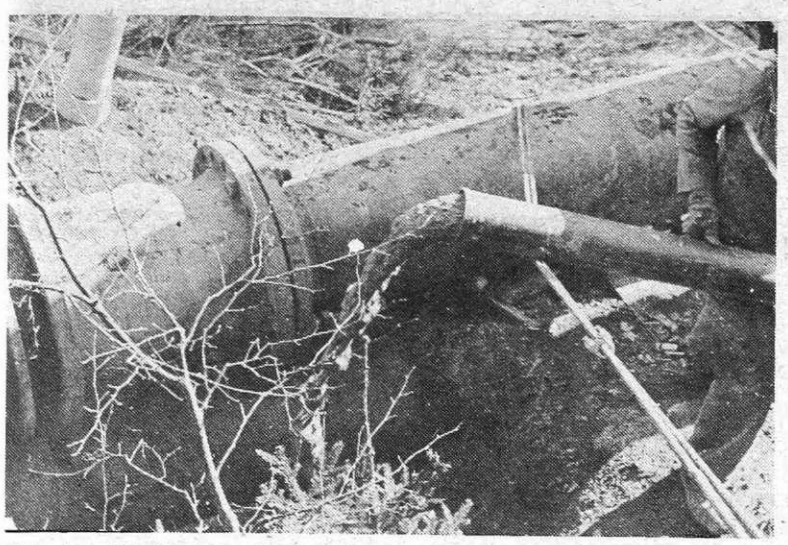

Tako je pritekel beton potisnjen s črpalko 60 metrov visoko (slika 1)

Popravila in težave so se sedaj prenesle na odsek cevovoda, ki poteka od kraja »za pečjo« do Žagarja.

Cevovod so si ogledali razni strokovnjaki vzdrževanja, energije, tehničnega biroja in gradbenikov. Izdelati je bilo treba načrte za rekonstrukcijo. Le-ti so morali biti najboljši, najcenejši in taki, ki bi povzročili čim manj zastoja za valjarne oziroma potrošnike visokotlačne vode. Najboljša varianta bi bila nova trasa, ki bi potekala od »za pečjo« preko ceste, potoka Javornik in po levem bregu potoka do žage. Po tej varianti bi se skoraj povsem izognili zastoju, izvedba pa bi bila zelo draga. Varianta, da bi se odstranil star cevovod in na njegovo mesto položil nov, je dobra, vendar bi bili porabniki več kot mesec dni brez visokotlačne vode.

Osvojena je bila varianta cev na cev. Ta varianta je najcenejša, vendar je montaža cevovoda zelo težavna. Delavci Hidromontaže Maribor so delo opravili zelo hitro in kvalitetno. S ceste, ki pelje v Javorniški rovt je bilo treba ves material in orodje spraviti 60 metrov visoko na traso cevovoda.

Na obstoječi cevovod iz litoželeznih cevi, ki poteka 320 metrov po rovih, ostalih 48 metrov pa izven rovov, je bilo treba namestiti nov cevovod. Montažo so opravili na ta način, da so na obstoječi cevovod pritrdili objemke z vrtečimi koluti. Po teh kolutih so z vitlom vlekli cevi v rov. Ko je bila ena cev dolžine osem metrov v rovu, so zunaj rova privarili novo cev in zopet potegnili v rov. Če pomislimo, da je v rovih komaj prostora za človeka, sedaj pa je moral v rov monter in nova cev, vidimo, da je bilo delo res težavno in nevarno.

Beton so pripeljali s »hruško« do črpalke, ta pa ga je potisnila 60 metrov visoko po ceveh do temeljev (slika 2)

Tako je potekala montaža v najtežjih pogojih in pri obratovanju starega cevovoda. Samo majhna neprevidnost bi lahko povzročila, da bi prišlo do defekta ali loma starega cevovoda. Ko je bil cevovod na svojem mestu, je bilo treba vrtljive koluti porezati in cevovod spustiti na nosilna sedla. Na ta način je bilo nameščenih 420 metrov cevovoda, s podporami, oporami in tremi diletacijskimi pušami v skupni teži 107.283 kilogramov.

Vzporedno z montažo cevovoda pa so delavci SGP Sava delali tudi izkope za podpore, fiksne točke in delitacije. Največja skrb, ki jo je imel projektant, izvajalec montažnih del in investitor pa je bila, kako spraviti s ceste na traso, ki je 60 metrov visoko nad cesto, 59 kubičnih metrov betona.

Gradbeniki SGP Sava so našli zelo dobro rešitev. Vse temelje so zabetonirali s pomočjo črpalke, ki je pošiljala beton s ceste, kjer je bila postavljena do posameznih temeljev. Beton je tekel brezhibno in hitro po ceveh 60 metrov visoko in v približno 100 metrov oddaljene temelje.

Za preklop novega cevovoda na starega, so bili planirani trije dnevi. Ta čas bi bili vsi potrošniki brez visokotlačne vode. To bi bil velik zastoj za valjarno 2400, ker visokotlačna črpalka zaradi pomanjkanja vode v potoku Javornik, ne bi mogla obratovati.

Sreča v nesreči je bil defekt na glavnem motorju v valjarni 2400, ki je nastal v petek 7. 3. 1975 popoldan. Vzdrževalci so nas obvestili, da pred ponedeljkom zjutraj ne bodo obratovali, zato so v soboto in nedeljo monterji Hidromontaže od zore do mraka delali na obeh koncih cevovoda in uspeli narediti do 20. ure zvečer oba preklopa. Cevovod smo čez noč napolnili z vodo, in ga takoj zjutraj v ponedeljek pregledali. Vsi spoji in zvari so bili tesni in ob 8. uri je že stekla voda po novem cevovodu do porabnikov. Zastoj je bil torej minimalen, samo dve uri, za kar zaslužijo pohvalo vsi, ki so pri rekonstrukciji sodelovali.

Viko Smolej

NE IZOLACIJA — TEMVEČ VKLJUČEVANJE

Vsako leto prvo pomladansko nedeljo praznujejo vse napredne države mednarodni dan invalidov. Na pobudo mednarodnega komiteja za varstvo in rehabilitacijo invalidov FIMIC se praznovanje tega humanega dneva odvija pod določenim geslom, ki izraža hotenje oziroma težnjo vseh invalidov in njihovih organizacij. Med tem ko je bilo lansko geslo Invalid — tvoj tovariš, bo v tem letu praznovanje potekalo pod geslom Ne izolacija — temveč vključevanje!

Vsakoletno postavljanje tako globokih gesel s strani mednarodne organizacije invalidov govori o tem, da oni ne želijo ta dan praznovati kot enodnevno veseljačenje, temveč da želijo s postavljenim geslom spodbuditi vse odgovorne — pristojne organe, kot tudi invalide same, v katero smer je treba zastaviti svoje dobre želje za čim doslednejše približanje k realizaciji gesla, in s tem k čimbolj dostojnemu praznovanju dneva invalidov.

Kjerkoli smo že lani, tako kot tudi že prejšnja leta, tovariško — pa čeprav deloma pod zakonsko obvezo nudili pomoč pri zaposlovanju delovnih invalidov, smo praktično pripravljeni na izpopolnjevanje letošnjega izročila. Torej treba je samo v enakem odnosu do invalidov v vseh TOZD skrbeti za ustrezno zaposlitev. S posredovanjem možnosti ustrezne zaposlitve invalida smo vsekakor mnogo storili, omogočili smo mu namreč, da se vključi v normalne delovne pogoje, v delovno sredino. Seveda, pa to še ni vse, invalida je treba vsestransko vključiti v normalne življenjske pogoje. In kaj smo tu storili?

Skladno z izpopolnjevanjem določil ustave, smo na področju samouprave ustanovili samoupravne interesne skupnosti, kot na primer:

— za pokojninsko in invalidsko zavarovanje — v občinah se bodo te konference namreč prvenstveno bavile z reševanjem invalidske problematike,

— za socialno skrbstvo, le-ta bo v svojem delovnem programu posvetila dovolj časa reševanju tozadevnih problemov, zlasti kar zadeva invalidne mladine,

— do konca tega meseca pa bo ustanovljena skupnost socialnega varstva, ki bo povezovala delokrog obeh že navedenih skupnosti in še skupnost otroškega varstva, skupnost za zaposlovanje in stanovanjsko skupnost.

Iz tega se vidi, kako širok krog ljudi je angažiranih za reševanje teh problemov. Prav tu pa bi se morali angažirati tudi sami invalidi, z aktivno udeležbo v samoupravnem reševanju in dogovarjanju bi namreč lahko sami sebi in svojim tovarišem mnogo pomagali k odpravi izolacije.

K odpravi izolacije pa invalid sam prispeva tudi, če se potem, ko mu je preskrbljeno delovno mesto resnično vključi v delovno sredino, sprejme delo, delovne navade, predpisan delovni program. Kdor vsega tega ne sprejme tako in samo čaka, kaj mu bo iz naslova invalidnosti še podarjenega, si gotovo sam zapira pot, si sam ruši most, po katerem vodi sigurna pot k odpravi izolacije, pot v popolno vključitev v normalne življenjske pogoje.

Prav je, da ob svetovnem dnevu invalidov zapišemo še, kje smo, kako daleč smo v skrbi za invalide v Železarni. Trenutno imamo registriranih 415 zaposlenih invalidov (delovnih, vojaških, vojnih in mirnodobskih ter ostalih). Od 308 delovnih invalidov III. kategorije jih 190 prejema nadomestilo osebnega dohodka, ostali pa so zaposleni na enakovrednih delovnih mestih ali celo na boljših. Rehabilitacija invalidov si je v Železarni utrdila svoje mesto, niso več posamezni primeri, da delovni invalid s prekvalificiranega delovnega mesta, po uspešno opravljeni rehabilitaciji, seveda postopoma pride celo na visokokvalificirano delovno mesto. Večina invalidov je v Železarni uspešno in enakovredno vključena v kolektiv in to tako, da njihova okolica komaj ve zanje, da so invalidi, oni sami pa tudi ne čutijo drugega kot enakovrednost v kolektivu.

Vsem invalidom ob njihovem prazniku čestitamo z najboljšimi željami za nadaljnjo enakopravno vključevanje v svoje okolje.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 24. 3.	STARE BRANKO	BERNIK FRANC
TOREK — 25. 3.	LOGAR IGOR	GASSER FRANC
SREDA — 26. 3.	DROLC MARJAN	PEZDIRNIK JOŽE
ČETRTEK — 27. 3.	TUŠAR IVAN	SOKLIČ JAKA
PETEK — 28. 3.	RAVNIK JOŽE	GMAJNAR JANEZ
SOBOTA — 29. 3.	MENCINGER STANE	FALETIČ JANEZ
NEDELJA — 30. 3.	KAVČIČ EDO	KORDEŽ FILIP

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 24. do 29. marca bodo delale naslednje ambulante.
Dopolan: III. in IV. obratna ambulanta
Popoldan: I. in II. obratna ambulanta
V soboto, 29. marca, samo dopoldan I. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
Dopoldan: I. zobna ambulanta
Popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 29. marca, samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan ob 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

RAZPIS

DRUŠTVO STROJNIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV organizira v sodelovanju s turističnim podjetjem KOMPAS za člane DIT in DIATI Jesenice štiridnevni izlet s strokovnim programom v

ŽELEZARNO SKOPLJE

v dneh 17., 18., 19. in 20. aprila 1975.

Program potovanja:

1. dan — četrtek, 17. aprila:
odhod izpred poslovalnice KOMPAS Jesenice ob 13. uri z avtobusom na Brnik; ob 14.10 odhod letala z Brnika; prihod v Beograd ob 15. uri; ogled mesta; odhod aviona iz Beograda ob 20.30; prihod v Skoplje ob 21.15; prenočišče.

2. dan — petek, 18. aprila:
zajtrk; ogled železarne od 8. do 12. ure; kosilo; popoldan ogled mesta; večerja — prosto; prenočišče.

3. dan — sobota, 19. aprila:
zajtrk; ob 8. uri odhod z avtobusom proti Ohridu (vmes ogled HC Mavrovo); kosilo v Ohridu; povratek v Skoplje; večerja; prenočišče.

4. dan — nedelja, 20. aprila:
odhod letala iz Skoplja ob 6.30; prihod na Brnik ob 9.20.

Potovanje bo kombinirano z avtobusom in letalom. Okvirna polna cena potovanja bo okrog 1.600,00 din na osebo. Za člane DIT in DIATI bo društvo v okviru možnosti delno regresiralo navedeno vsoto. Višina regresa bo znana pozneje. Ob prijavi se vplača prvi obrok, 15. aprila pa drugi, vsak po 350,00 dinarjev.

V ceni so vračunani vsi stroški prevozov, gostinske usluge in vodstvo potovanja.

Prijave sprejema do 28. 3. 1975 do 14. ure Anton Sitar, SV Bela, telefon številka 916. V slučaju odjave, v kolikor prijavljenec ne zagotovi zamenjave, si organizator pridržuje pravico zaračunati del stroškov.

Vabljeni vsi člani DIT in DIATI. Število prijav je omejeno.

Odbor DSIT

SLOVENSKE ŽELEZARNE LJUBLJANA **RAZPISUJEJO**

natečaj za osnutek diplome avtorjem izumov in tehničnih izboljšav

Komisija za razpis natečaja poziva vse interesente k sodelovanju. Osnutki so lahko izdelani v poljubni tehniki in za diplomo ustreznem formatu A-3 ali A-4. Elementi osnutka naj prikazujejo simboliko tehničnega razvoja s poudarkom na perspektivnem razvoju Slovenskih železarn.

Sestavni del osnutka naj bosta napisa: Slovenske železarne Ljubljana in diploma. Na osnutku je treba predvideti prostor za naknadno tiskanje sledečih napisov: izumitelju oz. avtorju tehnične izboljšave, ime in priimek, datum in podpis direktorja in predsednika delavskega sveta.

Za najboljše osnutke so določene tri nagrade:
1. nagrada 2.000 din
2. nagrada 1.500 din
3. nagrada 1.000 din.

Osnutke sprejema referat za novatorstvo in racionalizacije železarne Jesenice do 1. maja 1975.

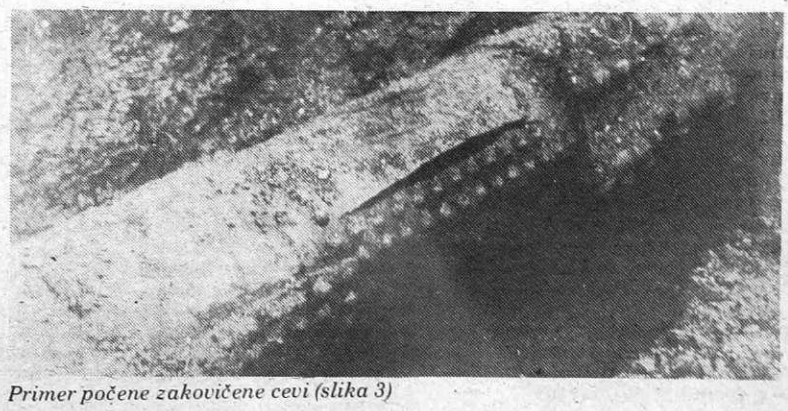

Primer počene zakovičene cevi (slika 3)

Samoupravni organi v preteklem tednu

11. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE ŽELEZARNE

Na seji odbora samoupravne delavske kontrole, ki jo je predsednik odbora Andrej Zalokar sklical v torek, 11. marca, so obravnavali naslednje:

1. Pregledali so sklepe prejšnje seje in ugotovili, da so sklepi izvršeni, ostala pa sta odprta sklepa, s katerim se zahteva poročilo o izpolnitvi plana za leto 1974 po količini, kvaliteti izdelkov in izvajanju dobavnih rokov ter poročilo o stanju podbojarne. Sklenili so, da bodo ta dva poročila obravnavali na seji, ki bo še v marcu, s tem da mora poročilo o stanju podbojarne vsebovati poleg kolavdacijskega zapisnika tudi tržno analizo za vratne podboje in proizvodno problematiko. Ker so že imeli v programu razpravo o predlogu delitve sklada skupne porabe, so sklenili, da bodo na seji v aprilu, po končani razpravi predloga delitve sklada skupne porabe obravnavali, kako je potekala razprava in sprejem predloga in koliko bo to v skladu z našimi internimi predpisi. V ta namen so zahtevali ustrezno poročilo.

2. Obravnavali so poročilo o stanju projekta hladne valjarne in so to poročilo sprejeli, naročili pa so vodstvu Železarne, da mora skupaj z vodstvom sektorja novogradenj skrbeti in se držati predvidenih rokov izgradnje do maksimalne mere. O tem je treba odbor samoupravne delavske kontrole sproti obveščati. Skupnim službam pa so naročili, da se maksimalno zavzamejo za izpopolnitev kadra, ki je predviden za vodenje in nadzor gradnje projekta hladne valjarne.

3. Seznanili so se z odgovorom energetskega gospodarstva na vprašanje, ki ga je na prejšnji seji postavil član odbora v zvezi z ogrevanjem prostorov odprave hladne valjarne. Član odbora, ki je to vprašanje postavil, je bil z odgovorom zadovoljen, ostali člani pa so menili, da odprta vprašanja tega problema morajo reševati po redni poti v temeljni organizaciji združenega dela.

4. Vzeli so na znanje poročilo o uspešnosti službenih potovanj v II. polletju minulega leta in k temu poročilu niso imeli pripomb.

5. Na predlog kadrovskega sektorja so sklenili, da bo v komisiji za ogled individualnih gradenj in adaptacij sodeloval tudi član odbora samoupravne delavske kontrole Jože Mur.

6. Kadrovskemu sektorju so naročili, da v najkrajšem času pripravi pregled in analizo honorarno zaposlenih delavcev Železarne kot predavateljev v raznih šolah med rednim delovnim časom od 6. do 14. ure. To analizo je treba posredovati članom odbora.

7. Sklenili so, da je odboru samoupravne delavske kontrole treba podati poročilo o pogodbi s tujo firmo za čiščenje kokil. M. Polak

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

16. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na 16. seji delavskega sveta TOZD VET, katero je predsednik Tone Pintar sklical 26. februarja, so prvikrat obravnavali celovito kadrovsko problematiko v TOZD.

Na tej seji so poleg poročila o izvajanju sklepov predhodne seje razpravljali tudi o poizkusni uvedbi premičnega delovnega časa. Ker v pretekli šestmesečni preizkusni dobi niso bili podani pogoji za uspešno opravljanje poizkusa, se bo šestmesečni poizkus opravil, ko bodo ti pogoji podani.

Na seji so sprejeli tudi zaključni račun TOZD VET za leto 1974. Ugotovili so, da je bilo poslovanje v letu 1974 uspešno, posebno v zadnjem tromesečju in je s takšnim tempom treba nadaljevati tudi v letu 1975. Odboru za gospodarstvo so naročili, da redno mesečno obravnava doseganje planskih cen. Energetski obrati morajo delati na povečanju proizvodnje tehničnih plinov za potrebe proizvodnih obratov Železarne kot tudi za prodajo.

Pripraviti in dosledno izvajati je treba program štednje in povečati produktivnost v letu 1975.

Poleg zaključnega računa je bila osrednja točka dnevnega reda kadrovska problematika v TOZD VET. Na osnovi solidno pripravljenega materiala, ki ga je sestavil kadrovik TOZD in razprave, je DS sprejel nekaj zelo pomembnih sklepov s tega področja.

Osnovno vodilo pri urejanju kadrovske politike v TOZD VET, je pospešeno mehaniziranje in avtomatiziranje delovnih postopkov in s tem zmanjševanje ročnega dela (npr.: s primerno rekonstrukcijo nakladalno-razkladalne naprave, bi odpadlo vse zamudno ročno razkladanje in stroški zanj kot tudi stojnine).

Po obratih je potrebno analizirati ročno delo ter ga omejiti na najnujnejše in s tem po možnosti številčno skrčiti nočne posade.

Ob ugotovitvi, da je v TOZD višek kadra s srednjo izobrazbo in slaba zasedba delovnih mest višjih kategorij z ustreznim kadrom, je treba mlajše kadre spodbujati in usmerjati za dodatno višje šolanje. Za delovodska delovna mesta je najbolj primerna usmeritev v delovodsko šolo.

Pri politiki štipendiranja je treba odločno upoštevati interese oz. zahteve delovnih mest v TOZD ter iskati in dodatno izšolati čim več našega obstoječega kadra. V tej smeri je treba primerno organizirati pripravniške staže.

Na seji so razpravljali še o poročilu dejavnosti SLO v Železarni in ugotovili, da so bile naloge na tem področju za leto 1974 v redu in uspešno opravljanje. Delavski svet podpira nadaljnje izpopolnjevanje dejavnosti na področju SLO.

Poleg nekaterih ugotovitvenih sklepov in nekaterih samoupravnih sporazumov je DS razpravljal in sprejel še predloge dohodkov in koriščenje amortizacije TOZD VET za leto 1975. S tem v zvezi je sprejel prioritetno listo projektov financiranih iz sredstev AŽ za leto 1975.

Prioritetna lista vsebuje 27 projektov, katerih skupna finančna vrednost je pokrita z razpoložljivimi sredstvi iz AŽ. DS je sklenil, da se za vse izbrane pozicije izdelajo ekonomsko-tehnični elaborati, ki se po dogovorjeni organizacijski poti posredujejo odboru za gospodarstvo TOZD VET, ki dokončno odobri pričetek izgradnje.

Odgovorni za izvedbo projektov so dolžni, da se potrjeni projekti in odobrena sredstva angažirajo v prvem polletju 1975. V kolikor se sredstva ne angažirajo v tem roku, zapade pravica za realizacijo projekta in se jih prenese na projekte, ki niso bili upoštevani na prioritetni list.

Delavski svet je razpravljal še v dosedanjem programu izpadlem projektu izgradnje zgoščevalne naprave za odplake DOOR čistilcev. Sklenil je, da se vsa do sedaj zbrana tehnična dokumentacija posreduje sektorju za novogradnje za pripravo dokončne izvedbe dokumentacije. Pri tem je treba zagotoviti prisotnost odgovornih strokovnjakov iz TOZD VET.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Precej naših sodelavk dela tudi v šamotarni

TOZD Hladna predelava

20. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V sredo, 12. marca je bila 20. seja odbora za dohodek in nagrajevanje v TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Anton Klemenc je za sejo pripravil naslednji dnevni red: pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje, obravnava osebnega dohodka za mesec februar in pregled doseženih učinkov.

Po pregledu izvrševanja sklepov prejšnje seje, ki so bili vsi izvršeni, je o osebnem dohodku za mesec februar poročal Stanko Malj iz oddelka za nagrajevanje. Povedal je, da je TOZD Hladna predelava, prav tako kot Železarna v celoti, dosegla višji osebni dohodek v primerjavi s preteklim mesecem. Osebni dohodek na zaposlenega znaša povprečno 3.192 din pri 180,6 izvršenih urah na osebo, medtem ko je v januarju znašal poprečni osebni dohodek na zaposlenega 3.120 din pri 200.3 urah na osebo. Na povišanje osebnega dohodka so v februarju imeli vpliv naslednji faktorji: povečanje obračunskih postavk za osem odstotkov, porast nadurnega dela in precejšnje koriščenje dopusta na proste sobote.

Posamezni obrati TOZD Hladna predelava so dosegli naslednji osebni dohodek:

	januar din/os.	februar din/os.	razlika
vodstvo TOZD Hl. predelava	4.085	4.153	+ 68
hladna valjarna	3.323	3.372	+ 49
žičarna	3.221	3.365	+144
profilarna	3.447	3.303	−144
vratni podboji	2.791	2.980	+189
jeklovlek	3.062	3.164	+102
elektrodni	2.722	2.830	+108
žebljarna	3.010	2.934	− 76

Iz razpredelnice je razvidno, da imata nižji osebni dohodek v primerjavi z mesecem januarjem le profilarna in žebljarna in to predvsem zaradi manjšega števila izvršenih ur.

Operativni program so izvršili vsi obrati, razen elektrodnega obrata in žebljarna. Vzrok za izpad proizvodnje v teh dveh obratih je visoka bolezenska odsotnost in se izpadi na posameznih strojih ne morejo nadoknaditi.

Obrati so dosegli naslednji odstotek stimulacje na izpolnitev operativnega programa:

hladna valjarna	11
žičarna	10
profilarna	11
vratni podboji	9
jeklovlek	9
elektrodni obrat	6
žebljarna	6
vodstvo hl. predelave	9

Tov. Lešnik iz oddelka za študij dela in časa je poročal o doseženih normah in premijah in sicer:

	norme %	premije %
hladna valjarna	1.28	1.36
žičarna	1.33	1.34
jeklovlek	1.32	1.36
elektrodni obrat	1.27	1.35
žebljarna	1.32	1.34

Na seji so obravnavali še vloge za priznanje stimulacijskega dodatka.

J. S.

O AVTOBUSNI POSTAJI ZA DELAVCE

Na skupni seji izvršnega odbora sindikata TOZD Valjarne in predsednikov osnovnih organizacij sindikata, ki je bila 7. marca, so razpravljali tudi o pritožbi delavcev, ki se vozijo na delo v Valjarne. Pritožba se nanaša na avtobusno postajo za delavce ob novem križišču na Javorniku. Skupina devetnajstih naših sodelavcev v omenjeni pritožbi ugotavlja naslednje:

Skladno s posredovano obrazložitvijo na seji družbenopolitičnega zbora občinske skupščine ugotavljajo, da sta za sedanje stanje odgovorna tako Železarna kot tudi republiški cestni odbor. Sam projekt ceste in križišča ne ustreza in je bil zaradi takšnega trasiranja ceste vložen zahtevek tov. Šoberla za odškodnino. Delavce podpisnike pritožbe zanima kolikšen zahtevek je bil odobren. Nadalje vprašujejo kolikšne so podražitve zaradi urejanja pravnih zadev in kasnitve del prek mostu.

Avtobusna postaja za delavce je postavljena pred križiščem in morajo zato vsi delavci, ki se vozijo na delo v valjarne prečkati cesto za Belo, ob odhodu iz službe pa cesto prvega reda in cesto iz valjarne Bela. Naši sodelavci nadalje ugotavljajo, da so vse objekte začeli uporabljati preden so bili za to usposobljeni. Dèlavcem iz javorniških valjarn je prek mostu čez potok Javornik na voljo le cesta po kateri poteka reden promet, saj pločnika na levi strani ni, desnega pa ne morejo uporabljati, ker je prehod za pešce označen pred križiščem. Ob deževnem vremenu tudi pločnik na desni strani ni uporaben, ker ni asfaltiran in vodo zadržujejo robniki.

Avtobusna postaja za delavce ni zavarovana. Delavci zaposleni na progah delajo do zadnje minute in so zato tisti, ki se vozijo z avtobusi izpostavljeni vetru, mrazu in padavinam. Sodelavci bi radi vedeli kdo je sodeloval pri projektiranju in kdo je v Železarni takšen projekt tudi odobril. Nekdo bo moral biti kriv, če se bo utrujen ali zamišljen delavec nekoč znašel pod kolesi motornega vozila.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNI

PITNA VODA IZ MORJA

Vedno večja poraba vode za potrebe ljudi, živalstva, rastlinstva in industrije grozi, da jo bo postopno pričelo primanjkovati. Glavni vzrok za to sta predvsem hitro naraščanje prebivalstva na našem planetu in vedno večje potrebe v industriji. Stanje je mogoče olajšati s krožnimi vodnimi sistemi v industriji, čiščenjem in ponovno pripravo odpadnih vod na splošno in v industriji ter z odstranjevanjem soli iz praktično neomejenih količin morskih voda. Zadnja možnost pride že danes v poštev v tistih obmorskih krajih, kjer ni na razpolago izvirov sladke vode (npr.: na področju nekaterih arabskih držav).

Čistost vode, pridobljene z odstranjevanjem soli iz morske vode, je lahko zelo različna. Zelo zahtevna je voda, uporabljena za gospodinjstva in namakanje v poljedelstvu. Še večje so zahteve z ozirom na čistost pri vodi za parne kotle, medtem, ko za hladilno vodo ni posebnih zahtev. Jasno je, da so s stopnjo čistosti vode ozko povezani tudi proizvodni stroški. Bolj je čista, večji so stroški. Povprečno vsebuje morska voda okoli 3,5% soli. Vendar jo imajo nekatera morja tudi precej več ali manj.

Za odstranjevanje soli iz morske vode poznamo več različnih postopkov. V principu je možno odstraniti sol iz vode ali pa obratno, da odtegnemo soli vodo. Vendar se je zaenkrat uveljavil v praksi samo eden izmed postopkov in sicer destilacijski.

Morsko vodo ogrevajo v zaprtem kotlu tako, da se pričenja uparjevati. Nastala para se zgosti (kondenzira) v zgoščevalniku (kondenzatorju) hlajenem s pomočjo cevi skozi katere teče morska voda in kaplja v rezervoar. Ogreta morska voda s kondenzacijskih cevi preteka v kotel za uparjevanje. Toplotna bilanca tega postopka je zelo neugodna.

Izboljšanje toplotnega izkoristka je mogoče doseči pri postopku večkratne postopne destilacije v treh, med seboj povezanih kotlih. Vendar je tudi ta postopek kmalu izpodrinil bolj ekonomičen in tehnično izpopolnjen postopek večstopenjskega uparjanja.

Morska voda vsebuje poleg velikih količin natrijevega klorida (soli) tudi druge kemične spojine, kot so kalcijev in magnezijev karbonat ter kalcijev sulfat. Pri njenem ogrevanju na temperaturo, ki je potrebna za odvijanje procesa v napravah za odstranjevanje soli, kristalizirajo tudi magnezijeve in kalcijeve soli v ceveh kondenzatorjev. Pri tem nastanejo v notranjosti cevi zelo trde in težke topljive skorje.

Za preprečitev nastanka te skorje je možno dodajati morski vodi nekatere spojine fosforja-fosfate. Te tvorijo skupaj s solmi, ki so v morski vodi neke vrste goščo. To je potem možno odstraniti iz naprave. Vendar v daljšem obdobju s takšnim ukrepom ni mogoče popolnoma preprečiti nastanka skorje na ceveh za kondenzacijo.

Nastajanje skorje pa je mogoče skoraj popolnoma onemogočiti s kontinuirnim dodajanjem majhnih količin žveplene kisline morski vodi. Pri tem je potrebno zelo dobro mešanje kontinuirano dodajane vode v posebnem mešalcu. Za odstranjevanje med procesom nastalih plinov je potrebna naprava za odplinjevanje.

Pred dotokom sveže morske vode v kondenzatorske cevi je potrebno mehansko čiščenje z mrežami različnih gostot. S tem odstranijo iz vode pesek, alge, ribe in ribje ikre.

Pri vseh postopkih destilacije služi kot vir toplote ali izrabljena para turbogeneratorjev ali pa ogreta hladilna voda jedrskih reaktorjev. Vendar prevladuje mnenje, da je toplota iz termoelektrarn ekonomsko ugodnejša iz jedrskih reaktorjev.

Poleg destilacijskega postopka za predelavo morske vode poznamo še kristalizacijski in membranski postopek. Oba v praksi še ne uporabljajo temveč sta šele v razvojni fazi. Pri prvem je bistvo v tem, da se morska voda pretvori v led, ki je brez soli. Pri drugem pa s pomočjo električnega toka razkrojijo morsko vodo v posebni komori, ki jo od sosednje komore loči membrana. Čista voda ostane v prvi komori, medtem ko se v sosednji komori zbira sol.

Jasno je, da je iz morske vode pridobljena sladka voda dražja kot običajna. Vendar vse kaže, da bo kljub višjim stroškom v prihodnosti potrebno vedno več sladke vode dobiti iz morja in oceanov.

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

MLADI DELAVCI V KORAK S CILJI ŽELEZARNE

V sredo, 12. marca, je bila v prostorih Kazine na Jesenicah programska seja tovarniške konference ZSMS železarne Jesenice. Zbrani delegati, triinštirideset članov konference iz posameznih oddelkov in obratov, so na začetku seje z enominutnim molkom počastili spomin velikega revolucionarja in humanista Veljka Vlahoviča. Poleg članov konference so seji prisostvovali Franc Kobentar, predsednik tovarniške konference OO sindikata, Valentin Erjavšek, sekretar tovarniške konference ZKS, Ivo Arzenšek, pomočnik glavnega direktorja Železarne in Slavka Mulej, sekretar OK ZSMS Jesenice.

Osrednja tema na programski seji je bila namenjena obravnavi predloga o izpopolnjeni samoupravni organiziranosti železarne Jesenice. Uvodne misli na to temo je zbranim podal Tone Vidic iz organizacijskega oddelka SEOP. Mlade železarje je podrobno seznanil o novi shemi samoupravne organiziranosti železarne Jesenice, razložil pomen ustanavljanja novih temeljnih organizacij združenega dela in glavne silnice nove organiziranosti, ki vodijo v še bolj poglobljeno samoupravljanje in poslovanje železarne Jesenice.

V razpravi, ki je sledila, so prisotni predvsem poudarjali, da se mora v razprave o novi organiziranosti tvorno vključiti tudi železarska mladina, saj bo čez leta prav ona tista, ki bo nadaljevala ter z vedno novimi oblikami in prijemi še bolj izpopolnjevala in usmerjala tokove v Železarni. Kot je bilo posebno poudarjeno, mora mladina v korak s cilji Železarne.

V drugem delu seje so člani konference sprejeli akcijski program TK ZSMS Železarne za prihodnje obdobje. Program, ki ga v naši rubriki tudi v celoti objavljamo, izhaja iz akcijskega programa občinske konference ZSMS, v njem pa so jasno opredeljene vse naloge, ki čakajo člane konference v prihodnje. Poleg tega so člani sprejeli tudi operativni plan dela do decembra 1975, v katerem so zapisane naloge in akcije, ki jih bo tovarniška konferenca izvedla v letošnjem letu.

Ko je tekla beseda o delu in različnih problemih mladinske organizacije v naši železarni, smo pričakovali bolj pestro razpravo. Le posamezniki so odkrito razgrnili najrazličnejše težave, predvsem pa pomanjkljivosti in napake, ki se pojavljajo pri delu tovarniške konference. Mladi v Železarni so še vedno premalo organizirani in povezani med seboj. Člani konference oziroma vodstva osnovnih organizacij ZSMS še vedno nimajo pravih metod, kako k delovanju pritegniti čim več mladih. Šepa tudi sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, predvsem bo treba poglobiti stike s tovarniško konferenco ZKS. To je le nekaj glavnih misli iz razprave. Če povzamemo: Mladina v Železarni še vedno ni našla sama sebe in treba bo trdo prijeti za delo, da bo mladina, predvsem pa njeno vodstvo tovarniške konference ZSMS, uveljavilo pomen.

J. R.

AKCIJSKI PROGRAM TK ZSM ŽELEZARNE

S sprejemom novih ustav in sprejetimi stališči in sklepi na devetem kongresu ZSMS in devetem kongresu ZSMJ ter kongresih ZK, smo si mladi v Železarni postavili številne naloge in jasno opredelili idejnopolitično usmerjenost naše organizacije. Menimo, da si moramo v svojih delovnih programih zastaviti predvsem tiste naloge, ki so primarnega značaja za mlado generacijo. S takim programom, bo mladinska organizacija našla prostora za svoje aktivno delovanje.

– 1 –

Mladi v osnovnih organizacijah ZSM v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela in v delovni skupnosti Skupne službe, kot osnovnih celicah naše organizacije, so nosilci vsega dogajanja in ustvarjanja. Zato se moramo posvetiti predvsem utrditi naše celotne organizacije in pravilni usmeritvi programov osnovnih organizacij.

V svojem delu se mladi v železarni Jesenice povezujemo z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Z neposredno vključitvijo in dejavnostjo v Zvezi komunistov in sindikalni organizaciji, uveljavljamo svoje poglede in stališča ter tako sodelujemo pri sprejemanju in oblikovanju družbenih odločitev.

Člani ZSM v železarni Jesenice so na vseh nivojih dolžni delovati v stalni programski in akcijski povezavi s sindikalno organizacijo. Zato moramo mladi zlasti pri razreševanju vprašanj družbeno ekonomskega položaja in politične vloge mladega delavca aktivno in organizirano sodelovati v sindikalni organizaciji. V aktivih mladih delavcev v osnovnih organizacijah sindikata se bodo lahko problemi, stališča, sklepi in predlogi mladih neprenehoma preverjali in uveljavljali skupno z interesi ostalih delavcev ter tako postajali skupni, kar je pogoj za njihovo učinkovito razreševanje in uveljavljanje.

– 2 –

Mladi moramo aktivno sodelovati pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. Osnovne organizacije ZSM v dosedanjih temeljnih organizacijah morajo kritično spremljati uresničevanje samoupravnih odnosov in ob tem opozarjati na vse nepravilnosti, ki se pojavljajo in v sodelovanju z Zvezo komunistov in Zvezo sindikatov vztrajati do dokončnih pravilno zasnovanih rešitev. Kot revolucionarna organizacija moramo ravno pri iskanju novih poti pri uveljavljanju samoupravnih odnosov dokazati, da nismo zadovoljni s tistimi odnosi, ki bi zavirali naš bodoči razvoj.

Osnovna organizacija ZSM mora predstavljati za naše članstvo specifično obliko šole za samoupravljanje.

Znotraj temeljnih organizacij združenega dela se bomo borili, da se uveljavi zbor delovnih ljudi, da se še bolj uveljavijo samoupravne delovne skupine in da se preverjajo in precizirajo delegatski odnosi v vseh samoupravnih aktih ter da ti odnosi tudi konkretno zaživijo. Osnovne organizacije ZSM so dolžne mlade spoznati z delovanjem delegatskega sistema ter dolžnosti, pravicami in odgovornostjo delegatov.

– 3 –

Člani ZSM v železarni Jesenice moramo po svojih zmožnostih stalno sodelovati pri uresničevanju ekonomske politike in pri reševanju posameznih gospodarskih vprašanj. Vse osnovne organizacije se morajo organizirano vključiti v javno razpravo in tvorno sooblikovanje kratkoročnih in dolgoročnih planov družbeno-ekonomskega razvoja Železarne.

– 4 –

Znanje je postalo eden od pogojev sodobnega razvoja proizvajalnih sil. Zato se moramo v ZSM zavzemati za širše uveljavljanje znanstvenih dosežkov v proizvodnjo. Osnovne organizacije ZSM morajo mlade delavce spodbujati in aktivirati na področju inovacij, izumiteljstva ter kreativnosti.

– 5 –

Vzgojni značaj naše organizacije zahteva, da se v bodoče še bolj načrtno posvetimo idejno-političnemu izobraževanju in usposabljanju mladih ljudi v našem kolektivu. Skupaj z mladimi komunisti se moramo boriti za dosledno uresničevanje stališč in sklepov kongresov Zveze komunistov, ki se nanašajo na problematiko vzgoje in izobraževanja.

– 6 –

Veliko pomanjkanje stanovanj v največji meri prizadeva mlado generacijo, zato se bomo pri našem delovanju prizadevali za krepitev materialne osnove za graditev stanovanj in za ustezno politiko razdeljevanja stanovanj.

Kot posebno vprašanje v tej problematiki se pojavlja tudi problem samskih domov oziroma ustrezne graditve stanovanj za mlajše delavce doseljene iz drugih republik. Pri tem gre tudi za to, da se mladim ustvarijo taki pogoji, da se bodo lahko aktivno vključevali v družbeno življenje našega okolja.

– 7 –

Zveza socialistične mladine v železarni Jesenice se mora zavzemati, da so nosilci kadrovske politike delavci, v okviru ZSM pa najširši del mladine, ne le vodstva samih osnovnih organizacij ali celo posamezniki. Ker je kadrovska politika sestavni del politike družbenega razvoja, mora biti načrtovana in dolgoročna. Ta ugotovitev mora biti prisotna tudi v naših vrstah. Osnovne organizacije bi morale nenehno spremljati potrebe po svojih kadrih.

– 8 –

Najbolj delovni člani osnovnih organizacij ZSM predstavljajo kadrovsko bazo za obnavljanje članstva Zveze komunistov. Osnovne organizacije naj se zato kar najtesneje povežejo z OOZK ter naj stremijo za tem, da bodo bodoči mladi komunisti resnično najbolj delovni člani iz naših vrst.

– 9 –

Hitrejši razvoj samoupravnega socializma je odvisen od družbenoekonomskega razvoja in tudi od kulturnega napredka. Zato se mora naša organizacija zavzemati za vsestransko razvijanje kulture in ustvarjalne sposobnosti mlade generacije. Borili se bomo za resnično odpiranje prostora za kulturno ustvarjanje mladih, za napredek amaterske kulture in za rast množične kulture. Eden izmed elementov množičnosti kulture je tudi knjiga – zavzemali se bomo, da bo knjiga dostopna vsakemu delovnemu človeku.

– 10 –

Na področju telesne kulture mora ZSM v Železarni narediti bistven vsebinski korak naprej. Boriti se moramo za množičnost rekreacije v vseh sredinah našega kolektiva. Skupaj z odgovornimi službami moramo pripraviti ustrezne programe za rekreativno dejavnost, ki bo zajela vse delovne ljudi Železarne.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje . . . 53

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

Drugi in tretji nakup zaloge hrane bi bilo treba opraviti hkrati z nakupom osnovne zaloge hrane v prvem tednu drugega oziroma tretjega meseca. Od četrtega meseca dalje bi kupovali samo osnovno zalogo živil.

Živila iz dopolnilne zaloge bi bilo treba porabiti, preden jim poteče rok trajanja. Kolikor bi v vsakdanjih jedilnikih porabili hrane za vsakdanje zaloge, za toliko bi bilo treba zmanjšati osnovne zaloge. Pri nakupu za naslednji mesec bi bilo treba hkrati nabaviti še tista živila za dopolnilno zalogo, ki smo jih v prejšnjem mesecu porabili. Stroški se pri tem ne bi povečali.

Z ozirom na trajnost in način shranjevanja delimo živila v tri skupine:
- hitro pokvarljiva živila – mleko, maslo, jajca, sveže meso, ribe, občutljivejše sadje in zelenjava.
- pokvarljiva živila – mast, sir, kruh, olje, kis, mesne in zelenjavne konserve ter krompir.
- nepokvarljiva živila.

Seznam in količine živil za dopolnilno enotedensko zalogo suhe hrane v gospodinjstvu:

Živilo	Količina za 1 osebo	Količina za štiričlansko gospodinjstvo
KONSERVIRANE GOTOVE MESNE JEDI (HAMBURŠKA SLANINA Z GRAHOVIM PIREJEM, KRANJSKA KLOBASA S KISLIM ZELJEM, RIŽOTA S SVINJSKIM MESOM, POLNJENA PAPRIKA, GOVEJI VAMPI)	5–6 konserv	20 konserv
SARDINE V KONSERVAH	5–6 konserv	20 konserv
ALPSKO MLEKO	1 kos	3–4 kosi
TOPLJENI SIR	1 kos	4 kosi
PREPEČENEC	200 gr	700 gr
KEKSI – sladki	400 gr	1500 gr
KEKSI – slani	700 gr	2500 gr
KROMPIR – čips	600 gr	2000 gr
POLENTA – instant	100 gr	400 gr
KOMPOT (konserva)	150 gr	500 gr
SADNI SOK	450 gr	1500 gr
CVETAČA (vložena)	2 l	7 l
KAVA – instant	300 gr	1000 gr
KAKAO – instant	40 gr	150 gr
MINERALNA VODA	400 gr	1600 gr

Pa si oglejmo še seznam množine živil oziroma zalogo mobilne hrane za dva dni:

Živilo	Količina za štiričlansko gospodinjstvo
Konservirane mesne in ribje jedi	6 konserv
Kondenzirano mleko	100 gr
Topljeni sir	500 gr
Prepečenec	500 gr
Keksi – sladki	700 gr
Keksi – slani	900 gr
Jetrna pašteta	300 gr
Sladkor – kocke	300 gr
Sadni sok (koncentrat)	140 gr
Čokolada	400 gr
Orehi	200 gr
Sardine v olju	250 gr

ZA DOMAČO ZALOGO SKLADIŠČE NITI NI NUJNO

Časi so vsekakor taki, da za zaloge suhe hrane v gospodinjstvih gospodinjam ni treba biti v zadregah. Prava poplava vsakovrstne konservirane hrane in pijač v naših trgovinah to pač dokazuje.

V resnici najbrž nobeno stanovanje ni tako majhno, da ne bi mogli kam spraviti tistih 50 kg zalog. Marsikaj bi vendarle šlo v hladilnik s smotrno razporeditvijo ali na hladno v klet.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

43

Organe Mednarodne organizacije dela (MOD), sta poleg že omenjenega Mednarodnega urada dela tvorila še Mednarodna konferenca dela in Mednarodni upravni svet (administrativni svet).

V Mednarodni konferenci dela kot v najvišjem organu MOD (angleška kratica ILO, nemška IAO, francoska OTI) je imela vsaka država po štiri delegate, dva vladna in po en zastopnik delavcev in lastnikov podjetij. (Ta organizacija je danes v okviru Združenih narodov, le da je razmerje sil v njej zaradi socialističnih držav in držav tretjega sveta, ki se bore proti imperializmu, mnoge med njimi pa krčijo svojo pot v socializem, danes drugačno kakor leta 1919 ob ustanovitvi.)

Pri tej mednarodni organizaciji sem se bežno pomudil zato, ker je bila Mednarodna organizacija dela pobudnik oblikovanja delavske zakonodaje v kapitalističnih državah s pomočjo sporazumov in obveznosti, ni pa mogla sprejeti nase jamstva, da bi v državah te obveznosti in sporazume tudi dejansko izpolnjevali. To se pravi: ta organizacija ni mogla izvajati pritiska na države-članice, če so se delavci teh držav nanjo obrnili s pritožbo, da delodajalci delavsko zakonodajo kršijo, kar se je, kakor vemo (tudi iz jeseniškega primera iz leta 1938, ki ga obravnava Vencelj Perko v zborniku »Jeklo in ljudje«, ki je v tisku in bo izšel konec julija letos) največkrat tudi dogajalo.

V skladu z mednarodno delavsko zakonodajo je tudi takratna Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev le počasi kovala svojo zakonodajo za varstvo delavcev. Le-tem pa se je to ‚kovanje' zdelo – vsaj v jeseniškem primeru – prepočasno. Jeseniško delavstvo je zato že leta 1921 samo začelo pritiskati na lastnike Kranjske industrijske družbe, da bi uredili odnose med delom in kapitalom s pomočjo delavskega obratnozaupniškega sistema, sam ta sistem pa je izviral še iz revolucionarnega razdobja po prvi svetovni vojni, ko so se v tovarnah prav tako kakor drugod po Evropi tudi ponekod v Sloveniji formirali delavski tovarniški sveti, s pomočjo katerih naj bi delavci soodločali z upravo tovarne pri reševanju nekaterih (predvsem delavskih) gospodarskih in družbenih problemov.

Ti sveti delavskih zaupnikov, vsaj tako domnevam, treba pa bo to obdobje, kolikor se še da, natančneje raziskati, so se po domnevi po skopih in ne preveč razčlenjenih virih (brošura »Jesenice, str. 22–26) po moje začeli oblikovati iz medvojnih aprovizacijskih komisij, ki naj bi takrat ublažile lakoto zaposlenih in njihovih družin, torej v obdobju, ko so bili v socialistični kovinarski strokovni organizaciji na Jesenicah v vodstvu sodrugi Gabrijel, Moretti, Legat, Tof, Maršič.

»Najbolj agilna v teh časih sta bila sodruga Gabrijel in Moretti,« je zapisano v brošuri »Jesenice« (str. 24).

Morda je kaj več zapisal o tem v svojih spominih pokojni Moretti pa jih trenutno nimam na razpolago. Vem samo, da jih je svoje čase napisal za zgodovinski arhiv CK ZKS. Predvojni kronist v brošuri »Jesenice« ni o teh časih veliko vedel, kar je zapisal tudi sam (str. 23):

»Nimamo natančnejših podatkov o tedanjih bojih naših sodrugov (leta 1916 – op. M. Kl.), ker naši funkcionarji niso imeli časa pisati, ampak so bili noč in dan vpreženi, saj je vse viselo na njih (ovih plečih). Zaupništvo pri kuhinji, pri aprovizaciji, posredništvo med delavstvom in vojaškim poveljstvom in še razne komisije, tako da res ni bilo zanje počitka. Kdor je rabil obleko, hrano, intervencijo pri podjetju ali na vojaškem poveljstvu, vsak je pritekel k našim funkcionarjem. In kje so bila še vsa dela v organizaciji, mezdna gibanja, obratne intervencije . . .«

Bili so tudi nosilci protestnih akcij, ki so bile nevarne, saj so bile tovarne KID na Jesenicah in Javorniku in tovarna elektrod, ki so jo l. 1918 zgradili ruski ujetniki na Blejski Dobravi, pod vojaško administracijo. Sodrug Moretti mi je leta 1959, ko je bil še živ, sam pripovedoval o tistih časih, ko sta me prišla obiskat z Jožetom Stražišarjem.

EKSPLOZIJA ŽLINDRE IN VPRAŠANJE NASIPA

V petek, 7. februarja ob 23.30 uri je pod nasipom eksplodirala žareča martinarska žlindra, ki je v vznožju nasipa prišla v stik z vodo. O dogodku je pisalo dnevno časopisje, nekaj posnetkov pa je prikazala tudi televizija. Delavcem Železarne in prebivalcem tega dela Jesenic smo dolžni natančneje pojasniti eksplozijo, obenem pa orisati problem nasipa. Če o tem pišemo šele danes, je bilo to storjeno z določenim namenom.

Železarna Jesenice obstoja 106 let in ves ta čas, tako kot sleherno metalurško-železarsko proizvodnjo, spremljajo med drugim tudi velike količine jalovine v obliki plavžarske in jeklarske žlindre. Na Jesenicah se je pred desetletji, kot najprimernejši prostor za odlaganje jalovine, nudil osušeni rokav savske struge pred naseljem Javornik, kamor se jalovina odlaga še danes. Ves ta čas je nasip rastel proti vzhodu tik ob cesti prvega reda na levi strani in sedanji savski strugi na desni strani. Naselje vzdolž ceste je bilo vseskozi v neposredni bližini nasipa.

Leta 1950 je severovzhodni rob nasipa dosegel obratno ambulanto Železarne, ki je bila takrat pomembna tudi kot bolnica z bolniškimi posteljami. V takih okoliščinah je podjetje Petrol maja 1963 zgradilo tik ob magistralni cesti, ki poteka neposredno ob nasipu, bencinsko črpalko z ustreznim dovoljenjem, kljub varnostno-tehničnim pogojem za take objekte.

Vsa ta leta je pri stresanju žareče žlindre v nasip, če je le-ta prišla v stik z vodo ali snegom, včasih pa tudi samo z vlažnim materialom, prihajalo do večjih ali manjših eksplozij. Največkrat ima eksplozija le zvočni učinek, ki včasih povzroči, da v najbližjih hišah popokajo okenska stekla. Običajno eksplozija vrže v zrak le žlindro, ki pade v vodo, ne dvigne pa ostalega materiala okrog mesta eksplozije. Eksplozijo povzroči vedno le martinarska ali elektrojeklarska žlindra, nikoli pa plavžarska. Iz žareče — tekoče plavžarske žlindre, ki s curkom teče z veliko količino vode, izdelujemo celo žlindrni pesek, ki ga uporabljajo pri izdelavi cementa.

Jeklarska žlindra eksplodira le tedaj, kadar pride v stik z vodo, pa še to v izjemnih pogojih. Moč eksplozije pa je odvisna od tega, koliko teh pogojev in v kakšni obliki so združeni v danem slučaju.

Po znanih vplivih na nastanek in moč eksplozije vplivajo naslednje okoliščine:

— Blok žareče žlindre mora biti po obodu primerno ohlajen, da do konca kotaljenja po nasipu zadrži svojo obliko in se med kotaljenjem ne razsuje. Pod ohlajenim plaščem je žareča žlindra, katere temperatura znaša 1000 ali več stopinj Celzija. Če se blok, iz banje stresenę žareče žlindre med kotaljenjem razsuje v manjše kose, le-ti v dotiku z vodo povzročijo manjše, nepomembne eksplozije, pa še to le tedaj, če so kosi večji, od eventuelno stoječe vode oziroma mlakuž. Če bi tekoča žlindra pritekla v stoječo vodo, do eksplozije sploh ne pride.

— V bloku žareče žlindre je lebdeče jeklo. Čim več je tega jekla, tem močnejša je eksplozija.

— Moč eksplozije zavisi od načina, kako pride v stik z vodo. Močnejša je eksplozija takrat, kadar blok čimbolj pokrije kotanje z vodo, ker se s tem ustvari neke vrste »zaprta posoda«.

— Eksplozija nastane zaradi trenutnega uparjanja vode in je tem močnejša, čimbolj ustrezno je razmerje količine vode nasproti količini žlindre. Vsekakor je uparjanje večje in hitrejše in eksplozija močnejša, kadar je gmota žlindre v velikem pribitku nasproti količini vode.

Če so prisotni nekateri od naštetih pogojev, zadošča za eksplozijo lahko že ležeči sneg ali mlaka od dežja, pa tudi vlažen material, na katerega se skotali žareča žlindra.

Eksplozijo žlindre dne 7. februarja je povzročil splet izjemnih okoliščin, ko so se združile vse, preje navedene okoliščine, med njimi pa kot osnovna in odločujoča — da je na tem mestu nenadoma nastopila talna voda iz malega studenca, čeprav je mesto eksplozije 1,9 metra višje od nivoja Save, merjeno na pravokotni premici na tirno povezavo Fužine—Bela. Mogoče je tudi to, da je pred eksplodirano žlindro streseni mrzli blok napravil kotanjo, v kateri se je nabrala voda. Te izjemne okoliščine so tudi vzrok, da je bila eksplozija po svojem učinku nenavadna.

V začetku smo že omenili, da je žlindra spremljajoč pojav vsake metalurško. železarske proizvodnje in da so bile eksplozije žareče žlindre v Železarni vsa leta njenega obstoja prisotne. Znano je, da so bile pred leti tudi po tri eksplozije na mesec. Z ustreznimi ukrepi pa smo možnost eksplozij postopno zmanjševali. Med predzadnjo (15. februarja 1974), ko je žlindra padla v sneg in zadnjo (7. februarja 1975), je bilo v nasip streseno najmanj 58.000 (oseminpetdesettisoč) banj, ne da bi prišlo do eksplozije. Preračunano na število izpraznjenih banj, je bilo število eksplozij zmanjšano na stokrat.

Bralce pa brezdvomno zanimajo ukrepi, ki so bili storjeni ali pa jih podjetje načrtuje, da bi bil ta pojav v celoti preprečen ali odstranjen.

Takoj moramo povedati, da bo stoodstotna varnost pred eksplozijo zagotovljena šele z uvedbo nove, sodobnejše tehnologije transporta, odlaganja in predelave žlindre, ki jo Železarna načrtuje.

Da dosežemo čimvečjo varnost pri obstoječem stanju in sedanji tehnologiji stresanja žlindre na nasipu, pa so bili izvedeni sledeči generalni ukrepi:

1. Nasipavanja nivoja pod vznožjem nasipa in ustvarjanje varovalnih teras za preprečitev dviga vode. Višinska razlika med gladino Save in nasipom, kjer je prišlo do eksplozije, je bila na dan eksplozije 109 cm. Zadnje nasipavanje terase je bilo izvršeno 9. januarja letos.

2. Prestavljanje cevi za iztok gošče iz doorovih čistilcev proti vzhodu in poglabljanje odtoka gošče vzdolž deponije fine rude. Cev je bila zadnjikrat prestavljena proti vzhodu in s tem odmaknjena od nasipa, 15. oktobra 1974.

3. Obračanje nasipa proti Savi, tako da se stresa vse bolj v smeri struge Save, torej proč od naselja. Vendar poteka obračanje nasipa zelo počasi. Od tedaj, ko je bila smer stresanja žlindre obrnjena proti zvezni cesti oziroma proti naselju ob cesti, oziroma proti bencinski črpalki, pa do sedanjega stanja, je preteklo pet let!

4. Vsako dnino dva odgovorna delavca transportnih obratov ločeno kontrolirata stanje pod nasipom.

Izvršeni ukrepi so se pokazali kot zelo učinkoviti in so predstavljali maksimum, kar je bilo v tem času možno narediti. Eno leto ni eksplodiral noben blok žlindre, zadnji pa le kot splet izjemnih okoliščin, ki jih ni bilo moč predvideti.

Že leta nazaj so bili napori Železarne usmerjeni v to, da bi delo pri prevozu in odlaganju žlindre na nasipu potekalo čim varnejše za delavce in prebivalce. Zadnja eksplozija, še bolj pa bližina naselja Borovelj, bo iskanje dokončne rešitve tega problema vsekakor še pospešila. Pri tej pa bo upoštevana ekonomska stran uporabnosti žlindre, prostorni problem odlaganja žlindre in ne nazadnje varnost za delo in za okolico.

Jože Košir

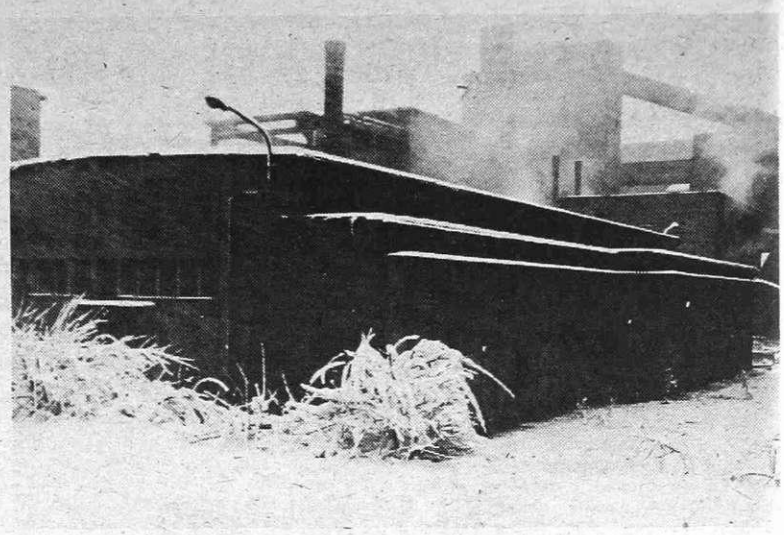

Sneg nas je presenetil tik pred nastopom uradne pomladi

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA

Sovjetski železarski strokovnjaki si prizadevajo, da bi čimbolj povečali proizvodnjo surovega jekla. V bližnji prihodnosti bodo pričeli z gradnjo nove železarne v Sibiriji. Letna proizvodna zmogljivost železarne bo tri milj. ton surovega jekla. Pri gradnji bodo s tehnično kakor tudi finančno pomočjo sodelovale nekatere japonske železarske družbe.

BRAZILIJA

Brazilska železarska družba Cia Siderurgica Paulusta bo do leta 1978 povečala svojo letno proizvodno zmogljivost na 3,5 milijona ton surovega jekla. Pri povečanju proizvodnih zmogljivosti pa ji bo s finančno in tehnično pomočjo pomagala japonska železarska družba Nippon Steel. Zgradili bodo nov obrat za sintranje, dva 120-tonska kisikova konvertorja, dvožilno napravo za kontinuirno vlivanje jekla v novo hladno valjarno z letno proizvodno zmogljivostjo 720.000 ton. Obenem pa bodo povečali proizvodne zmogljivosti že obstoječih valjarn.

GRČIJA

V letošnjem letu bodo na Peleponezu pričeli z gradnjo nove železarne. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 500.000 ton surovega jekla letno. Računajo pa, da bodo njene letne proizvodne zmogljivosti lahko povečali na dva milijona ton surovega jekla. Glavna proizvoda nove železarne, ki pa bo skoraj vso svojo proizvodnjo izvozila, bodo različne vrste cevi in pločevine.

O PRIPRAVAH ZA IZGRADNJO SLOVENSKE PLINOVODNE MREŽE

Šestinsedemdeset delovnih organizacij, največjih potrošnikov zemeljskega plina, med njimi tudi Slovenske železarne vključno z našo, je lani 15. novembra podpisalo samoupravni sporazum o združevanju finančnih sredstev za izgradnjo plinovodne mreže po Sloveniji.

Projekt je vgrajen v srednjeročni načrt gospodarskega razvoja Slovenije. Po sedanjem načrtu bo predvidoma zgrajeno 660 km osrednjega plinovoda, kar bo po sedanjih cenah veljalo okroglo 1,2 milijarde dinarjev. V Beogradu so 27. decembra 1974 podpisali petletno pogodbo o dobavi naravnega plina med jugoslovanskimi podjetji za tekoča in plinasta goriva ter predstavniki sovjetskega podjetja Sojuzgazeksport.

Po tej pogodbi bi leta 1980 Sovjetska zveza dobavila Jugoslaviji letno že tri milijarde kubičnih metrov plina. Od te količine bi bilo za Slovenijo na razpolago 750 milijonov kubičnih metrov.

Slovensko plinovodno omrežje bo napajano iz TRANSALPSKEGA PLINOVODA, ki do Italije teče po avstrijskem ozemlju vzdolž jugoslovansko-avstrijske meje. Kot najbolj ugoden priključek za naš plinovod se ponuja 28 km severno od Šentilja.

In kdaj se bo začela gradnja slovenskega plinovodnega omrežja? Načrt za osrednji del plinovoda je izdelan. Revizija načrta bo opravljena do konca tega meseca. Tehnično lokacijska dokumentacija je že v izdelavi. Računajo, da bi že v mesecu maju naročili geodetska dela in zakoličenje trase.

Cena plina bo za vse potrošnike enaka, ne glede na transportno razdaljo porabnika. Podpisniki tega sporazuma bodo sami odločali ali naj cena pokriva le vse stroške ali naj se na distribuciji plina ustvarja tudi presežne dohodke. Največji vpliv na oblikovanje cene bo imela seveda vsakokratna energetska situacija v svetu, ki bo nasploh krojila ceno energijam.

Na skorajšnjo porabo zemeljskega plina se pripravljamo tudi v naši Železarni. Že prej smo izvolili v skupščino poslovne skupnosti Jaka Šranca, ki sicer v Železarni vodi v sektorju TKR službo energetskega gospodarstva. Za operativnega nosilca naloge za tehnične priprave v Železarni je zadolžen Franc Bassanese, obratovodja obrata PIV, za strokovno razvojno delo pa Ivan Bizjak, strokovni sodelavec v službi energetskega gospodarstva.

Bilanca porabe naravnega plina za Železarno je izdelana. V teku so razgovori s projektivnim birojem Jesenice za izdelavo projektne tehnične dokumentacije in izvedenih načrtov. Optimisti računajo, da bo zemeljski plin stekel po ceveh v letu 1978. Realno pa lahko računamo, da bo plinovod dograjen in dan v uporabo leta 1980.

Za tako velik projekt in za naše razmere to ne pomeni, da je pred nami razkošje časa. Naš delovni program mora biti rokovno terminiran na leto 1978.

O tem, kako potekajo priprave in delo, bo preko Železarja sproti obveščal kolektiv Franc Bassanese, ki je med drugim zadolžen tudi za to.

NM

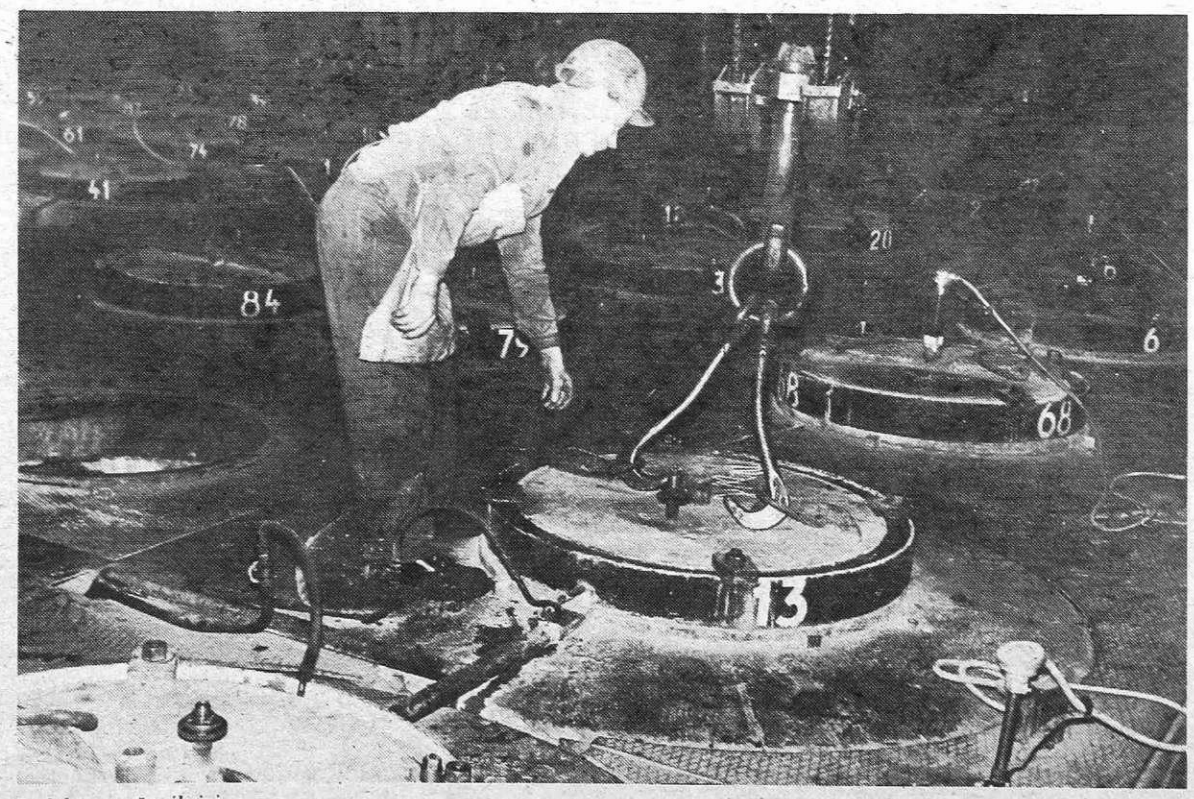

Sodelavec v žarilnici

UČENCI OSNOVNIH ŠOL O ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

movanje pod naslovom KAJ VEŠ IN ZNAŠ O JESENIŠKI ŽELEZARNI, se je za to obliko odločila predvsem zato, ker se je zaradi izredno izenačenega znanja ekip tekmovanje vleklo skoraj tri ure, kar je preutrudljivo tako za tekmovalce kakor tudi za gledalce oziroma poslušalce.

Za letošnje tekmovanje je prijavilo tričlanske ekipe z obvezno rezervo, ki jih sestavljajo učenci osmih razredov, enajst osnovnih šol iz obeh občin in sicer: osnovna šola prof. dr. Josip Plemelj — Bled, osnovna šola bratov Žvan — Gorje, osnovna šola F. S. Finžgarja — Lesce, osnovna šola Staneta Žagarja — Lipnica in osnovna šola A. T. Linhart — Radovljica iz radovljiške občine. Prijave iz te občine ni poslala edino osnovna šola dr. Janez Mencinger iz Bohinjske Bistrice. Iz jeseniške občine se je prijavilo vseh šest šol in sicer: osnovni šoli Tone Čufar in Prežihov Voranc z Jesenic, osnovna šola Koroška Bela, osnovna šola Kranjska gora, osnovna šola Mojstrana in osnovna šola Žirovnica. Skupaj bo tako sodelovalo v tekmovanju 33 učencev in 11 rezervnih tekmovalcev iz enajstih osnovnih šol.

Tako kot že vsa leta doslej, bodo učenci odgovarjali na vprašanja iz naslednjih področij:

— zgodovina železarstva na Gorenjskem in samoupravna organiziranost Železarne, ki je letos z ozirom na 25-letnico samoupravljanja v Železarni, dodano področje,

— vloga železarstva v jugoslovanskem in svetovnem gospodarstvu,

— iz tehnologije metalurgije oziroma železarstva,

— o današnji proizvodnji jeseniške železarne in njeni prihodnosti in

— o poklicih, ki sodelujejo v tehnološkem procesu Železarne.

Za vsa ta področja so šole oziroma učenci prejeli dovolj zgodaj ustrezno pismeno gradivo, poleg tega pa so si vsi ogledali Železarno.

Najboljše tri ekipe prejmejo denarne nagrade in sicer prva ekipa 3.000, druga 2.500 in tretja 2.000 dinarjev, kot prispevek razredu ali razredom iz katerih je sestavljena ekipa za zaključni izlet. Učenci pa, ki sestavljajo ekipe prejmejo kot spominsko darilo in sicer šestilo ali nalivno pero ali grafos risalni pribor. Za razliko od prejšnjih let, bodo učenci po vrstnem redu uvrstitve lahko sami izbirali med navedenimi darili. To pa iz razloga, ker si bo vsak učenec izbral tisto, kar bo z ozirom na svoje nadaljnje šolanje najbolj potreboval. Vsi učenci, ki so sodelovali v tekmovanju prejmejo spominske mape. Odbor za kadre pri delavskem svetu Železarne pa je odobril vsem osmim razredom osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine tudi po 500,00 dinarjev na razred, kot prispevek k njihovemu zaključnemu izletu. Skupaj za vse razrede to pomeni 10.000,00 dinarjev.

Letos vse šole kot priznanje in zahvalo za sodelovanje prejmejo umetniško sliko enega od jeseniških slikarjev Dolikovcev, pedagogi — mentorji, ki so učence pripravljali na tekmovanje pa prav tako spominska darila.

Na popoldanskem, finalnem srečanju, ki bo ob 16. uri v gledališki dvorani na Jesenicah, bodo razdelili tudi nagrade za najboljše pismene izdelke, ki so jih pisali učenci na temo Jeseniški železar proizvajalec in upravljalec, ter za najboljše likovne in tehnične izdelke, ki so ravno tako izdelani na temo »železarstvo« ali iz železarskega materiala. Trideset učencev in sicer iz vsakega področja po deset, bo prejelo denarne nagrade od 250 do 450 dinarjev.

Tudi letos se bodo dvočlanske ekipe šol — učenka, učenec — pomerile v ročnih spretnostih. O čem, je še zaenkrat skrivnost, vsekakor pa iz področja, ki ga poznajo učenci iz tehničnega pouka. Najboljše tri ekipe bodo prejele knjižno nagrado.

Za kulturni del programa, bo letos poskrbel centralni mladinski pevski zbor jeseniških osnovnih šol, ki ga vodi Janko Pribošič in nekateri učenci — solisti jeseniške glasbene šole.

Prepričani smo, da bo tudi letošnje javno tekmovanje, ki je že majhen jubilej, uspelo in da se bodo stiki med osnovnimi šolami in Železarno še poglobili in da se bo to v končni fazi odražalo tudi v večjem zanimanju za Železarno in železarske poklice, ki med mladimi postajajo vedno bolj zanimivi.

Na podlagi 5. čl. in v zvezi s 4. čl. zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu ter na podlagi 125. in 126. čl. samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v temeljni organizaciji združenega dela _____ in v zvezi z 22. čl. sprememb in dopolnitev tega sporazuma, so delavci v TOZD _____ od 19. 12. 1974 do 15. 1. 1975 obravnavali predlog sprememb in dopolnitev ter sprejeli:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O MEDSEBOJNIH RAZMERJIH IN ODGOVORNOSTI DELAVCEV V TEMELJNI ORGANIZACIJI ZDRUŽENEGA DELA

---

48. člen

Izjemoma sme delavka ali mladoletni delavec delati na nočnem delu, če to terjajo posebne tehnološke, ekonomske ali socialne okoliščine, pod pogojem, da se dobi za izvedbo takšnega dela soglasje pristojnega republiškega organa.

VII. ODGOVORNOST DELAVCEV PRI DELU

1. Disciplinska odgovornost

49. člen

Vsak delavec TOZD je osebno odgovoren delovni skupnosti za natančno in pravočasno izvrševanje delovnih nalog, za spoštovanje in izvrševanje zakonskih določil, samoupravnih sporazumov in splošnih aktov.

50. člen

Delavec TOZD odgovarja za lazjo ali hujšo kršitev delovne obveznosti, ki je določena v tem samoupravnem sporazumu kot kršitev delovne obveznosti.

Delavec odgovarja tudi za škodo ali zmanjšanje dohodka, ki ga je namenoma ali iz velike nepazljivosti povzročil delovni skupnosti TOZD na delu ali v zvezi z delom in mora tako povzročeno škodo popraviti.

Kazenska odgovornost ali odgovornost za gospodarski prekršek ali prestopek ne izključuje odgovornosti zaradi kršitve delovne obveznosti po tem sporazumu.

51. člen

Preden se delavcu izrече ukrep zaradi kršitve delovne obveznosti, se ga mora zaslišati, razen če se delavec iz neopravičenih razlogov ni odzval vabilu na obravnavo pred komisijo.

52. člen

Delavcu, ki je kršil delovno obveznost, se lahko izrече ukrep:

— opomin,
— javni opomin,
— začasna razporeditev na drugo delovno mesto, za katero se zahteva ista ali nepopolno nižja stopnja strokovne izobrazbe določenega poklica oziroma smeri ali stroke, vendar najdalj za dobo enega leta,
— odstranitev delavca z vodilnega delovnega in razporeditev na drugo delovno mesto,
— prenehanje lastnosti delavca v TOZD, zaradi take kršitve delovne obveznosti, s katero huje krši skupne interese družb delavcev ali TOZD. Ta ukrep se lahko izrече tudi pogojno tako, da se izvršitev ukrepa odloži za dobo enega leta, če delavec ne stori v tem času nove kršitve obveznosti.

53. člen

LAŽJE KRŠITVE DELOVNE OBVEZNOSTI SO:

1. Zamujanje na delo ali zapuščanje delovnega mesta brez dovoljenja neposredno odgovornega delavca,
2. Prihod ali zapuščanje TOZD ali železarne na nedovoljenem mestu,
3. Malomarno, netočno, neodgovorno ali nestrokovno izvrševanje ali zanemarjanje delovnih dolžnosti, če s tem povzročena delovni skupnosti le manjša materialna ali kaka druga škoda,
4. Groznje, zalitve ali druge neupravičene kršitve ugleda sodelavca, ali odgovornega delavca med delom ali v zvezi z delom,
5. Če se kot priča ali izvedenec brez opravičenega razloga ne odzove vabilu na obravnavo pred komisijo za kršitve delovne dolžnosti,
6. Neekonomično ali neparvilno izkoriščanje sredstev za proizvodnjo ali delovnega časa,
7. Povzročanje nereda ali manjših prepirov na delu ali v zvezi z delom,
8. Neopravičeno neprekinjeni izostanek z dela v trajanju do dva dni,
9. Če delavec v roku 24 ur ne opraviči odsotnosti z dela,
10. Prilaščanje orodja ali materiala za sebe ali druge v vrednosti do 100 din,
11. Povzročitev imovinske škode ali zmanjšanje dohodka iz velike malomarnosti ali namenoma, na delu ali v zvezi z delom, če višina škode ne presega 500 din,
12. Omejevanje delovnih ali samoupravnih pravic delavcev brez posledic,
13. Zloraba položaja ali prekoračenje danega pooblastila z manjšimi posledicami,
14. Opustitev uvedbe ali dokončane postopka zaradi kršitve delovne obveznosti ali kakšnega drugega postopka, s katerim se odloča o pravicah ali obveznostih delavcev,
15. Kršitev varovanja poslovne tajnosti brez posledic ali osebne koristi,
16. Nezadostna skrb za delavca ali delovne pogoje, v katerih dela, s strani odgovornega delavca, če to ni imelo večjih posledic,
17. Vsako nedovoljeno delo med delovnim časom, če ni večjih posledic,
18. Nepravilena ali nedovoljena odklonitev izvršitve delovnih nalog, če ni ali so bile le-manjše posledice,
19. Napačno ali nepravočasno informiranje samoupravnih organov, samoupravnih delovnih skupin ali članov delovne skupnosti brez bistvenih posledic,
20. Vsaka kršitev ali opustitev dejanja, ki ovira ali onemogoča pravilno ali čim uspešnejše poslovanje delovnih skupin,
21. Zapuščanje delovnega mesta med delovnim časom zaradi dela, ki ni v zvezi z delovno obveznostjo,
22. Kršitve zakonskih predpisov in samoupravnih aktov z manjšimi posledicami za interese TOZD, širše skupnosti ali posameznega delavca,
23. Vse kršitve dolžnosti samoupravnih aktov, če je v njihovih določilih določena odgovornost delavcev in če nišo posamezne kršitve ozračene kot hujše kršitve delovne obveznosti.

54. člen

HUJŠE KRŠITVE DELOVNE OBVEZNOSTI SO:

1. Malomarno, neodgovorno, netočno ali nestrokovno izvrševanje ali zanemarjanje delovnih obveznosti z večjimi posledicami,
2. Povzročitev materialne škode nad 500 din iz velike malomarnosti ali namenoma na delu ali v zvezi z delom,
3. Neupravičena ali nedovoljena odklonitev izvršitve delovne naloge, če so zaradi tega nastale večje posledice,
4. Prinašanje alkohola, pijančevanje ali uživanje alkohola med delovnim časom ali prihajanje na delo v vinjenem stanju,
5. Zloraba položaja ali prekoračitev danega pooblastila z namenom, da se s tem zase ali za drugega pridobi protipravna materialna ali kaka druga korist ali pa, da se drugemu prizadene škoda,
6. Pridobitev osebne gmotne koristi, izročanje ali sprejemanje daril in drugih ugodnosti od posloviih strank v zvezi z delom TOZD ali Železarne na škodo delovne skupnosti,
7. Prilaščanje orodja ali materiala za sebe ali druge v vrednosti nad 100 din,
8. Kršitev varovanja ali izdajanje poslovne tajnosti, kar ima za posledico materialno ali drugo škodo,
9. Ponarejanje ali namerno dajanje napačnih podatkov, ki lahko vplivajo na odločitev sprejema delavca na delu, ali krivo prikazanje v postopku za kršitev delovne obveznosti,
10. Namerno dajanje napačnih podatkov, ki lahko vplivajo na osebne dohodke, materialno stanje ali proizvodne uspehe TOZD oziroma Železarne,
11. Opustitev ukrepov za varstvo pri delu ali enkratno kršenje predpisov za varstvo pri delu ali neuporabljanje osebne varstvene opreme ali varnostnih naprav,
12. Omejevanje delovnih ali samoupravnih pravic delavcev s posledicami,
13. Nezadostna skrb za delavca ali delovne pogoje, v katerih dela, s strani odgovornega delavca, če so nastale večje posledice,
14. Vsako nedovoljeno delo med delovnim časom z večjimi posledicami za TOZD ali Železarno,
15. Kršenje zakonov, predpisov ali samoupravnih aktov z večjimi posledicami za TOZD ali železarno, za interese širše skupnosti ali posameznega delavca,
16. Napačno ali nepravočasno informiranje samoupravnih organov, samoupravnih delovnih skupin ali delovne skupnosti, če iz tega nastanejo večje posledice,
17. Prilaščanje ali uporabljanje proizvodnih sredstev ali materiala ali izkoriščanja delovnega časa zaradi nedovoljenega dela za sebe ali druge v večjem obsegu,

52. člen

Delavcu, ki je kršil delovno obveznost, se lahko izrече ukrep:

— opomin,
— javni opomin,
— začasna razporeditev na drugo delovno mesto, za katero se zahteva ista ali nepopolno nižja stopnja strokovne izobrazbe določenega poklica oziroma smeri ali stroke, vendar najdalj za dobo enega leta,
— odstranitev delavca z vodilnega delovnega in razporeditev na drugo delovno mesto,
— prenehanje lastnosti delavca v TOZD, zaradi take kršitve delovne obveznosti, s katero huje krši skupne interese družb delavcev ali TOZD. Ta ukrep se lahko izrече tudi pogojno tako, da se izvršitev ukrepa odloži za dobo enega leta, če delavec ne stori v tem času nove kršitve obveznosti.

53. člen

LAŽJE KRŠITVE DELOVNE OBVEZNOSTI SO:

1. Zamujanje na delo ali zapuščanje delovnega mesta brez dovoljenja neposredno odgovornega delavca,
2. Prihod ali zapuščanje TOZD ali železarne na nedovoljenem mestu,
3. Malomarno, netočno, neodgovorno ali nestrokovno izvrševanje ali zanemarjanje delovnih dolžnosti, če s tem povzročena delovni skupnosti le manjša materialna ali kaka druga škoda,
4. Groznje, zalitve ali druge neupravičene kršitve ugleda sodelavca, ali odgovornega delavca med delom ali v zvezi z delom,
5. Če se kot priča ali izvedenec brez opravičenega razloga ne odzove vabilu na obravnavo pred komisijo za kršitve delovne dolžnosti,
6. Neekonomično ali neparvilno izkoriščanje sredstev za proizvodnjo ali delovnega časa,
7. Povzročanje nereda ali manjših prepirov na delu ali v zvezi z delom,
8. Neopravičeno neprekinjeni izostanek z dela v trajanju do dva dni,
9. Če delavec v roku 24 ur ne opraviči odsotnosti z dela,
10. Prilaščanje orodja ali materiala za sebe ali druge v vrednosti do 100 din,
11. Povzročitev imovinske škode ali zmanjšanje dohodka iz velike malomarnosti ali namenoma, na delu ali v zvezi z delom, če višina škode ne presega 500 din,
12. Omejevanje delovnih ali samoupravnih pravic delavcev brez posledic,
13. Zloraba položaja ali prekoračenje danega pooblastila z manjšimi posledicami,
14. Opustitev uvedbe ali dokončane postopka zaradi kršitve delovne obveznosti ali kakšnega drugega postopka, s katerim se odloča o pravicah ali obveznostih delavcev,
15. Kršitev varovanja poslovne tajnosti brez posledic ali osebne koristi,
16. Nezadostna skrb za delavca ali delovne pogoje, v katerih dela, s strani odgovornega delavca, če to ni imelo večjih posledic,
17. Vsako nedovoljeno delo med delovnim časom, če ni večjih posledic,
18. Nepravilena ali nedovoljena odklonitev izvršitve delovnih nalog, če ni ali so bile le-manjše posledice,
19. Napačno ali nepravočasno informiranje samoupravnih organov, samoupravnih delovnih skupin ali članov delovne skupnosti brez bistvenih posledic,
20. Vsaka kršitev ali opustitev dejanja, ki ovira ali onemogoča pravilno ali čim uspešnejše poslovanje delovnih skupin,
21. Zapuščanje delovnega mesta med delovnim časom zaradi dela, ki ni v zvezi z delovno obveznostjo,
22. Kršitve zakonskih predpisov in samoupravnih aktov z manjšimi posledicami za interese TOZD, širše skupnosti ali posameznega delavca,
23. Vse kršitve dolžnosti samoupravnih aktov, če je v njihovih določilih določena odgovornost delavcev in če nišo posamezne kršitve ozračene kot hujše kršitve delovne obveznosti.

XIV. CIVILNO PRAVNO RAZMERJE

123. člen

S pogodbo o delu se ustanovi civilno pravno razmerje. Delavec, ki sklene pogodbo o delu, si ne pridobi pravic in obveznosti, ki izhajajo iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, temveč le pravico in obveznosti, ki izvirajo iz pogodbe o delu.

124. člen

Civilno pravno razmerje se lahko ustanovi za opravljanje del ali nalog, za katere po njihovi naravi ni potrebno posebno delovno mesto, ker so občasne ali začasne in ne trajajo več kot 30 dni, razen za izvršitev raznih občasnih ali začasnih vzdrževalnih del, opravljanje del industrijskega oblikovanja v industrijski ali rudarski dejavnosti, raziskav v socialno zdravstveni dejavnosti ter za opravljanje nalog raziskovalnega, študijskega, analitičnega ali načrtovalnega značaja v vseh ustreznih dejavnostih, kot jih vsebuje nomenklatura za razvrščanje organizacij združenega dela po dejavnostih, ko je dopustno skleniti pogodbe o delu ne glede na čas trajanja.

XV. NAČIN SPREJEMANJA, DOPOLNJEVANJA ALI SPREMINJANJA TEGA SPORAZUMA

125. člen

Predlog tega sporazuma, njegove spremembe ali dopolnitve pripravi delavski svet TOZD. Pri pripravi predloga morajo biti zastopani delavci iz vseh obratov TOZD ter predstavniki sindikalne organizacije v TOZD.

Predlog samoupravnega sporazuma morajo sprejeti delavci TOZD z večino glasov, kar se ugotovi med javno razpravo, prek samoupravnih delovnih skupin.

Predlog samoupravnega sporazuma mora biti v javni razpravi najmanj 15 dni.

126. člen

Med javno razpravo morajo ta sporazum obravnavati delavci v zborih delavcev TOZD prek samoupravnih delovnih skupin na svojih sestankih.

Samoupravne delovne skupine morajo podati morebitne pripombe in imenovati delegate za usklajevanje teh pripomb z ostalimi delegati TOZD.

Usklajevalni postopek sme trajati največ 10 dni. Po končanem usklajevalnem postopku se delavcem v TOZD vroči izjava, katero podpišejo, če se strinjajo s pravicami in obveznostmi, ki so določene v tem sporazumu.

127. člen

Samoupravni sporazum je sklenjen, ko dve tretjini vseh delavcev v TOZD izjavita, da se strinjata s pravicami in obveznostmi, ki so določene v predlogu tega sporazuma.

Po enakem postopku se sklenejo tudi spremembe in dopolnitve tega sporazuma.

XVI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

128. člen

Ta samoupravni sporazum velja tudi za delavca, ki ni dal pismene izjave, da se strinja s pravicami in obveznostmi, ki so v sporazumu določene, če v roku 10 dni po tem, ko je sporazum sklenjen, ne poda pismene izjave, da želi, da mu preneha lastnost delavca v združenem delu.

129. člen

Določbe pravilnika o delovnih razmerjih Slovenske železarne — železarne Jesenice in pravilnika o odgovornosti delavcev na delu v Slovenske železarne — železarni Jesenice, ki določajo postopke za uveljavljanje pravic in obveznosti delavcev v združenem delu, se uporabljajo smiselno s tem sporazumom še naprej, dokler ne bodo v TOZD sprejeti ustrezni splošni akti.

130. člen

Določbe pravilnika o delovnih razmerjih Slovenske železarne — železarne Jesenice in pravilnika o odgovornosti delavcev na delu v SŽ Železarne Jesenice, ki določajo pravice in dolžnosti delavcev, (se razveljavijo in) prenehajo veljati z dnem, ko je sklenjen ta sporazum.

131. člen

Ugotovitveni sklep, da je ta sporazum sklenjen, sprejme delavski svet TOZD z dnem, ko je najmanj dve tretjini delavcev podpisalo izjavo, da se s pravicami in obveznostmi, ki so v njem določene, strinjajo.

Jesenice, marca 1975

Predsednik sindikata TOZD

Pravica iz predhodnega odstavka velja le v objektivnih primerih, ko ustrezne premestitve oziroma prekvalifikacije ni mogoče izvesti.

39. člen

Delavec je dolžan delati na drugem delovnem mestu tudi v primerih, kadar ga odgovorni delavec odstrani z delovnega mesta v skladu z določili tega sporazuma.

Med odstranitvijo z delovnega mesta, prejema delavec OD s tistega delovnega mesta, ki ga zaseda med časom odstranitve. Odstranitev z delovnega mesta sme trajati največ do sklepa komisije za kršitev delovnih dolžnosti.

VI. PRIMERI, KO JE DELAVEC DOLŽAN DELATI DALJ KOT POLNI DELOVNI ČAS ALI IMA PRAVICO DELATI KRAJŠI KOT POLNI DELOVNI ČAS

40. člen

Delavka, ki je izkoristila dopust za nosečnost in porod po čl. 30 tega sporazuma, ima pravico, če to zahteva:

1. nadaljevati porodniški dopust še 141 koledarskih dni ali
2. delati 4 ure na dan do 12. meseca otrokove starosti.

Delavka, ko koristi pravico iz 2. točke predhodnega odstavka, lahko dela po 4 ure dnevno, lahko pa dela vsak drugi dan po 8 ur s tem, da je v vmesnih dneh prosta. Konkretno se način takega dela uredi z vsako delavko posebej preko pristojnega kadrovika.

Namesto matere lahko koristi podaljšani dopust po 1. odstavku tega člena tudi oče otroka, če otroka neguje in če sta se starša tako dogovorila ter vložila preko kadrovika pismeno zahtevo.

V primeru smrti matere pridobi pravico do preostalega dopusta po 30. in tem členu tega sporazuma oče otroka, če otroka neguje ali pa tisti, ki otroka neguje.

41. člen

Delavka ima pravico delati skrajšani delovni čas tudi po tem, ko je otrok dopolnil 12 mesecev starosti, če je zaradi splošnega zdravstvenega stanja otroku potrebna skrbnejša materinska nega, kar odobri pristojna zdravniška komisija, vendar tako delo lahko opravlja le po 4 ure dnevno, dokler otrok ni star 3 leta.

V primeru iz čl. 40 in iz predhodnega odstavka se upravičencu šteje tako skrajšan delovni čas kot poln delovni čas, za priznanje pokojninske dobe.

42. člen

Krajši kot poln delovni čas imajo pravico delati delavci, za katere tako določi pristojni zdravnik, zdravniška ali invalidska komisija, če bi jim poln delovni čas ogrožal ali poslabšal zdravstveno stanje.

43. člen

Delavec je dolžan delati tudi dalj kot poln delovni čas, in sicer:

1. če zadene TOZD nesreča ali se taka nesreča neposredno pričakuje, vendar le toliko časa, kolikor je nujno, da se rešijo človeška življenja ali obvarujejo materialna sredstva,
2. če je nujno, da se začeto delo nadaljuje, da bi se končal delovni proces, katerega ustavitev ali prekinitev bi povzročila večjo materialno škodo ali spravila v nevarnost življenje ali zdravje občanov, da se prepreči kvarjenje surovin ali materiala ali pa odvrne okvara na delovnih sredstvih.

Delavec lahko odkloni delo nad poln delovni čas, če ni odrejeno v skladu z določili predhodnega odstavka.

Tako delo odreja odgovorni delavec, določen v splošnem aktu. Zoper ta ukrep ima delavec pravico do ugovora, ki ne zadrži izvršitve.

44. člen

Dalj kot poln delovni čas ne more delati delavka med nosečnostjo ali če ima otroka, ki še ni star eno leto, delavec, ki še ni star 18 let in ne delavec, ki bi mu po zdravniškem izvidu delo nad poln delovni čas lahko poslabšalo zdravstveno stanje.

45. člen

Na delovnih mestih z neprekinjenim obratovanjem je delavec dolžan delati toliko časa, dokler ni predal posle delavcu naslednje izmene, oziroma dokler mu zapustitev delovnega mesta ne dovoli odgovorni delavec.

46. člen

Na delovnih mestih z neprekinjenim obratovanjem so delavci dolžni delati tudi ponoči. Nočno delo se šteje delo od 22. ure do 6. ure naslednjega dne.

Delavec je dolžan delati na nočnem delu največ en teden neprekinjeno, nato pa se ga mora razporediti na delo v drugem delovnem času.

47. člen

Na nočno delo se ne more razporediti delavka, če bi ji nočno delo onemogočilo sedemurni počitek od 22. ure do 7. ure naslednjega dne, razen delavk na delovnih mestih pri delih zdravstvene ali socialne službe ter vodilnih delavk.

Prav tako ni dovoljeno nočno delo za mladoletnike.

Ne glede na 1. ali 2. odstavek tega člena pa mora delavec delati na nočnem delu, če je nujno potrebno nadaljevati delo, ki ga je med dnem prekinila višja sila ali delo, ki ga ni bilo mogoče pričakovati in nima periodičnega značaja, kakor tudi v primeru, če je treba preprečiti škodo na surovinah ali drugem materialu oziroma napravah.

60. člen

Za uvedbo postopka zoper delavca, ki je obdolžen, da je kršil delovno obveznost in vsa opravila v zvezi s tem, je pooblaščen posameznik. Podrobnejša določila o tem vsebuje splošni akt.

Pooblaščeni posameznik mora uvesti postopek na podlagi prijave ali lastne ugotovitve o kršitvi delovne obveznosti.

61. člen

Postopek se sproži s prijavo, uvede pa se z zahtevkom za vodenje postopka, ki mora biti delavcu vročen najmanj 8 dni pred obravnavo.

62. člen

Delavec obdolžen kršitve delovne obveznosti ima pravico na zaslišanju ali obravnavi izpovedati dejstva in podatke, ki so mu v prid, predlagati dokaze, postavljati vprašanja pričam ali izvedencem in delati obrazložitve v zvezi z izjavami pri zaslišanju.

Obdolženi ima pravico vzeti si in pooblastiti zagovornika, ki ima v postopku pravice določene v pooblastilu.

2. Odstranitev z delovnega mesta ali iz TOZD

63. člen

Če je delavec v priporu, izda direktor TOZD odločbo o odstranitvi delavca iz TOZD na podlagi obvestila organa, ki je pripor odredil. TOZD mora posredovati odločbo prizadetemu delavcu.

Ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila taka odločba izdana, direktor TOZD ukine odločbo iz 1. odstavka.

64. člen

Delavec je lahko odstranjen z delovnega mesta in začasno razporejen na drugo delovno mesto, ki približno ustreza njegovim strokovnim in drugim sposobnostim:

1. če obstaja upravičen sum ali nevarnost, da bo ponovno kršil delovno obveznost,
2. če namenoma s svojim delom zmanjšuje uspeh delavcev v obratu, TOZD ali železarni,
3. če se ne podreja predpisom o varstvu pri delu,
4. če je odstranitev zahteval pristojni organ za notranje zadeve ali pristojni pravosodni organ.

O odstranitvi z delovnega mesta odloča pooblaščeni posameznik, postopek pa podrobneje ureja splošni akt.

65. člen

Delavec je lahko odstranjen iz TOZD:

1. če je zoper njega uveden kazenski postopek za dejanje, ki ga je storil na delu ali v zvezi z delom,
2. če je zaloten pri hujši kršitvi delovne obveznosti, ki jo je storil v posebnih obtežilnih okoliščinah,
3. če je zaradi kršitve delovne obveznosti predlagano, da takemu delavcu preneha lastnost delavca v združenem delu,
4. če je odstranitev zahteval pristojni organ za notranje zadeve ali pristojni pravosodni organ.

Za odstranitev delavca iz TOZD je pristojna komisija za kršitev delovnih dolžnosti.

66. člen

Odstranitev z delovnega mesta ali iz TOZD sme trajati najdalj do dokončne odločitve pristojnega organa o delavčevi krivdi oz. do preteka zastaralnega roka.

67. člen

Delavec, ki je odstranjen z delovnega mesta ima pravico do akontacije OD na delovnem mestu, na katerega je odstranjen.

Delavec, ki je v priporu, ima pravico do nadomestila OD, ki je enak 1/3 akontacije OD, če preživlja družino pa 1/2 akontacije OD na račun organa, ki je odredil pripor.

Delavec, ki je odstranjen iz TOZD po sklepu pristojnega organa, ima pravico do nadomestila OD, ki je enak 1/2 povprečne mesečne akontacije OD za pretekle tri mesece.

68. člen

Če pristojni organ ugotovi, da niso bili podani razlogi za odstranitev delavca z delovnega mesta ali iz TOZD, ima delavec pravico do razlike od prejetega do polnega zneska akontacije OD, ki bi ga prejel, če bi ostal na svojem delovnem mestu.

3. Materialna odgovornost

69. člen

Delavec TOZD odgovarja za materialno škodo ali zmanjšanje dohodka, ki ga je povzročil TOZD, Železarni, širši skupnosti ali tretji osebi na delu ali v zvezi z delom iz velike nepazljivosti ali namenoma.

Postopek za ugotavljanje obstoja škode, višine škode in povračila škode uvede pooblaščeni posameznik. Podrobnejše določbe postopka vsebuje splošni akt.

70. člen

Če je škodo povzročilo več delavcev skupaj, je vsak posebej odgovoren za tisti del škode, ki jo je sam povzročil. Če ni mogoče ugotoviti za vsakega delavca posebej, kolikšen del škode je povzročil, se šteje, da so enako odgovorni in morajo škodo povrniti po enakih delih.

Če povzroči škodo več delavcev z naklepnim kaznivim dejanjem, so storilci solidarno odgovorni za povrnitev škode.

I. TEMELJNA DOLOČILA

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom delavci temeljne organizacije združenega dela ——— (v nadaljnjem besedilu: TOZD) urejajo predvsem način pridobivanja lastnosti delavca v TOZD, razporejanje na delovna mesta, pravico do odmora, počitka in letnega dopusta, odgovornost delavcev pri delu, razporeditev delovnega časa, podlago, pogoje in način prenehanja lastnosti delavca v TOZD, varstvo pravic delavca, pravice in obveznosti delavcev do usposabljanja in izpopolnjevanja ter druge zadeve, pomembne za delavce TOZD.

2. člen

Način uresničevanja pravic in obveznosti delavcev, ki so določene v tem in drugih sporazumih sprejetih v TOZD, se ureja s splošnimi akti.

3. člen

O uresničevanju pravic in obveznosti delavcev po tem sporazumu odločajo organi, ki jih delavci v TOZD neposredno volijo, in sicer:

- delavski svet
- odbor za kadre in medsebojna razmerja
- komisija za kršitev delovne dolžnosti.

TOZD je dolžna preskrbeti pripravnika ustrezno delovno mesto tudi v drugi TOZD v okviru železarne.

113. člen

Podrobnosti v zvezi s trajanjem in potekom pripravniške dobe, programom, organizacijo in vodenjem pripravništva, način preizkušanja pridobljenih delovnih izkušenj ter druge zadeve v zvezi s pripravništvom uredja pravilnik o pripravništvu.

XIII. PRAVICE IN OBVEZNOSTI DELAVCEV DO USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA

114. člen

Vsak delavec TOZD ima pravico in obveznost do strokovnega, ekonomsko-političnega, teoretičnega in praktičnega izobraževanja in izpopolnjevanja, ki je potrebno za uspešno delo na delovnem mestu in deluvanju v samoupravnih organih.

V skladu s temeljnim samoupravnim sporazumom o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarno Jesenice, je za sprejemanje programa rednega, dopolnilnega in funkcionalnega izobraževanja ter specializacijo, za dodeljevanje štipendij in odobravanja študijskih ugodnosti delavcev TOZD pristojen odbor za kadre pri delavskem svetu Železarne.

Sredstva, ki so potrebna za namene iz predhodnega odstavka, TOZD združuje v Železarni, odbor za kadre pa odobrava korišćenje teh sredstev na podlagi programa TOZD in usklajevanja programa Železarne.

115. člen

Pravico do ugodnosti pri izobraževanju ali izpopolnjevanju si pridobi delavec, če izpolnjuje pogoje:

- da ima najmanj eno leto delovne dobe v TOZD, Železarni ali Slovenskih železarnah,
- da uspešno opravi psihološki preizkus,
- da se prijavi na razpis za podelitev štipendij ali študijskih ugodnosti, ki je objavljen v glasilu Železar.

116. člen

Vse strokovne zadeve v zvezi z izobraževanjem ali izpopolnjevanjem opravljajo na podlagi sprejetih programov TOZD in skupnih programov skupne službe.

Skupne službe razpisujejo podelitev štipendij ali študijskih ugodnosti le za profile kadrov, ki ustrezajo potrebam združenega dela. Odbor za kadre izjemoma odobri štipendije ali študijske ugodnosti izven teh potreb le delovnim invalidom Železarne in otrokom teh invalidov ali smrtno ponesrečenih staršev v Železarni.

117. člen

Študijske ugodnosti obsegajo:

1. za dopolnilno izobraževanje:
   - plačilo stroškov tečaja, seminarja ali druge oblike izobraževanja,
   - nadomestilo OD med tako odsotnostjo, plačilo dnevnice in povrnitev potnih stroškov, če se dopolnilno izobražujejo opravlja izven kraja sedeža TOZD;
2. za izredni študij:
   - plačilo šolnine,
   - povrnitev potnih stroškov za obvezne vaje, seminarje in izpite,
   - študijski dopust (izredno plačana odsotnost).

118. člen

Delavec, ki je koristil ugodnosti iz predhodnega člena, je dolžan dokončati šolanje in po končanem šolanju ostati na delu v TOZD najmanj toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje ali izpopolnjevanje. Če delavec ne dokonča šolanja ali ne nastopi dela v TOZD najmanj 15 dni po končanem šolanju ali šolskem letu, je dolžan povrniti TOZD (železarni) vse stroške, ki so z njegovim šolanjem nastali ali ustrezni del, če je delno izpolnil svoje obveznosti.

119. člen

Z vsakim delavcem se konkretizirajo pogoji in način izobraževanja ali izpopolnjevanja ter medsebojne obveznosti s pogodbo.

Pogodbeni strankí sta: delavec in železarna Jesenice, ki jo zastopa direktor kadrovskega sektorja.

120. člen

Izobraževanje delavcev TOZD je lahko:

- izredno: v poklicnih, srednjih, višjih ali visokih šolah I., II. ali III. stopnje, za priznanje poklice širokega profila,
- dopolnilno: na tečajih, seminarjih, predavanjih, praktičnem pouku na delovnem mestu, ze pridobitve usposobljenosti na delovnem mestu ali poklic ozkega profila.

121. člen

Potrebe po izrednem študiju na vseh vrstah in stopnjah šol ter tečaji ali specializiranje se vsako leto najmanj enkrat, do 15. julija objavijo v glasilu Železar.

Vsak delavec, ki izpolnjuje pogoje, se lahko prijavi na razpis.

Razpis izvede na podlagi sklepa odbora za kadre, kadrovski sektor v skupnih službah.

Odbor za kadre lahko sklene, da bo nudil posameznim delavcem možnost izpopolnjevanja, ne da bi objavil razpis, če glede na stopnjo izobrazbe ali potrebne kvalifikacije, razpis ne bi bil smotrn. V takih primerih se odbor lahko dogovori neposredno z delavcem.

122. člen

Podrobnosti v zvezi z usposabljanjem in izpopolnjevanjem, so lahko urejene v ustreznem splošnem aktu.

4. člen

Pri urejanju pravic in obveznosti iz tega sporazuma lahko daje sindikalna organizacija TOZD pobude in predloge, katere morajo delavci obravnavati in o njih zavzeti stališče.

II. PRIDOBITEV LASTNOSTI DELAVCA V TOZD

5. člen

Lastnost delavca v TOZD lahko pridobi kandidat star najmanj 15 let, ki izpolnjuje zdravstvene in psihofizične pogoje, poleg tega pa pogoje, ki jih za posamezno delovno mesto določa akt o sistemizaciji delovnih mest.

Lastnost delavca v TOZD pridobi kandidat, ki poda pismeno izjavo, da se strinja s pravicami in obveznostmi, določenimi s tem in drugimi samoupravnimi sporazumi v TOZD. V kolikor je delavec združil svoje delo za določen čas, mora biti to v izjavi navedeno.

6. člen

Delavec si pridobi pravice in prevzame obveznosti iz združenega dela z dnem, ko začne delati v TOZD.

7. člen

Izmed delavcev, ki so se prijavili na prosto delovno mesto, mora pristojni organ izbrati kandidata in ga na to delovno mesto razporediti, če izpolnjuje za to delovno mesto predvidene pogoje. O izbiri kandidata pristojni organ sprejme sklep.

Vsak kandidat ima pravico biti pismeno obveščen o sklepu iz prejšnjega odstavka, izbrani kandidat pa tudi o dnevu, ko naj podpiše izjavo iz 5. člena tega sporazuma in dnevu, ko naj nastopi delo.

8. člen

Delavec, ki brez opravičenega razloga ne prične delati določenega dne, izgubi lastnost delavca v TOZD.

9. člen

Kot pogoj za zasedbo določenega delovnega mesta je lahko v aktu o sistemizaciji predviden tudi preizkus strokovne usposobljenosti delavca, še preden pristojni organ sprejme sklep o izbiri kandidata.

Preizkus strokovne usposobljenosti je dopustno uporabiti le s soglasjem kandidata, mora pa biti naveden v objavi ali razpisu. Kandidat, ki ne pristane na preizkus, ne more kandidirati na tako delovno mesto.

10. člen

Preizkus strokovne usposobljenosti, ki se opravi pred sprejetjem na delo, je lahko pogoj za sprejem le za tista delovna mesta, za katera je tak preizkus smotrn (stenograf, daktilograf, šofer, žerjavovodja in podobno).

11. člen

Kot pogoj za zasedbo določenega delovnega mesta je lahko predvideno tudi poskusno delo, če je tak pogoj določen v aktu o sistemizaciji delovnih mest in objavljen v javnem razpisu ali objavi.

Organ, pristojen za imenovanje ali sprejemanje lahko odloči, da bo delavec opravil poskusno delo, če ni prepričan, da bo kandidat uspešno opravljal delo na delovnem mestu in to tudi, če niso izpolnjeni pogoji iz predhodnega odstavka. Kandidat mora o tem biti obveščen in mora na poskusno delo pristati, kar se vpiše v izjavo.

Delavca, ki kandidira na tako delovno mesto in ne pristane na poskusno delo, pristojni organ ne more sprejeti oz. razporediti na delovno mesto.

Poskusno delo ne more biti daljše od treh mesecev.

12. člen

Delavcu, ki ne opravi uspešno poskusnega dela ali mu predvideno delo ne ustreza, preneha lastnost delavca v združenem delu z dnem, ko mu je vročena dokončna pismena ocena, o uspehu, poskusnega dela oz. z dnem, ko podpiše izjavo, da mu predvideno delo ne ustreza.

13. člen

Primeri in pogoji, ko mora kandidat opraviti poskusno delo, način takega dela ter spremljanje in ocenjevanje uspešnosti poskusnega dela, so urejeni v drugih samoupravnih aktih.

Kadar poskusno delo določi organ pristojen za imenovanje ali sprejem, mora določiti tudi potek, način, spremljanje in ocenjevanje takega poskusnega dela, poleg tega pa tudi komisijo ali mentorja, ki bo spremljal in ocenjeval uspešnost takega poskusnega dela.

14. člen

Svoje delo združuje delavec za nedoločen čas. Izjemoma združuje svoje delo tako delavec za določen čas:

1. Za dela, katerih izvršitev traja po svoji naravi le določen čas, kot npr. sezonska dela v počitniških domovih, rekreacijskih centrih in podobno.
2. Če se začasno poveča obseg dela, kot npr. povečano razkladanje in nakladanje surovin (koks, ruda, pesek itd.) in ga z obstoječim številom zaposlenih ni mogoče opraviti.
3. Če je treba nadomestiti na delovnem mestu začasno odsotnega delavca, ki je na odsluženju vojaškega roka, na strokovnem izobraževanju, bolezensko odsoten, na porodniškem dopustu, pri opravljanju javnih dolžnosti ali v podobnih primerih daljše odsotnosti.

3. ob smrti ožjih sorodnikov: oče, mati, mož, žena, sin, hči, brat, sestra, očim, mačeha, pastorek, pastorka, polbrat, polsestra, posvojitelj in posvojenčrtrok ter delavec, če je skrbnik 3 dni
4. ob smrti ostalih sorodnikov: stari starši, strici, teta, ujec, ujna, bratranec, sestrična, nečak, nečakinja, tast, tašča, vnuk, vnukinja, zet, snaha, svak in svakinja 1 dan
5. v primerih selitve ali preselitve v družinsko stanovanje 1 dan
6. v primerih elementarnih nesreč do 3 dni
7. krvodajalcem ob posebnem poziv zdravstvene ustanove ter ostalim delavcem ob pozivu družbeno-politične skupnosti za krvodajalsko akcijo do 8 ur

V drugih primerih, ko je zaradi strokovnega izpopolnjevanja ali izobraževanja, sodelovanje delavca pri kulturnih, družbenopolitičnih, športnih ali posebnih zdravstvenih akcijah, potrebno ali smotrno tako odsotnost odobriti in to v trajanju, ki ga določi pristojni samoupravni organ.

Pravico do izredno plačane odsotnosti si delavec pridobi tako ob nastopu dela, koristiti pa jo mora v času dopolnitve najkasnejše pa v roku 10 dni.

Izredno plačano odsotnost iz 1. odstavka tega člena mora delavec pred ali po nastopu opraviti z ustrezno listino ali dokumentom, sicer se šteje kot neupravičeni izostanek.

32. člen

Delavcu se lahko odobri tudi izredno neplačano odsotnost v trajanju nad 30 dni v koledarskem letu:

1. za delo v družbenopolitičnih organizacijah ter javnih organih,
2. za udeležbo na prostovoljnih akcijah,
3. za nego in oskrbo družine, če nima druge možnosti,
4. za strokovno pomoč pri drugih organizacijah, če le-te za to prosijo,
5. za primer ob elementarnih nesrečah na zasebnem posestvu, strokovno izpopolnjevanje, izobraževanje in podobno.

Delavcu se lahko odobri tudi izredno neplačano odsotnost v trajanju nad 30 dni v primerih:

1. kadar gre za strokovno izpopolnjevanje ali izobraževanje, ki je v interesu delavca,
2. kadar ima delavec poseben interes in tehtne razloge za tako odsotnost (odstranjevanje posledic elementarnih nesrec, gradnja hiše, ki je pogorela in pod., kulturno, športno udejstvovanje in pod.),
3. kadar želi delavec odiiti v tujino v okviru mednarodnega tehničnega sodelovanja.

Obvezni prispevki iz osebnega dohodka v primeru koriščenja izredno neplačane odsotnosti bremenijo koristnika, obračunava pa jih pristojna služba.

33. člen

Delavec ima pravico do izredno plačane odsotnosti tudi v primerih, ko je klican zaradi opravljanja dolžnosti in funkcij na poziv vojaških ali drugih organov, vendar ne po svoji krivdi ter ima pravico do nadomestila OD za čas take odsotnosti.

34. člen

Delavec ima pravico do nadomestila OD za praznike, ko se ne dela, delavci pa, ki morajo na ta dan delati, pa imajo pravico do osebnega dohodka in nadomestila.

V. PRIMERI IN POGOJI, V KATERIH JE DELAVEC DOLŽAN DELATI NA DRUGEM DELOVNEM MESTU V TOZD

35. člen

Vsak delavec je dolžan delati na drugem delovnem mestu ali mestu dela v TOZD, če ga na takoo delovno mesto, ki ustreza stopnji nyegove strokovne in delovne usposobljenosti za posamezen poklic oziroma smer, razporedi odbor za kadre TOZD zaradi:

- nemotenega procesa dela,
- reorganizacije TOZD,
- povečanja obsega dela na drugih delovnih mestih,
- ukinitve delovnega mesta ali trajnejšega zmanjšanja obsega dela.

Delavec je v smislu 1. odstavka tega člena dolžan delati na drugem delovnem mestu, čeprav je na tem delovnem mestu osebni dohodek nižji od osebnega dohodka na prejšnjem.

36. člen

Delavec je dolžan delati na katerekoli delovnem mestu ali mestu dela v TOZD ne glede na to ali njegove strokovne in druge sposobnosti ustrezajo ali ne, in sicer kadar to zahteva:

1. nesreča, ki je doletela TOZD ali se taka nesreča neposredno prizakuje (požar, poplava, velika snega in pod.),
2. pomanjkanje surovin ali drugega materiala oziroma večje okvare v obratu,
3. nadomeščanje nenadoma odsotnega delavca,
4. uvajanje novega tehnološkega procesa,
5. občasno povečanje obsega dela na drugih ali zmanjšanja na svojem delovnem mestu.

Taka premestitev lahko traja le toliko časa, dokler okoliščine, ki so jo povzročile, trajajo, odredi pa jo odgovorni delavec. Med tako premestitvijo ima delavec pravico do OD, ki je zanj ugodnejši (s prejšnjega ali sedanjega delovnega mesta). Delavec ima pravico do odločbe, če taka premestitev traja več kot tri dni. Ugovor zoper tako odločbo ne zadrži njene izvršitve.

37. člen

Na delovna mesta, kjer se opravljajo težka fizična, zdravju škodljiva ali nevarna dela se ne sme razporediti žensk ali mladoletnikov.

38. člen

Delavec TOZD, ki ima več kot 20 let delovne dobe v železarni, oziroma delavec, ki je star več kot 50 let (delavka 45 let) in je zaposlen v delovnih organizacijah Slovenskih železarn vsaj pet let, ima ob premestitvi pravico do osebnega dohodka, na podlagi obračunske postavke, ki ne more biti manjša od liste, ki jo je imel pred premestitvijo.

101. člen

Vsaka pismena odločba mora vsebovati pravni pouk, kako lahko delavec ščiti svoje pravice in kakšna pravna sredstva lahko uporabi tako znotraj TOZD, kot tudi izven nje.

Pravni pouk pri odločbi, s katero delavcu preneha lastnost delavca v združenem delu, mora vsebovati tudi napotilo, kako in kje lahko delavec uveljavlja svoje pravice za primer brezposelnosti.

Napačen pravni pouk ne more iti na škodo delavca.

102. člen

Individualni poslovodni organ TOZD je dolžan poskrbeti, da so delavci neposredno seznanjeni z vsako sodno odločbo, ki se nanaša na medsebojna razmerja delavcev v TOZD.

XI. UGOTAVLJANJE DELOVNIH MEST, NA KATERIH SE ŠTEJE ZAVAROVALNA DOBA V POVEČANJEM

103. člen

Postopek za ugotavljanje delovnih mest, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem (v nadaljnjem besedilu: beneficirana doba) lahko sproži posameznik, skupina delavcev ali sindikalna organizacija TOZD, strokovna služba v TOZD ali železarni.

Postopek se sproži s pismenim in obrazloženim predlogom.

104. člen

Individualni poslovodni organ TOZD je dolžan skrbeti, da se predlog posreduje strokovni komisiji za ugotavljanje beneficirane dobe, ki je ustanovljena pri kadrovskem sektorju in enotna za celo železarno.

Strokovna komisija je dolžna predlog obravnavati, opremiti s potrebno dokumentacijo in obvestiti predlagatelja o tem ali je pri direkciji skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja sprožila postopek za priznanje beneficirane dobe, ali pa je predlog zavrnila.

105. člen

Komisija dela v skladu s pravilnikom o postopku za ugotavljanje delovnih mest, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem.

Komisija mora o vsakem predlogu odločiti najkasneje v roku 60 dni.

106. člen

Predlagatelj, katerega predlog je strokovna komisija zavrnila, lahko sam sproži postopek za priznanje beneficirane dobe pri podpisnikih družbenega dogovora, in sicer pri:

- skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS,
- izvršnem svetu skupščine SRS,
- zvezi sindikatov Slovenije ali
- gospodarski zbornici Slovenije.

107. člen

Vir sredstev za kritje stroškov nastalih na ta način priznane beneficirane dobe za posamezna mesta je dohodek TOZD pred delitvijo.

108. člen

Postopek za priznanje beneficirane dobe se lahko sproži le za tista delovna mesta, ki so z opisom določena kot posebno težka ali zdravju škodljiva.

109. člen

Postopek za priznanje beneficirane dobe je dovoljeno sprožiti za delovna mesta, na katerih z vsemi možnimi tehničnimi in znanstvenimi dosežki v tehnologiji in organizaciji dela in z varstvenimi ter drugimi ukrepi ni možno odpraviti škodljivih vplivov, ki znatno delujejo na zdravstveno stanje in delovno zmožnost delavcev ali jih ni možno zmanjšati v taki meri, da ne bi znatneje vplivali na skrajšanje življenjske dobe ali nastajanje invalidnosti.

XII. PRIPRAVNIKI

110. člen

Kadar si po končani šoli prvič pridobi lastnost delavca v združenem delu ter dela na ustreznem delovnem mestu zato, da bi si pridobil delovne in druge izkušnje, je pripravnik.

Pripravnik ima enake pravice in obveznosti kot drugi delavci v TOZD.

111. člen

Pripravniška doba za pripravnike traja najmanj šest mesecev in največ dve leti, in sicer:

1. za pripravnike s srednjo šolo od 6 – 12 mesecev
2. za pripravnike z višjo šolo od 12 – 18 mesecev
3. za pripravnike z visoko šolo od 12 – 24 mesecev

Pripravniška doba za pripravnike z višjo ali visoko šolsko izobrazbo se na predlog mentorja lahko skrajša, vendar ne na manj kot osem mesecev, če je pripravnik uspešno opravljal pripravniško prakso in je sposoben samostojno opravljati delo, za katero se je pripravljal.

112. člen

Pripravnika, ki po končani pripravniški dobi ne pokaže zadovoljivega uspeha, se razporedi na drugo delovno mesto, za katero po rezultatih v pripravniški dobi izpolnjuje predpisane pogoje. Če takega delovnega mesta v TOZD ni ali če pripravnik takega delovnega mesta ne sprejme, mu preneha lastnost delavca.

VIII. PODLAGA, POGOJI IN NAČIN PRENEHANJA LASTNOSTI DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU

76. člen

Delavcu TOZD lahko preneha lastnost delavca v združenem delu samo v primerih, ki jih določa ta samoupravni sporazum.

Razen v primerih, ki so določeni v tem sporazumu, lahko preneha lastnost delavca v združenem delu le tako, da ostane na delu še določen čas.

77. člen

Čas, ko mora delavec še ostati na delu v TOZD (v nadaljevanju: odpovedni rok) je naslednji:

a) za delavce, ki delajo na nekvalificiranih, polkvalificiranih ali kvalificiranih delovnih mestih, 30 dni

b) za delavce, ki delajo na visokokvalificiranih delovnih mestih ali delovnih mestih, kjer se zahteva srednja strokovna izobrazba 2 meseca.

c) za delavce, ki delajo na delovnih mestih, kjer se zahteva višja ali visoka strokovna izobrazba 3 mesece

Odbor za kadre in medsebojna razmerja lahko tak odpovedni rok v sporazumu z delavcem skrajša, vendar ne na manj kot 15 dni, lahko pa ga tudi podaljša, če se pokaže potreba, da bi se začeto delo dokončalo, pa se to brez prizadetega delavca ne more, vendar največ za 30 dni.

Po preteku tako podaljšanega roka, ima delavec pravico zapustiti TOZD tudi brez razrešnice in ga ne zadenejo nobene sankcije.

78. člen

Delavcu lahko preneha delo v združenem delu:

1. kadar je izdal, da ne želi več delati v TOZD,
2. kadar pristojni organ odloči, da preneha delavcu lastnost delavca, ker je dopolnil pokojninsko dobo (moški 40, ženska 35 let).

Delavci iz predhodnega odstavka imajo pravico in so dolžni spostovati določila el. 76 tega sporazuma o odpovednem roku.

79. člen

Delavec iz 1. točke 1. odstavka 77. člena tega sporazuma, lahko poda izjavo ustmeno prek neposredno odgovornega delavca ali neposredno kadrovilu TOZD, lahko poda pismeno izjavo naslovljeno na kadrovika TOZD, ali pa neopravičeno izostane z dela štiri zaporedne delovne dneve, v čemer se šteje, da je izjavo podal molče in mu preneha lastnost delavca v združenem delu. Neopravičeni izostanki se kot kršitev tega sporazuma izjava šteje tako med odpovednim rokom, kot tudi izven njega.

Kot delovni dnevi se v smislu tega sporazuma šteje vsi dnevi, ko bi moral delavec po razporedu delati, ne glede na to ali je to delovni dan, nedelja ali drzavni praznik.

80. člen

Delavec, ki ne spoštuje odpovedenga roka oziroma mu prenehe delo na podlagi molče podane izjave, mora TOZD povrniti materialno škodo, ki jo je s takim ravnanjem povzročil.

81. člen

Če pristojni organ TOZD skleneta da delavcu prenehe lastnost delavca v združenem delu pred potekom odpovedenga roka iz čl. 76 tega sporazuma, mu morajo delavci TOZD zagotoviti OD v višini, ki bi mu pripadal, če bi delal.

71. člen

Vsak delavec TOZD oz. Železarne je dolžan najkasnejše v treh dneh prijaviti direktorju TOZD nastanek škode, če tega ne stori, čeprav ve, da je bila škoda povzročena, huje krši delovno obveznost.

72. člen

Če je zoper delavca ustavljen postopek za kršitev delovne dolžnosti ali če je oprošten, s tem ne preneha njegova odškodninska odgovornost za škodo, ki jo je povzročil.

73. člen

Delavec, ki je škodo povzročil namenoma, ali je spoznan za krivega na podlagi pravnomočne sodne odločbe, mora škodo povrniti v celoti.

Če je škoda povzročena iz velike malomarnosti, je delavec lahko deloma, največ do 1/2 oprošten plačila odškodnine, če bi plačevanje odškodnine bistveno prizadelo preživljanje delavca ali njegove družine.

74. člen

Za škodo, ki jo delavec povzroči komu drugemu na delu ali v zvezi z delom, odgovarja TOZD, ki ima pravico v roku šestih mesecev zahtevati povračilo izplačane odškodnine, če je delavec škodo povzročil namenoma ali iz velike nepazljivosti.

Odškodovanec ima pravico zahtevati odškodnino tudi od samega delavca, če je to škodo povzročil s kaznivim dejanjem.

75. člen

Če delavec note povrniti škode TOZD, ki jo je povzročil ali, ki je nastala z zmanjšanjem dohodka, uveljavlja TOZD odškodninski zahtevek s tožbo pri pristojnem sodišču.

4. Pri delih do polnega delovnega časa, na delovnih mestih, kjer delajo delavke-matere z otroci skrajšani delovni čas.

5. Kadar se na prosto delovno mesto sprejme kandidata, ki ne ustreza zahtevanim pogojem za zasedbo delovnega mesta, pa drugega kandidata ni bilo – v trajanju do največ enega leta.

15. člen

Vsak delavec, sprejet na delovno mesto, ima pravico do odločbe, v kateri mora pisati ali je sprejet za nedoločen ali določen čas in kdaj delavcu preneha delo, če je sprejet za določen čas.

16. člen

Delavec ne more pridobiti lastnosti delavca v združenem delu v dveh ali več organizacijah združenega dela, razen če dela v eni organizaciji združenega dela krajši čas od polnega delovnega časa tako, da na tak način dela največ poln delovni čas.

Organizacije združenega dela lahko sklenejo sporazum o medsebojnem sodelovanju, po katerem delavec, ki dela poln delovni čas v eni organizaciji združenega dela sme delati izjemoma tudi v drugi organizaciji združenega dela, vendar največ polovico delovnega časa, to pa v primerih in pogojih, ki jih določa zakon.

17. člen

Postopek objavljanja ali razpisovanja prostih delovnih mest je urejen v splošnem aktu.

III. RAZPOREDITEV, ZAČETEK IN KONEC DELOVNEGA ČASA

18. člen

V TOZD veljajo sistemi delovnega časa:
1. neprekinjenega obratovanja
2. prekinjenega obratovanja
3. deljenega delovnega časa

Vsak od sistemov zagotavlja delavcem 42-urni delovni tednik, računan na povprečje enega leta.

19. člen

V sistemu neprekinjenega obratovanja delajo delavci tako:
a) da štiri dni delajo in so en dan prosti, razen po nočni izmeni, ko so prosti dva dni;
b) da šest dni delajo in so dva dni prosti.

V sistemu prekinjenega obratovanja delajo delavci tako:
a) da pet dni delajo in so praviloma dva dni prosti.

V vseh sistemih, navedenih v 1. in 2. odstavku tega člena traja delovni čas osem ur dnevno, delo pa se prične ob 6., oziroma 14., oziroma 22. uri.

20. člen

Za direktorja TOZD in druge odgovorne delavce, katere določi direktor TOZD, velja sistem deljenega delovnega časa, in sicer: v ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek, se dela od 7. do 14. ure, ob ponedeljkih in sredah pa tudi od 16. do 19.30.

Odgovorni delavci v smislu tega samoupravnega sporazuma so: vodje dejavnosti, obratovodje, vodje služb, oddelkov, odsekov, asistenti, samostojni referenti, delovodje ter tem sorodna delovna mesta.

21. člen

Delavcem se omogoči praznovanje državnih praznikov, in sicer najmanj po en dan ob naslednjih praznikih: 1. in 2. januar, 1. in 2. maj ter 29. in 30. november, razen tam, kjer tehnološki in vzdrževalni pogoji narekujejo neprekinjeno obratovanje, če so se za to delavci predhodno dogovorili.

22. člen

Delavec ima pravico biti seznanjen praviloma sedem dni, najkasneje pa dva dni prej, z delovnim in tedenskim razporedom dela, delovnim časom ter prostimi dnevi.

IV. ODMOR, POČITEK, DOPUST IN DRUGE ODSOTNOSTI

23. člen

Delavec ima med polnim delovnim časom v enem dnevu pravico do 30 min. odmora, ki ne more biti določen ne med prvo in ne med zadnjo uro dela.

Med dvema delovnima dnevoma ima delavec pravico do nepretrganega počitka v trajanju najmanj 12 ur.

Delavec ima pravico tudi do tedenskega počitka v trajanju najmanj 24 ur brez presledka. Če je na ta dan nujno potrebno njegovo delo, mu mora neposredno odgovorni delavec zagotoviti počitek v naslednjih sedmih dneh.

24. člen

Delavec ima pravico do letnega dopusta, pogoj pa je, da je v TOZD delal neprekinjeno šest mesecev.

Pravico do letnega dopusta po predhodnem odstavku ima tudi delavec, ki v roku dveh delovnih dni preide iz TOZD v drugo TOZD ali v Železarno iz druge delovne organizacije v okviru Slovenskih železarn, čeprav ni izpolnil pogoja za pridobitev pravice do letnega dopusta. V takem primeru se šteje, da delo v organizaciji združenega dela ni prekinjeno ter ima delavec pravico do letnega dopusta, ko je skupno delal v teh organizacijah združenega dela šest mesecev.

Letni dopust traja najmanj 18 in največ 30 delovnih dni, odmerja pa se po naslednjih kriterijih:

90. člen

O pravicah in obveznostih iz medsebojnih razmerij delavcev v TOZD odločajo organi, določeni v čl. 3 tega sporazuma.

Kadar organ iz predhodnega odstavka odloča o pravicah ali obveznostih delavcev v združenem delu, mora sprejeti ustrezen sklep. Na podlagi sklepa izda direktor TOZD ali od njega pooblaščena oseba ustrezno odločbo, ki mora biti vročena delavcu.

Kandidati, ki so se prijavili na prosto delovno mesto, na podlagi objave oz. razpisa, prejmejo namesto odločbe pismeno obvestilo.

91. člen

Delavcu, ki mu je zmanjšana delovna zmožnost in je s poklicno rehabilitacijo usposobljen za opravljanje določenega dela, je TOZD dolžna ustrezno prirediti delovno mesto predno je nanj razporejen in mu na tak način omogočiti, da bo delo uspešno opravljal in dosegel osebni dohodek po uspehih svojega dela v višini, ki jih dosegajo drugi delavci pri takih delih.

92. člen

V aktu o sistemizaciji delovnih mest, morajo biti določena delovna mesta, ki ustrezajo invalidnim osebam in vrsta invalidnosti, ki je primerna za zasedbo takega delovnega mesta.

Če se na delovno mesto iz predhodnega odstavka prijavi invalidna oseba, katere strokovne in druge sposobnosti ustrezajo zahtevam delovnega mesta, ima taka oseba prednost.

Pristojni organ, ki odkloni tako prednostno pravico, mora to storiti z obrazloženim sklepom, prizadeti delavec pa ima pravico, v roku 15 dni od prejema sklepa, zoper ta sklep sprožiti spor pred pristojnim sodiščem.

93. člen

Vsak delavec, ki meni, da je kršena kakšna njegova pravica ali kandidat, ki meni, da je kršen postopek za pridobitev lastnosti delavca v združenem delu, oz. delavec, ki si je to lastnost pridobil, ne izpolnjuje predpisanih pogojev, ima pravico sprožiti postopek za varstvo pravice.

Rok za uvedbo postopka za varstvo pravice je za delavca, ki meni, da so kršene njegove pravice, 15 dni od dneva, ko je delavcu vročena odločba, s katero je bila kršena njegova pravica ali največ 15 dni od dneva, ko je delavec zahteval, da se mu odločba vroči.

Kandidat, ki meni, da je kršen postopek ali da niso izpolnjeni pogoji za pridobitev lastnosti delavca v združenem delu, ima pravico sprožiti postopek za varstvo pravice v roku 8 dni od dneva vročitve pismenega obvestila o izbiri kandidata.

94. člen

O varstvu pravice delavca odloča pristojni organ v roku, ki ne sme biti daljši od 30 dni. Pristojni organ ne more odločati o varstvu pravice, ne da bi si poprej preskrbel mnenje sindikalne organizacije TOZD.

Sindikalna organizacija lahko zastopa delavca pri uveljavljanju njegovih pravic iz združenega dela, če delavec to zahteva ali v to privoli.

95. člen

Delavec ima pravico biti navzoč pri vsaki fazi postopka, ko se obravnavajo njegove pravice in obveznosti ter na seji organa, kadar se obravnava njegova zahteva za varstvo pravic.

96. člen

Zahteva za varstvo pravice delavca zadrži izvršitev odločbe izdane na podlagi sklepa, razen v primerih:
– kadar je delavec zaradi izjemnih okoliščin v TOZD premeščen na neustrezno delovno mesto,
– kadar je delavec odstranjen z delovnega mesta ali iz TOZD,
– kadar je delavcu naloženo delo prek polnega delovnega časa v primerih iz 1. in 2. odstavka 43. člena tega sporazuma.

97. člen

Odločba izdana po opravljenem postopku za varstvo pravice je dokončna. Zoper tako odločbo lahko delavec s tožbo sproži delovni spor pred pristojnim sodiščem, če meni, da je tudi z dokončno odločbo kršena njegova pravica.

Rok za tožbo je 30 dni od prejema dokončne odločbe ali 30 dni od dneva, ko bi pristojni organ moral o zahtevi odločiti oz. bi moral delavec prejeti ustrezno odločbo.

98. člen

Kadar se odloča o zahtevi za varstvo pravice delavca na podlagi njegove vloge, ne sme biti dokončna odločitev pristojnega organa za delavca manj ugodna kot odločitev, ki jo je sprejel organ, zaradi katere je delavec zahteval varstvo svoje pravice.

99. člen

V postopku pred pristojnim organom, ne morejo sodelovati ne v organu in ne kako drugače delavci, ki so s prizadetim delavcem v sorodstvu ali kakšnem drugem takem razmerju, katero bi pri prizadetem ali drugih delavcih vzbudilo dvom v nepristranost vodenja postopka ali v odločitev organa.

100. člen

Vabila, obvestila ali druga pisma, se morajo delavcu vročiti neposredno na delovnem mestu, če pa delavec zaradi kakršnekoli odsotnosti ne dela, pa se mu pošljejo na zadnji naslov s priporočenim pismom.

Če delavec noče sprejeti pisma ali če njegov naslov ni znan, se pismo nabije na oglasni deski obrata, kjer je nazadnje delal. Vročitev velja v takem primeru za opravljeno, ko preteče osem dni od dneva, ko je bila vročitev izvršena na tak način.

Delovna mesta	Skupna delovna doba						
Teža dela, vpliv del. okolja, telesni in duševni napor	do 5 let	nad 5 – 10 let	nad 10 – 15 let	nad 15 – 20 let	nad 20 – 25 let	nad 25 – 30 let	nad 30 let
I. težavn. stopnja	20	21	22	23	24	26	30
II. težavn. stopnja	19	20	21	22	23	25	30
III. težavn. stopnja	18	19	20	21	22	24	30

V I. težavnostno stopnjo spadajo delovna mesta, ki so ocenjena z 12. ali višjo kategorijo ter delovna mesta, na katerih delavci delajo neprekinjeno, to je na tri izmene.

V II. težavnostno stopnjo spadajo delovna mesta, ki so ocenjena s 5. do 11. kategorijo ter delovna mesta, na katerih delavci delajo na dve izmeni.

V III. težavnostno stopnjo spadajo delovna mesta, ki so ocenjena s 4. ali nižjo kategorijo (in delajo na eno izmeno).

25. člen

K letnemu dopustu določenem po predhodnem členu, se delavcu prišteje dnevi dopusta, ki si jih pridobi iz naslova:

1. delovne dobe v Slovenskih železarnah, in sicer:
   – od 3 do 10 let — 1 dan
   – nad 10 do 15 let — 2 dni
   – nad 15 do 20 let — 3 dni
   – nad 20 let — 4 dni
2. socialne razmere:
   – matert z otrokom do 7 let — 1 dan
   – matert z 2 ali več otrokoma v starosti do 7 let — 2 dni
   – matert s tremi ali več otroci, vsak v starosti do 7 let — 3 dni
3. invalidi:
   – delovnemu invalidu II. ali III. kategorije — 2 dni
   – delovnemu invalidu s telesno okvaro od 30 – 50 % — 1 dan
   – delovnemu invalidu s telesno okvaro do 60 % — 2 dni
   – mrnodobskemu ali vojnemu vojaškemu invalidu od 20 – 50 % — 2 dni
   – mrnodobskemu ali vojnemu vojaškemu invalidu do 60 % — 3 dni

Ob uporabi te točke se upošteva lahko le najbolj ugoden pogoj za delavca.

4. udeležencu v NOV (ki se jim ta čas priznava v delovno dobo dvojno)
   – od leta 1941 — 4 dni
   – od leta 1942 — 3 dni
   – od leta 1943 — 2 dni
   – od leta 1944 — 1 dan
5. Delavcem, ki so invalidi od rojstva ali zaradi bolezni oz. podobnih primerov, pripada dodatni dopust po 3. točki tega člena glede na stopnjo invalidnosti.

26. člen

Letni dopust po členu 24 in 25 ne more presegati 30 delovnih dni v tekočem letu.

Delavec ima pravico izrabiti svoj letni dopust pravilorna v nepretrganem trajanju, lahko pa ga izrabi tudi tako, da ga deli, vendar mora v tem primeru izrabiti najmanj 12 delovnih dni letnega dopusta skupaj, brez presledka.

27. člen

Delavec, ki se ni star ali bo šele v tekočem letu star 18 let, ima pravico do letnega dopusta po kriterijih, nastetih v čl. 24 in 25, povečanega za sedem delovnih dni.

28. člen

Čas odsotnosti z dela, ki se po zakonu ne všteva v delovno dobo, se odbije od letnega dopusta.

29. člen

Delavcu, ki dela manj kot poln delovni čas, pripada letni dopust po dolžitih tega sporazuma, vendar za tolko časa dnevno, kolikor bi ga prejel na delu, če bi delal.

30. člen

Za nosečnost in porod ima delavka pravico do nepretrganega porodniškega dopusta v trajanju 105 dni.

Z zdravniškim izvidom smo delavka nastopiti porodniški dopust 45 dni pred, mora pa ga nastopiti 28 dni pred porodom.

Če se otrok rodi mrtev ali umre pred potekom porodniškega dopusta, ima delavka pravico še naprej koristiti porodniški dopust toliko časa, kolikor ji je po zdravniškem izvidu potrebno, vendar ne manj kot še 42 dni.

31. člen

Delavec ima pravico biti odsoten z dela in pri tem prejemati nadomestilo osebnega dohodka v naslednjih primerih:

1. ob skleniti zakonske zveze	2 dni
2. ože otroka ob njegovem rojstvu	1 dan

82. člen

Delavcu preneha lastnost delavca v združenem delu:
1. če mu pristojni organ izreče ukrep prenehanja lastnosti delavca v združenem delu – z dnem, ko je prejel dokončno ali pravnomočno odločbo,
2. če pristojni organ tako sklene zaradi tega, ker je ugotovil, da je delavec ob pridobitvi lastnosti delavca v združenem delu zamolčal ali dal neresnične podatke glede pogojev, ki so določeni za delo na določenem delovnem mestu in so te okoliščine vplivale na pridobitev lastnosti delavca v združenem delu, z dnem, ko mu je vročena dokončna ali pravnomočna odločba.
3. če se na način, ki je predpisan v zakonu, ugotovi, da je delavec popolnoma nezmožen za delo – z dnem vročitve pravnomočne odločbe TOZD o ugotoviti nezmožnosti delavca za delo,
4. če je delavcu po zakonu oz. po pravnomočni odločbi sodišča ali kakšnega drugega organa, pregovedano opravljati delo na delovnem mestu, na katerem dela – z dnem vročitve pravnomočne odločbe TOZD,
5. če je delavec obsojen na zaporno kazen daljšo od šest mesecev – z dnem, ko nastopi prestajanje kazni,
6. če je delavcu izrečen varnostni, vzgojni ali varstveni ukrep, ki naj traja več kot šest mesecev in mora biti delavec zato odsoten z dela – z dnem, ko se začne izvajati tak ukrep.

V vseh naštetih primerih iz predhodnega odstavka delavec nima pravice in ne obvezе v zvezi z odpovedanim rokom.

83. člen

Če je iz ekonomskih ali tehnoloških razlogov prenehala potreba po delavčevem delu na njegovem delovnem mestu, mu ne more prenehati lastnost delavca v združenem delu:

1. če mu ni ponudeno začasno delovno mesto, ki ne ustreza delavčevim delovnim sposobnostim, dokler se mu ne zagotovi ustrezno delovno mesto, pri tem pa ima delavec pravico do enakega ali približno enakega OD, kot bi ga imel, če bi delal na ustreznem delovnem mestu ali
2. če mu ni ponudeno drugo delovno mesto v okviru TOZD, drugi TOZD v okviru lastne delovne organizacije ali druge organizacije združenega dela, ki ustreza delavčevi strokovni izobrazbi dolžnega poklica oziroma smeri ali stroke.

3. Delavcu, katerega delo v TOZD ni več potrebno, mora pristojni organ zagotoviti pripravo za zaposlitev na drugem delovnem mestu.

Delavec, ki ne sprejme ponudenega delovnega mesta, ki ustreza njegovim strokovnim in drugim delovnim sposobnostim, preneha lastnost delavca v združenem delu z dnem, ko je postala odločba dokončna ali pravnomočna.

84. člen

Kadar delavcu preneha lastnost delavca v združenem delu, na podlagi lastne izjave, ima pravico med odpovednim rokom odhajati iz TOZD, zaradi iskanja nove zaposlitve. V ta namen je lahko odsoten iz TOZD v celotnem odpovednem roku največ osem ur.

V ostalih primerih, kadar delavcu teče odpovedni rok, ima pravico biti odsoten z dela, zaradi iskanja nove zaposlitve, vsak teden po 8 ur, vendar ne_več kot štirikrat v teku odpovednega roka.

85. člen

Če delavec ni zmožen delati, ker je poklican na vojaške vaje ali odslužitev vojaškega roka do treh mesecev ali bolan in v podobnih primerih, se na njegovo zahtevo tek odpovednega roka ustavi, nadaljuje pa po prenehanju delovanja nastalih ovir.

IX. DRUGA VPRAŠANJA

86. člen

Delavec, ki je razrešen, ker po javnem razpisu ni ponovno izbran oz. za katerega je odločeno, da ne sme več delati na vodilnem delovnem mestu, ker ne uresničuje smotrov ali postavljenih ciljev, ima pravico delati na drugem delovnem mestu, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi in drugim delovnim sposobnostim.

Če delavec v to ne privoli, mu po preteku odpovedenega roka prenehа lastnost delavca v združenem delu.

87. člen

Delavec, ki gre na odslužitev vojaškega roka, lahko prekine delo v TOZD, če ta zahteva in če njegovi družinski člani stalno prebivajo v:
– SR Makedoniji, Crni gori ali SAP Kosmetu do šest dni pred odhodom v JLA,
– SR Srbiji, BiH ter SAP Vojvodini do pet dni pred odhodom v JLA,
– SR Hrvatski in Sloveniji do štirih dni pred odhodom v JLA.

Delavcu iz 1. odstavka tega člena, ki se v 15 dneh javi na delo v TOZD ne prenehа lastnost delavca, njegove pravice in obveznosti pa med njegovo odsotnostjo mirujejo.

Delavcu, ki ne izpolni svoje obveznosti iz enega od predhodnih dveh odstavkov, preneha lastnost delavca v TOZD.

88. člen

Delavcem, ki kot člani delegacije ali delegati TOZD, ozioma kot predstavniki družbenopolitičnih organizacij TOZD v tem svojstvu, zaradi opravljanja take funkcije, morajo biti odsotni iz TOZD, se tak čas odsotnosti raćuna, kot da bi ga bili prebili na delu.

89. člen

Delavcu, ki je izvojen v predstavniška telesa ali imenovan za funkcijo in taka izvolitev ali imenovanje terja, da je odsoten z dela, preneha lastnost delavca v združenem delu. Po izteku mandatne dobe ali funkcije ima tak delavec pravico pridobiti si lastnost delavca v združenem delu v isti TOZD, pristojni organ pa mu je dolžan omogočiti in zagotoviti, da to pravico uveljavi. Taka odsotnost med mandatom ali funkcijo se štejе, glede uveljavljanja pravic in obveznosti iz dela ali v zvezi z delom, kot neprekinjena doba v TOZD.

IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

GRADBENO VZDRŽEVANJE

V ponedeljek, 5. marca, je bila tretja redna seja odbora osnovne organizacije sindikata. Na seji so za tovarniško konferenco sindikata Železarne izvolili delegata Franca Presterela, za konferenco sindikata TOZD VET Alojza Beguša, Ivana Razingerja in Alojza Kalana. Na seji so obravnavali dve vlogi za odobritev posojila iz sklada samopomoči. Ob koncu seje so ugotovili, da so v delavnici bolje informirani o športni dejavnosti, ker imajo referenta za šport tudi na Javorniku.

JEKLOVLEK

V sredo, 5. marca je bila druga seja odbora osnovne organizacije sindikata. Najprej so spregovorili o letošnjem praznovanju dneva žena in vzeli na znanje informacijo, da bodo žene zaposlene v Železarni ob njihovem prazniku prejele denarni bon v vrednosti 70 dinarjev. V nadaljevanju seje so odobrili trem sodelavcem denarno pomoč, nato pa so imenovali komisijo za podeljevanje odlikovanj in komisijo za novatorstvo, ki jo bo vodil Matevž Gluhar.

ELEKTROTOPLOTNA ENERGIJA

Na prvi seji odbora osnovne organizacije sindikata, ki je bila 27. februarja, so ugotovili, da je bil sklep o organizaciji tekmovanja s člani sindikata sekretariata Železarne v kegljanju in šahu realiziran.

Predsednik, tov. Kokalj je navzoče seznanil s sklepi sprejetimi na seji tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata v Železarni. Še posebej je poudaril, da bo imenovana posebna komisija, ki bo pregledala pregledane inovacije. Razprava je tekla tudi o praznovanju dneva žena. Udeleženci športnih tekmovanj v okviru osnovne organizacije sindikata elektrotoplotne energije bodo prejeli po 20 dinarjev.

Člani SDS naj bi razpravljali o organizaciji izletov. Svojci zaposlenih sodelavcev v ETE bodo za udeležbo sindikalnih izletov plačali polno ceno. Referentoma za športno dejavnost so naročili naj organizirata tekmovanje v kegljanju in šahu med EE in TE.

OTK

V petek, 28. februarja je bila 2. seja odbora osnovne organizacije sindikata.

Komisijo, ki naj bi skrbela za vključevanje sindikalne organizacije na področju inventivne dejavnosti bodo imenovali v primeru, če bodo tako narekovale potrebe. Komisijo naj bi sestavljali: dva sodelavca iz tehničnega vodstva in en član odbora osnovne organizacije sindikata.

Za novega podpredsednika osnovne organizacije sindikata so imenovali tov. Lipovščkovo. Namesto Vinka Ambrožiča so za novega referenta za šport in rekreacijo imenovali Razingerja in za njegovega namestnika Miloša Živka.

Dogovorili so se, da bodo seje mesečno enkrat, po potrebi pa tudi večkrat. Za blagajnike odborov osnovnih organizacij sindikata bo organiziran poseben seminar in prav tako tudi za predsednike. V načrtu je skupni sestanek, na katerem naj bi razpravljali o vprašanju tehnološke in delovne discipline. O sprejetih sklepih naj bi razpravljali na vseh sestankih SDS.

Vodja oddelka mora sproti obveščati odbor osnovne organizacije sindikata o vseh morebitnih kadrovskih spremembah in posredovati tudi ostale informacije. Le tako bo odbor osnovne organizacije sindikata lahko učinkovito informiral vodje SDS o celotni problematiki. SDS bo posredovan v razpravo tudi predlog o izgradnji žal na Blejski Dobravi.

SKUPNI SESTANEK V VALJARNAH NA JAVORNIKU

V petek, 7. marca je bila v sejni sobi valjarn na Javorniku skupna seja članov izvršnega odbora sindikata TOZD Valjarn in predsednikov osnovnih organizacij sindikata v valjarnah.

Predsednik sindikata TOZD Valjarn Miha Hostnik je v uvodni besedi opozoril na osnovne naloge sindikalne organizacije v obratih, ker je precej članov odborov osnovnih organizacij sindikata na novo izvoljenih.

Predsednik tov. Hostnik je poudaril, da je za uspešno delo odbora osnovne organizacije sindikata zlasti pomembna razdelitev dolžnosti. Posamezni referenti naj delujejo samostojno, medtem ko naj odbor osnovne organizacije njihovo delo usklajuje, podpira ali pa tudi kritično oceni. Odbor osnovne organizacije sindikata mora še posebej poskrbeti za učinkovito sodelovanje na sestankih SDS. Član sindikalnega odbora mora biti pobudnik za reševanje številnih problemov na sestanku SDS. Prav tako odbor osnovne organizacije sindikata nenehno in tesno sodeluje z delegati in jim posreduje navodila za njihovo delovanje.

Člani in predsedniki odborov osnovnih organizacij sindikata so prejeli ustrezno informacijo o zbiranju predlogov za podelitev odlikovanj.

Ob koncu skupne seje je tov. Podlipnik posredoval informacije o nalogah sindikata ob praznovanju številnih jubilejev. Odbori osnovnih organizacij naj do 20. marca zberejo predloge za podelitev sindikalnih znakov. Tovarniška konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne naj bi čimprej posredovala program proslav v letošnjem letu, v odbor za izvedbo proslav pa so imenovali Antona Zupana.

PLAVŽ

V četrtek, 6. marca je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata na plavžu. Predsednik tov. Brgant je posredoval predlog za vključevanje sindikalne organizacije v inventivno dejavnost. K predlogu niso imeli bistvenih pripomb. Obratovodja tov. Šketa je v razpravi poudaril, da zanimanje za novatorstvo, še posebej med starejšimi sodelavci narašča. Dodal je še, da bi morali predloge novatorjev hitreje reševati. Imenovana je bila petčlanska komisija, ki bo skrbela za hitrejše reševanje novatorskih predlogov. Predsednik komisije bo Janko Guzelj, člani pa Vito Gričar, Franc Burnik, Franci Voga in Alojz Koželj.

Ob koncu seje so imenovali še komisijo za podeljevanje priznanj in odlikovanj zaslužnim delavcem za dolgoletno delo in nadpovprečen uspeh pri delu. Predsednik komisije bo Štefan Jeren.

TOZD TALILNICE

V petek, 7. marca je bila konstituantna seja izvršnega odbora konference sindikata TOZD Talilnice. V uvodni besedi je predsednik tov. Ščerbič povedal, da bo novoizvoljeni izvršni odbor sindikata deloval dokler ne bodo ustanovljene nove temeljne organizacije združenega dela. Predsednik je tudi poudaril, da bo treba opraviti veliko dela, da bi čimbolje v Železarni organizirali nove TOZD in pripravili kadre za samoupravne organe in družbenopolitične organizacije v novoizvoljenih temeljnih organizacijah združenega dela.

Predlog koordinacijskega odbora je posredoval tov. Lomovšek. Tako bo predsednik izvršnega odbora sindikata TOZD Talilnice še naprej Štefan Ščerbič, podpredsednik pa Alojz Koželj. Za aktiv mladih delavcev sta predlagana Aljoša Lotrič in Tomaž Savinšek, medtem ko bo predsednik komisije za samoupravljanje in gospodarjenje Mihael Tolar. Komisijo za kadre in organiziranost sindikata bo vodil predsednik Ludvik Podlesnik, komisijo za šport ter rekreacijsko in kulturno dejavnost pa Vinko Kunšič. Funkcijo predsednika komisije za socialna vprašanja bo opravljal Polde Ravnikar, Jeren Štefan pa bo predsednik komisije za splošni ljudski odpor.

Ker je mandat občinske konference sindikata delavcev kovinske industrije že potekel, so sprejeli sklep, da bo Cveto Velikanje tudi v prihodnje zastopal TOZD Talilnice v omenjenem sindikatu.

Predsednik tov. Ščerbič je opozoril na številne proslave in prireditve ob praznovanju 30-letnice osvoboditve in 25-letnice samoupravljanja. Ob tej priliki ne bi smeli pozabiti na dolgoletne aktiviste in je zato treba zbrati predloge za podelitev odlikovanj in sindikalnih znakov. Tov. Ščerbič je posredoval kratko informacijo o podeljevanju jubilejnih nagrad. V pripravah za proslavo 25-letnice delavskega samoupravljanja, ki bo 23. avgusta na Beli, bo sodeloval predsednik sindikata TOZD Talilnice Štefan Ščerbič. K predlogu komisije za organizacijska in kadrovska vprašanja pri tovarniški konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne pri sestavi novega izvršnega odbora niso imeli pripomb.

RAZISKOVALNI ODDELEK

V torek, 11. marca je bila 3. seja odbora osnovne organizacije sindikata na raziskovalnem oddelku. Člani odbora so najprej razpravljali o izbiri možnih kandidatov za podelitev odlikovanj. V razpravi je bilo rečeno, da je veliko naših ljudi sodelovalo na področju samoupravljanja in prav tako tudi na področju racionalizatorstva in novatorstva in da so bili ob vsestranskem prizadevanju doseženi zelo dobri rezultati. Za podelitev odlikovanj naj bi predlagali dva možna kandidata, vendar so se po temeljiti razpravi odločili, da tokrat ne bodo posredovali predlogov.

Letos bodo prvič podeljeni srebrni znaki sindikatov, ki naj bi jih dobili člani sindikata, ki so dalj časa uspešno delovali v osnovnih organizacijah sindikata. Tudi v tem primeru niso imeli predlogov.

Odbor osnovne organizacije sindikata pripisuje velik pomen medsebojnemu razumevanju in zbliževanju na oddelku. Dobri rezultati pri delu in političnih akcijah so vedno plod kolektivnega dela. Da bi kolektivnost obdržali tudi v prihodnje, so se dogovorili za izlet na Vogel.

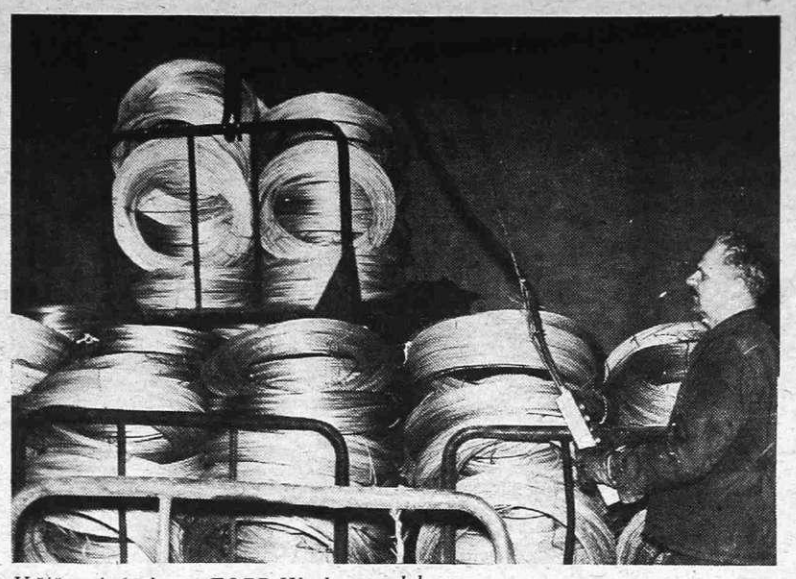

V žičarni – obratu TOZD Hladna predelava

ŽIVAHNA DEJAVNOST SINDIKATA RTA

Že zaključki sprejeti na občnem zboru sindikalne organizacije RTA, dne 27. 12. 1974, so bili spodbuda za delo novoizvoljenemu izvršnemu odboru v novi mandatni dobi. Povod za to sta bila predvsem sklepa, da se člani kolektiva obvezujejo za večje udejstvovanje pri športno-rekreacijski dejavnosti in pa predlog obratovodja tov. Beštra, o navezavi stikov s sorodnimi obrati v železarni Štore in Ravne. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta. Člani kolektiva so bili namreč mnenja, da se bodo na ta način okrepili medsebojni odnosi med člani kolektiva in med oddelki, ki jim je vsled razdrobljenosti otežkočeno medsebojno kontaktiranje in iznašanje problemov.

Že na konstituantni seji novoizvoljenega odbora 8. januarja, ko so bile razdeljene funkcije posameznim članom IO, je novoizvoljeni predsednik tov. Logar podal naloge po dejavnosti posameznim referentom. Le-ti naj bi v čimkrajšem času iznesli pred odbor idejne predloge za čimboljše in aktivno delovanje odbora. Na osnovi teh predlogov naj bi se izdelal končni plan.

Na prvi redni seji izvršnega odbora 20. januarja je bil na podlagi teh predlogov izdelan predlog programa dela. O vsebini tega programa so bili obveščeni vodji oddelkov, ki so članom kolektiva predlog obrazložili, le-ti pa so se v neke vrste anketi odločali za tak program.

Analiza ankete je pokazala naslednje:

Z 78,7 % je bil sprejet predlog o namenskem mesečnem prispevku za izlete, ki je bil potreben zaradi nezadostnih sredstev organizacije in majhnih dotokov ter seveda želje po kvalitetnih izletih, ki bodo kolektiv pritegnili.

Na vprašanje o vrsti izletov, se je 56,5 % odločilo za izlete po domovini, 40,5 % pa za izlete v inozemstvo.

Za medsebojna srečanja je bilo največ glasov za srečanje s sorodnimi obrati v železarni Štore in Ravne – 50,7 % in za srečanje v okviru obrata – 40,6 %.

Glede kulturne dejavnosti se je 54,9 % odločilo za gledališče, 42,1 % za opero, koncerte.

Pri vprašanju o vrsti športnih dejavnosti je bilo največ članov za rekreativno dejavnost celotnega obrata – 58 %, za rekreativno dejavnost med oddelki je bilo 50,7 % (dodatni predlog – kolesarjenje).

Letovanje: Večina je bila za letovanje v okviru Železarne, nekateri pa tudi za iskanje novih možnosti v okviru Slovenskih železarn.

Samovzajemna pomoč »Čebelica«, ki je bila odlično pripravljena in obrazložena z osnutkom pravilnika, pa žal ni naletela na razumevanje pri večini kolektiva.

Na drugi seji je izvršni odbor izdelal delovni načrt, ki ga dosledno izvaja in opaziti je, da se kažejo že prvi uspehi:

Tako so bila poslana pisma predsednikom sindikalnih odborov sorodnih obratov v železarnah Štore in Ravne, ki bodo prav gotovo odprla pot v tovrstno sodelovanje na strokovnem in na športno-rekreacijskem področju, zbliževanju mladih itd.

Športno-rekreacijska dejavnost zasluži posebno pozornost zaradi novih prijemov, s katerimi hoče novi odbor sanirati tovrstno dejavnost, ki je zadnja leta v obratu skoraj popolnoma zamrla.

Najprej je odbor skušal pritegniti kolektiv v koriščenje že obstoječih možnosti za rekreacijo v okviru obrata, kakor tudi v okviru Železarne. Kolektiv je bil natančno obveščen o vseh terminih in o vrstah rekreacijske dejavnosti, ki se jih člani lahko udeležujejo. Nadalje so bila organizirana srečanja med oddelki v kegljanju na asfaltu, ki naj bi poživila tovrstno dejavnost. Trenutno je odziv tolikšen, da je kolektiv z dvema stezama že utesnjen.

Naslednji korak je bil iskanje novih možnosti rekreacije po želji kolektiva. Tako je s tedenskim terminom v TRIM kabinetu z možnostjo souporabe finske savne (TVD Partizan Jesenice), kolektiv takorekoč prvenec med obrati Železarne. Te vrste rekreacije se redno udeležuje okrog deset članov kolektiva. Skupino je strokovno uvedel Stanko Smolej iz medicine dela, kajti brez načrtne vadbe ni zadovoljivih uspehov. Udeleženci čakajo še na obljubljene TRIM kartončke za zapisovanje opravljenih vaj in na še podrobnejši program, ki naj bi ga izdelala komisija za športno rekreacijo.

Težja naloga s tem v zvezi je bila premostitev tradicionalnega odpora proti tekmovalnemu sistemu za prvenstvo Železarne v posameznih športnih disciplinah in ugotoviti vzroke, zakaj ta v obratu ni priljubljen. V ta namen so bila organizirana obratna tekmovanja kot predpriprava za naslednjo fazo medobratnih tekmovanj. Na ta tekmovanja vabimo vse zainteresirane, obenem pa je to selekcija za izbiro ekipe, ki bo obrat zastopala. Selektor in obenem vodja ekipe je izkušen športnik v določeni panogi, ki skrbi, da je vadba organizirana, daje strokovne nasvete in je nekako odgovoren za uspeh ekipe. Na ta način dobijo udeleženci zaupanje vase, ker brez predpriprav ne morejo biti sproščeni na tekmovanju. V tem smislu je bilo že z uspehom organizirano obratno prvenstvo v namiznem tenisu, v teku pa so takšna tekmovanja v odbojki.

Omembe vredna na rekreativnem področju je tudi organizacija izleta s kolesi po Primorski, ki bo povezana z obiskom obeležij NOB. V to akcijo bomo vključili tudi druge zainteresirane v Železarni in poizkušali dobiti podporo pri organizaciji v občinskem merilu.

Seveda je odbor aktiven tudi na drugih področjih. Toda to je doslej več ali manj rutinsko delo. Želja in načrtov je veliko. Žal je precejšnja ovira skoraj prazna obratna sindikalna blagajna. Ker obrat ni številen, so tudi majhni dotoki. Vsled specifičnosti obrata je zbiranje denarja iz drugih dejavnosti skoraj nemogoča. Vendar odbor upa, da bo tudi te težave premostil in s svojo aktivnostjo še z večjim uspehom nadaljeval začrtano pot. -m

Železarski globus

BELGIJA

Novoustanovljena mednarodna železarska družba Stahl. Prefabricatie N. V. bo letos pričela z gradnjo nove železarne Oevel v bližini Antwerpna. V družbi so s 35 % delnic zastopane različne japonske železarske družbe, 10 % zahodnonemške, 45 % belgijske in 10 % nizozemske železarske družbe.

VENEZUELA

Tudi ta južnoameriška država bi rada čim bolj povečala proizvodnjo surovega jekla. Strokovnjaki železarske družbe Orinoco Steel. Corp. računajo, da bodo do leta 1978 povečali proizvodnjo surovega jekla od sedanjih milijon ton na pet milijonov ton surovega jekla letno. Da pa bi to lahko realizirali, bodo do leta 1978 porabili 2,7 milijona dolarjev za povečanje že obstoječih oziroma gradnjo novih železarskih obratov.

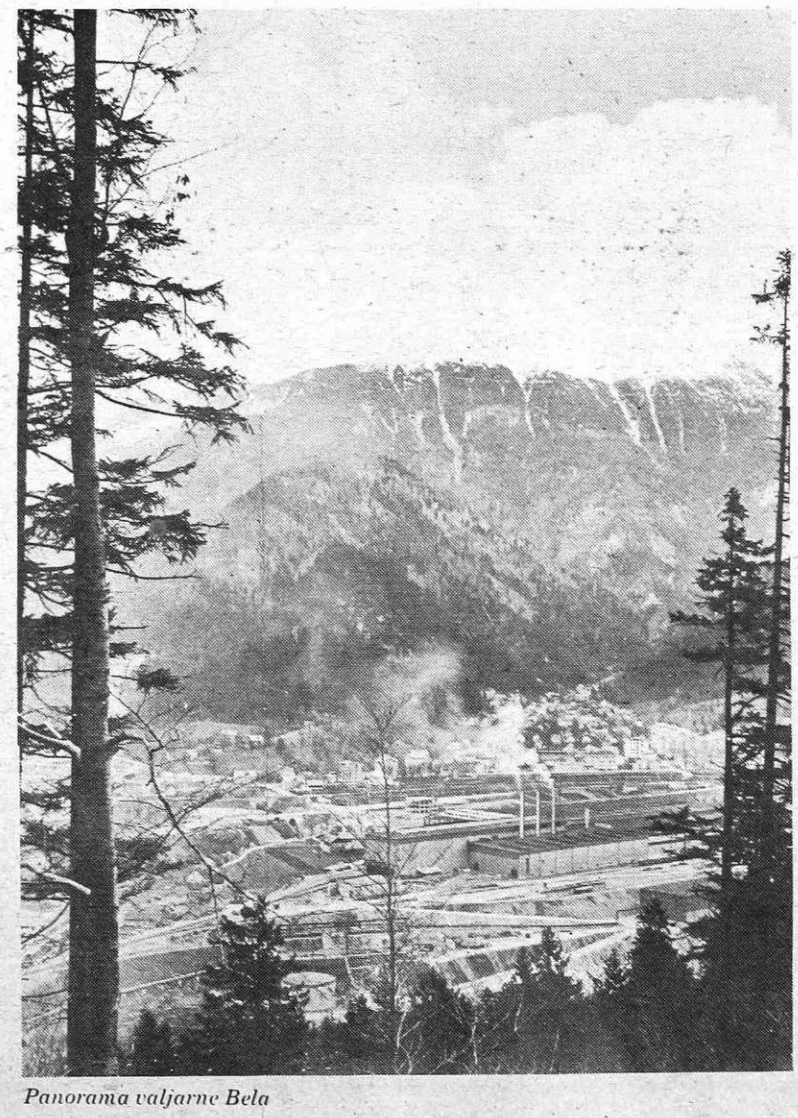

Panorama valjarne Bela

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Spomini na našo revolucionarno preteklost

Ivan Jan

MRTVI NE LAŽEJO

11

(odlomek iz knjige)

Glava mu je zlezla med ramena. Premalo se je pripravil na kaj podobnega. In ravno zdaj, tik po Aleševi in Petrovi smrti! Zbal se je jeznih in prizadetih obrazov. Nenadoma se je ostro zravnal in nepričakovano močno zavpil:

— Sem, tovariš! Vse bom povedal, vse! Samo obljubite mi, da bom ostal živ! Drugo bom že prenesel!

Vsi so ostrmeli. Priznanje je prišlo kar prehitro. Zaprepadeno so zrli v človeka, ki je povzročil toliko hudega!

Strah mu je razgnal ves razum in v tem trenutku je bil videti kakor norec. Znašel se je na spolzkih tleh, kjer se spet mora pehati za obstanek. Spet je bila nekaj časa moreča tihota, potem so se nekateri premaknili. Dva sta se pognala tudi vanj. Jesen ju je zadržal z močnimi rokami.

— Pusti »tovariše« in obljube. Govori! je zahteval Jesen.

Zdaj se je vmešal tudi Gorski, ki je dotlej le molče spremljal ves potek. Sedel je bliže k Filipu in ostro sledil zaslišavanju. Sem in tja je tudi on vrinil kako vprašanje, kakor bi hotel odkriti tiste nadrobnosti, ki jih doslej ni mogel povezati v celoto.

Filip se je zdaj hitro vživljal v novo vlogo. Njegova pripravljenost, da bo povedal vse, je bila le v besedi, vendar pa delno iskrena. Pripovedoval je le tisto, kar se mu je zdelo, da je zaslševalcem že znano. Vendar je govoril tako, da je vsem skupaj jemalo dih. Mrtvih, ki so ostajali za Filipom, je bilo preveč.

Da bi bil pogovor izčrpnejši, ga je Jesen spomnil:

— Praviš, da ti je pištolo dal Aleš. Bomo še videli. Kaj pa denar, toliko denarja? Kje si ga dobil?

Govoričil je o prekupčevanju, a nič pravega ni mogel povedati. Bilo je kot iz trte zvito.

Jesen mu je pred oči pomolil šop mark.

— Dobili smo jih pri tebi. Dobro si jih skril, a še premalo. In za ta papir si prodajal naše ljudi!

Tudi moje skrivališče so našli, se je zdrznil in potuljeno molčal. Preveč dokazov se je kopičilo pred njim.

Njegov molk je pritrjeval dokazom.

Zaslišavanje se je vleklo. Vse mu je bilo treba dokazovati in zaslševalci so izgubljali potrpljenje. Okoli ušes je padlo nekaj klofut.

— Kdaj si se pravzaprav prodal? Začni od začetka!

Filip, ki je bil v vlogi zaslišanca že več ur, se je zdaj nekako že vživel v to. Nuja ga je priganjala, da je vzel stvari take, kot so pač bile. Zato se mu je zdaj nekako odvezalo, pa tudi klofut se ni ustrašil bolj, kakor je pričakoval. Kaj, če ga bodo začeli mučiti? Dosti zdelanih je videl v zaporih in tudi sam je znal streči takim rečem. Nekaj bo še povedal, medtem pa se bo že še kaj zgodilo. Tu je vendar Gorski, ki tuhta, ni pa še našel pametne rešitve. Tudi vera v moč kljukastega križa je v tem trenutku splahnela. Sredi gozdov so, obersturmführer, ki je morda kaj takega celo želel ali povzročil, je daleč. Samo tega še manjka, da bi se prikazal še Golob. Kako se je vse hitro zasukalo!

Vendar je vse bolj začel graditi tudi na Gorskega. Zbeganost in strah sta se počasi umikala rahlemu upanju.

Nekaj bo prav gotovo storil, saj vendar ve, da mi je treba samo odpreti usta. Mora! Kako za hudiča me ni obvestil, da me lovijo? je ugibal ob vsem tem in misli so mu begale od dogodka do dogodka. Kje se je pretrgala zveza? Zakaj Werner ni poskrbel za Petrovo ženo? To ga je motilo najhuje.

Dopovedoval si je, da se mora zbrati in obveščevalcem poleg nekaterih priznanj povedati tudi kaj takega, da se bodo zmedli. Toda, kako jih prestrašiti? Ni se dal ne Aleš ne Peter ne vrsta drugih. In sredi zidov. Morda bo Jesen drugačen? Zlasti, če bo še Gorski zinil kaj pametnega.

Zdaj je torej moral odgovoriti na vprašanje, kdaj je začel sodelovati z gestapovci. In ko je le predolgo odlašal, ga je najbližji dregnil pod rebra ter ga opomnil, naj že spregovori. Tedaj je že imel v mislih, da bi jim ponudil še nekaj denarja in celo zlata. Zinil je, ker ni kazalo drugače:

— Lani, preden so me spustili!

Ko je govoril, je gledal v Gorskega, kot bi pri njem hotel izvedeti, če dela prav in če bo zaradi tega kaj bolje. Vedel je, da so še prej Nemci imeli v zaporih tudi Gorskega in po vsem, kar se je zgodilo, ni mogel misliti drugače, kakor o sebi. O tem mu sicer oberstführer ni pripovedoval, a vedel je, da so njega zaprli zaradi lepšega. S tem so pri ljudeh hoteli napraviti vtis, da je bil Filip tudi eden izmed tistih, ki jih je zajel val upora. Tako si je o Gorskem ustvaril svoje mnenje.

Jesen pa očitno s tem priznanjem, ki je iz Filipa prišlo na videz hitro, ni bil zadovoljen.

— Kaj pa, če ni tako? Če si že prej?

To ga je nekoliko zmedlo, kajti če so ga prijeli, so morda le imeli o njem že več podatkov.

A verjetno ga je Jesen lovil kar tako, na slepo, brez dokazov. Zato je s kar se da prepričljivim glasom rekel:

— Kako naj bi prej. Tedaj smo bili okupirani šele nekaj mesecev.

Jesen ga je ostro pogledal in zavrtal vanj še enkrat:

— Zanesljivo? Kaj boš rekel, če ti dokažemo, da se to vleče že dalj?

Filip je zaslutil, da so o tem res zvedeli kaj več, vendar je posmehljivo dejal:

— Zanesljivo! Tu je moja glava!

Jesen je segel v torbico in med odpenjanjem izgovoril:

— Potem si se sodil sam!... Poglej!

Pred Filipom so zamigljale črke z njegovim imenom, zapisane v ustaško-nemških legitimacijah, ki mu jih je Jesen držal pred očmi! Filip je zazijal, ne da bi kaj črhnil. Tihota se je sprevrgla v vprašanje, na katerega je spet odgovoril Jesen:

— Tale Tonček jih je našel v tvojem skrivališču.

Pokazal je na mladega obveščevalca ob njem, ki je na te besede večkrat prikimal. Iskanje ni bilo lahko.

Jesen je še dodal:

— Morda bi jih našel že Aleš, pa si ga pregnal. Tako bi zdaj živel še marsikdo!

Vsi so zrli v Filipa, ki je pobešal glavo. Zadnji dokaz je bil zanj prehud. Upal je, da se bo vsaj zdaj vmešal Gorski. A ta je molčal in se delal, da je tudi on nadvse presenečen.

— Zato se mu v dolini nikoli ni nič zgodilo!

Filip je dvignil glavo in v tem obupu je le malo manjkalo, da ni pokazal še nanj. V zadnjem trenutku ga je obšlo, da mu to lahko samo še bolj škoduje.

— Zdaj natančneje povej, kdaj si začel izdajati! je zahteval Jesen.

Filip je zgubljeno rekel:

— Kaj bi pravil. Vse je napisano!

— Hočemo, da sam poveš! je vztrajal Jesen. — Ali pa naj ti morda pomagamo!

Filip je to raje storil brez udarcev.

— Zakaj pa so te potem lani zaprli? mu je spet nastavil past Jesen.

Sumil je, da so tudi o tem poučeni, vendar ni priznal nič takega, česar mu niso mogli dokazati. Zato je rekel:

— Saj sem vendar tudi jaz sodeloval pri začetku upora!

Za to laž je dobil trd udarec in Jesen mu je velel:

— Popravi! Govori, kot je bilo!

In Filip se je vdal z besedami:

— Kaj bi govoril, saj veste? Kaj vprašujete?

Obveščevalci so resnico že vedeli, kaj je počel Filip na Hrvatskem. Gorski je strmel. Dotlej mu še nihče, niti Jesen ni ničesar pravil o teh rečeh.

— Si delal za denar ali iz prepričanja? Je fašizem tisto, kar si vedno čakal? je prešel na druga vprašanja Jesen.

Tu ni kazalo molčati in ker si je medtem Filip že spet nabral nekaj sape, je začel sekati nazaj:

— Za denar. Pravzaprav za oboje! Nemci so močni!

— Potem si že bogat svinja! Že dolgo prodajaš naše ljudi! Koliko si dobil za posameznika, koliko za skupine?!

Obveščevalci so hoteli zvedeti, kako gestapo plačuje svoje vohljače. To je v Filipovi glavi sprožilo nov načrt. Trgovanje je njegov konjiček. Življenje bo poskušal odkupovati z denarjem. Vendar pa mu je bilo nerodno začeti. V njem je hkrati rasel strah, da se bo prej pokopal kakor rešil. Fantje so ga morali spodbuditi, da so ga pripravili h govorjenju.

— Za Aleša je tako vsak vedel.

(se nadaljuje)

Šel je po robu brega. Skozi golo vejevje se je zabliskala luč, z desne pa je vel veter in mu sušil obraz.

Kakor drugikrat je bilo: mirno, od nikoder nobenega glasu. Kazalo je, da je minil samo dan in nič drugega.

Po kolovozu so se bleščale luže. Zajemal je iz njih in klel, ko so mu oblizovale gleženj. Slišal je že Grintarjevo psico, ki je pozvanjala z verigo. Zagledal je tudi luč svoje domačije, ki se je prebijala skozi veje kot kresnica.

Bog daj, da je dobro minilo!

Nič več ni gledal za lužami. Hitreje je stopil in grdo zajemal. V čevljih mu je čmokalo. Suhe veje lesnik so ga sekale po obrazu.

Ubral jo je po sadovnjaku. Iz veže je bilo slišati vodo. Pomiva! je pomislil. Pogledal je k hlevom, od koder je bilo slišati sopenje vola.

Na pragu si je odtrkal čevlje. Žena se je obrnila ne da bi kaj rekla, pogledala spet predse ter dalje preobračala lonec v škafu.

Vraga! Nekaj je! ga je obšlo.

— Nehalo je! je stegnil roko. Jasni se!

Zaštorkljal je po stopnišču in vstopil. Zadišalo je po repi in kuhani pesi.

Žena je zasmrkala. Sklonila je glavo nad pomivanjem in se skrčila v ramenih. Jokala je.

— Kaj pa je? je previdno pogledal po veži in zaslutil tujo sled v njej.

— Kaj, kaj! je zagrčala. Doma bi bil, pa ti ne bi bilo treba spraševati. Tako se pa vlačiš, skopljenec stari, in šele na noč pogledaš v bajto.

— Čakaj, no! je dvignil glas.

— Jaz sem se že načakala! se je obrnila, polna rjavih lis po obrazu. Gledam, kdaj se bo privlekel, i, seveda, strah ga je, pa se šele na noč prikaže kot gril. Tam poglej! je kazala k hlevom.

— Kaj pa je bilo? je še sam pogledal ven. So vzeli konja?

— Ja! je zagrčala. Tista Anželjčeva prasica!

— Sveti ... pa ja ...., je gledal in napihoval lica od presenečenja in bolečine.

— Pa sem mu rekla. Kaj boš jemal, počakaj, da pride Žan. Ta vrag je bil pa kar vesel, da te ni. Tamle je papir.

Debevc je razgrnil papir. Res! Res ni bilo več prama. Zadnjega konjička. Spustil je roko in papir v njej. Gledal je in gledal. Nekam vase, ko da se tam nekaj svetlika. Ko da je tam reža, skozi katero se bo dalo ven.

— Pa ...., je zadela vanj s pogledom, ki se je na mah zmečil.

Debevc je zašumel s papirjem v rokah, pomlel z usti: videlo se je, kako se nekaj vzdiguje v njem. Neka roka. Težka, težka roka.

Obrnil se je in zmečkal potrdilo. Iz pogleda, velikega in temnega kakor ajdov žganec, je sinilo. Zdaj! so rekli koraki in zropotal je čez prag proti hlevu.

PAVLE ZIDAR

SVETI PAVEL

38

Sveta ..., je pomislila žena in gledala za njim. Slišala je, kako je odprl hlev, videla luč, ki je vrgla njegovo senco po tleh. Obvisela je z roko v predpasniku in stopila na prag.

Tiho.

Skozi hlevsko okno je plala motna in negotova svetloba.

— Žan! je zakričala ko da je nekaj zaslutila. Ne boš jedel?

— Kaaaj? je odvrnil ubito.

— Jedel?

— Nne! je rekel tiše.

— Jaz pa pristavljam in odstavljam. Vse je že prevreto! je dvignila glas in prisluškovala možu in svoji temni slutnji.

— Počakaj! Že pridem.

Kar odlepil se ji je tisti stisk z vratu, ki ji je malo prej iztrgal presunljiv krik.

Debevc je odložil karbidovko na tram in se oprl z roko ob opornik pri konjski staji. Strmel je v prazni prostor pred sabo. V steljo, v konjske fige. Grenki duh odpadkov mu je iztrgal spomin na prama, ki ga je še danes zjutraj napajal. Vdihnil je in pridržal zrak. Samo še Ajd, je poslušal vola.

Bolelo ga je notri. Ko da je naboden na sanje. Stopil je k volu, ki ga je lovil s čevljastim gobcem, glasno sopel in mu nastavljal veliko, dobrotno oko.

Debevc ga je potolkel po bedresu in vol mu je naredil prostor.

Planinsko društvo Jesenice je predlanskim praznovalo svojo 70-letnico delovanja. V vsej svoji zgodovini je svoje članstvo vzgajalo v ljubezni do gora in domovine. Zato se je mnogo članov vključilo v narodnoosvobodilno borbo. Večina njih je dobro premagovala težkoče vojne. V planinskem društvu so se naučili hoje, orientacije, spoznavanja krajev, bili so kondicijsko pripravljeni na težke pogoje borbe.

Sedaj živimo v času, ko so nam vrline dobrega planinca prav tako potrebne, še posebno v pripravah na splošno ljudsko obrambo v primeru vojne, pa tudi v vsakodnevnem samoupravnem življenju. Naloge društva se bistveno niso spremenile in zato je potrebno, da čim bolj spoznavamo naše kraje. Mnogi se hvalijo, kako lepo je drugje in hodijo v tuje kraje. Ne bom zanikal tega, ker vem, da je dosti lepega po svetu, toda vem tudi to, da nas je veliko, ki ne poznamo svoje domovine.

Kmalu po vojni so to spoznali tudi naši prekaljeni alpinisti. Čeprav tedaj še ni bilo toliko prometnih zvez, so se odpravili v Črno goro. Hoteli so spoznati gorstvo Durmitorja, ki je bilo do tedaj nam le malo poznano. Tedaj je bil med udeleženci tudi Joža Čop s svojimi sovrstniki. Bilo je več kot pred dvajsetimi leti. Tedaj še na vrhuncu svojih moči in veliki zagnanosti, so bili med prvimi Slovenci, ki so preplezali marsikatero steno in nam odprli nov svet.

Prav zato je bila pobuda naših starih alpinistov Krušica, Šilarja in Slavka Koblarja toliko bolj utemeljena, da si ogledamo gorstvo Durmitorja. Dogovorili smo se, da pripravimo odpravo iz celotnega območja naše občine.

Priprave so stekle. Obvestili smo vsa planinska društva naše občine o namenu odprave in priporočali, naj bi v to odpravo poslali vse tiste planince, ki že vrsto let aktivno delajo in bi jim to bila tudi neke vrste nagrada za dolgoletno delo. Vedeli smo namreč, da bo odprava tudi precej draga, zato naj bi del sredstev krili udeleženci sami, del sredstev pa bi krila društva in temeljna skupnost za šport in rekreacijo. Mislili smo, da bo to gladko steklo, vendar ni bilo tako. Mnogi, ki bi zaslužili to nagrado iz upravičenih razlogov niso mogli iti, nekatera društva pa niso imela razumevanja. Po večmesečnih pripravah smo vendarle uspeli zbrati ljudi, vendar še premalo. Zato smo stopili v stik še z drugimi društvi na Gorenjskem, toda razen planinskega društva v Kranju, ni bilo razumevanja.

Končno se nas je zbralo 35 udeležencev. Pripravljalni odbor je postavil še dokončni rok odhoda in to 15. junija 1974. Vsem udeležencem je bilo naročeno, kaj naj vsak ponese s seboj in kako bomo potovali. Dan pred odhodom so nam sporočili, da sta zbolela še dva člana, in tako nas je ostalo še 33 in to iz: PD Jesenice — 16, PD Javornik — 3, PD Mojstrana — 6, PD Martuljek — 2 in PD Kranj — 6.

Valodi Stojan

Z GORENJSKIMI PLANINCI NA DURMITOR

1

15. 6. 1974

Že pred peto uro zjutraj smo se zbrali pred jeseniško gimnazijo. Prišli smo z velikimi nahrbtniki, raznimi škatlami, šotori in drugo opremo. Vsak je komaj nosil. Vse smo spravili v prtljažnik avtobusa, le osebno prtljago in nekaj hrane je vzel vsak k sebi kot popotnico. Da ne bi bili žejni, je poskrbela naša Sonja. Pripeljala je nekaj zabojev piva, radenske in deita. Izkazalo se je, da je bilo to zelo pametno in povrh vsega tudi poceni.

Kot potni vodja je Peter pregledal, če smo prišli vsi iz doline in Jesenic. Manjkala sta dva, vendar smo bili obveščeni, da sta zbolela. Ob petih smo se odpeljali, polni pričakovanj novega in lepega. Na Javorniku se nam je pridružila skupina iz Javornika, v Rodinah pa še naš vodja z ženo in Čopov Jaka. Nadaljevali smo pot do Kranja, kjer so prišli še naši novi in zadnji udeleženci.

Vsi smo se med seboj bolj ali manj že poznali. Da pa bi takoj prišli do boljšega medsebojnega sodelovanja, je poskrbela pesem. Jože je ob spremljavi svoje kitare začel peti. Takoj so se pridružili tudi ostali, kontakt je bil vzpostavljen in kmalu smo se zavedali, da bomo teh nekaj dni ena sama planinska družina.

Med petjem in humorjem smo se peljali skozi Ljubljano in se ustavili v Brežicah. Pot smo nadaljevali skozi Zagreb in nato po avtocesti do Okrečanov, kjer smo zavili proti Bosni. Prešli smo reko Savo in vozili skozi Bosansko Gradiško, od tu pa naprej proti Topoli, kjer smo imeli prvo smolo. Predrla se je zračnica zadnjega kolesa. S pomočniki je šofer okvaro hitro odstranil. Seveda so vsi ostali izkoristili ta predah in si šli hladit žejo, pa tudi prvi pozdravi so bili poslani s tega mesta.

Vse je bilo hitro urejeno in že smo hiteli dalje. Peljali smo se mimo lepo obdelanih polj. To je potresno območje in po opazovanju smo ugotovili, da so vse posledice potresa že odstranjene. Povsod so nove hiše, ki prav nič ne zaostajajo za našimi. Vozili smo se mimo Banja Luke, kjer tudi nismo zasledili posledic potresa. Zgradili so lepa poslopja in cela nova naselja. Ceste so asfaltirane, promet urejen. Podjetja delajo normalno in gostota prometa je precejšnja. Ko je vse to opazoval Vinko in videl na avtomobilih oznako BL, se je jezil: »kako morjo tle pisat, da smo tle že bl!« Seveda smo se vsi smejali njegovi domislici. Ravnina se je ožila in kmalu smo se vozili v soteskah reke Vrbas.

Prispeli smo v Jajce. Najprej smo šli do obeh jezer na Plivi. Pri zgornjem velikem jezeru smo si ogledali znane vodenice, nato pa v samem Jajcu stari grad, od koder je zelo lep razgled po vsem mestu in okolici. Zelo zanimiva je stavba, kjer je bilo II. zasedanje AVNOJ. Sedaj je tu muzej narodne osvoboditve z zelo zanimivimi dokumenti. Nekateri so šli tudi do slapov Plive, ki se pri Jajcu izliva v Vrbas. Seveda je čas počitka prehitro minil, da bi si bolj podrobno ogledali vse zanimivosti. Zanimive so stavbe, v katerih je bival naš vrhovni štab v času zadnje vojne. Morda bo še prilika, da si te zanimivosti kasneje še enkrat ogledamo.

Pot smo nadaljevali ob reki Vrbas v Donji Vakuf, nato preko prelaza Komar do Travnika ob reki Lašva. Vso pot smo ogledovali lepo obdelana polja in njive na obeh bregovih reke.

O PRIPRAVI GRADIVA ZA SEJO VSEH TREH ZBOROV

V petek, 14. marca, je bila 35. seja izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, katero so nadaljevali še v ponedeljek.

Izvršni svet je po javni razpravi pripravil dokončen predlog proračuna občine Jesenice za letošnje leto, ki je sedaj usklajen v celoti tudi z družbenim dogovorom o splošni porabi v SR Sloveniji. Čisti proračun, brez sredstev za socialno skrbstvo in ljudsko obrambo, je za 24,6 % nad lanskoletno porabo, kar znaša 25.412.000 dinarjev. K temu je mogoče prišteti še lani neuporabljen dohodek (806.000 dinarjev) in pa sredstva namenjena za ljudsko obrambo, tako da letošnji predračun v celoti predvideva 26.718.000 din dohodkov in seveda prav toliko izdatkov. Te so v nekaterih postavkah nekoliko spremenili, oziroma so morali celo dodati nekatere nove izdatke.

Dalj časa so se člani izvršnega sveta zadržali ob predlogu programa komunalnih del za letošnje leto, ki je bil prav tako v javni razpravi in o katerem bodo tako kot o proračunu dokončno razpravljali in sklepali vsi trije zbori občinske skupščine Jesenice, predvidoma na seji 31. marca.

Ugotovili so, da so na zborih delovni ljudje in občani razpravljali le o dodatnih delih, ne pa o tem, katera od predvidenih nalog na nekem področju naj ima prioriteto. Na seji je bilo jasno povedano, da glede na denar ne bo mogoče izpolniti niti programa, ki je bil v javni razpravi. Precej so govorili tudi o tem, da bi bilo treba ali narediti prioritetni vrstni red ali pa pripraviti dva programa, in sicer program del, ki naj bi jih letos začeli in uredili in program nalog na komunalnem področju, za katere bo treba letos pripraviti potrebno dokumentacijo in drugo.

Občanom pa je seveda treba povedati, da bo narejeno samo toliko, kolikor bo denarja in da v tem smislu ne morejo računati, da bo letošnji program v celoti uresničen. Člani izvršnega sveta so bili tudi enotnega mnenja, da bi morali dati prednost predvsem komunalnim delom, ki so življenjskega pomena za zdravje in življenje ljudi, ki zadevajo več občanov in podobno. Tako pa se največkrat posamezniki na zborih zavzemajo za asfaltne ceste, kot da bi bilo to najpomembnejše. Pri tem je predsednik izvršnega sveta Ivo Ščavničar izrekel omembe vredno misel, da je dosti bolj nekulturno to, da na Jesenicah nimamo primerne dvorane, kot pa da bi morala biti prav vsaka cesta »črna«.

Končno so se zedinili, da bodo na sejah vseh treh zborov jasno povedali, kaj bo letos lahko narejeno, za katera dela pa bo treba pripraviti načrte in drugo dokumentacijo za prihodnje leto.

Na seji v petek so razpravljali še o predlogu družbenega dogovora o razporejanju dohodka, osebnega dohodka in nekaterih drugih osebnih prejemkov ter gibanju, obsegu in strukturi skupne porabe v letu 1975. Največ so se zadržali ob 7. členu, ki določa dodatna sredstva zunaj tega družbenega načrta, ko gre za obveznosti naložb v objekte v zdravstvu, vzgoji in izobraževanju ter otroškem varstvu. Člani sveta so bili mnenja, da bi morali v regionalno prioriteto vključiti tudi razširitev splošne bolnice Jesenice. V okviru družbenega dogovora pa je treba pripraviti tudi investicije, ki so občinskega pomena.

Na dnevnem redu je bila še razprava o predlogu odloka o rekonstrukciji cest v Podkorenu. Republiška skupnost za ceste je po številnih razpravah pripravila nov predlog obvoznice ceste na Korensko sedlo in proti Ratečam. V obeh primerih predlagajo varianti tik ob naselju, da bi tako uničili kar najmanj kmetijskih zemljišč. Načrt bodo dali še v javno razpravo.

V ponedeljek, ko so s sejo nadaljevali, pa so med drugim razpravljali o poročilu o delu sanitarne inšpekcije v lanskem letu, o katerem bodo razpravljali tudi delegati na sejah zborov občinske skupščine. S poročilom so soglašali in pri tem menili, da je treba na področju komunalne higiene še bolj poskrbeti za odvažanje smeti ter zaščititi zemljišča, kjer so narejena zajetja pitne vode za posamezna naselja.

T. L.

ZAPOSLENOST NA GORENJSKEM IN V NAŠI OBČINI V LANSKEM LETU

Ob koncu lanskega decembra je bilo na področju komunalnega zavoda za zaposlovanje Kranj v delovnem razmerju 71.405 delavcev. V tej številki so vštete vse osebe, zaposlene v družbenem sektorju in pri zasebnikih, ne pa samo nosilci obrti, drugi zasebniki in razni svobodni poklici. Delež posameznih občin v skupnem obsegu povprečne zaposlenosti pa je bil naslednji: Jesenice 19,5, Kranj 39,2, Radovljica 15,9, Škofja Loka 17,8 in Tržič 7,5 odstotka. Pretežni del delavcev dela v gospodarstvu, le manjši del pa v negospodarskih dejavnostih in pri zasebnikih. Jeseniška občina ima od skupnega števila zaposlenih — 13.592 — 11.873 zaposlenih v gospodarstvu, 1.612 v negospodarstvu in 106 pri zasebnikih.

Med gospodarskimi dejavnostmi zajema najvišji odstotek delavcev industrija, ki nima v nobeni drugi dejavnosti resnejšega tekmeca. Na področju Jesenic zaposluje 52,6, na področju Kranja 55,9, na področju Radovljice 54,0, na področju Škofje Loke 58,9 in na področju Tržiča 74,1 odstotka oseb. Jeseniška občina ima zaposlenih v kmetijstvu 0,2 (Šk. Loka 3,9), v gozdarstvu 0,7 (Radovljica 4,4), v gradbeništvu 11,7 (Kranj 3,8), v prometu 6,4 (Kranj 6,5 in Tržič 0), v trgovini in gostinstvu 9,2 (Radovljica 15,1 in Šk. Loka 5,3), v obrti 5,8 (Šk. Loka 8,8) odstotka oseb itd.

V primerjavi s predhodnim letom se je zaposlenost dvignila za 4,4 odstotka za celotno gorenjsko regijo, na Jesenicah pa za 4,5, v Kranju za 5,9, v Radovljici za 3,5, v Škofji Loki za 3,2 in v tržiški občini za 1,2 odstotka. Spremembe v zaposlenosti na posameznih gospodarskih področjih se precej razlikujejo, skupna pa je ugotovitev, da je porasla zaposlenost v industriji, gradbeništvu in trgovini z gostinstvom.

V celotnem obsegu povprečne zaposlenosti v lanskem letu je bilo 47,2 odstotka žensk. V jeseniški občini 36,0, v kranjski 48,8, v radovljiški 52,3, v škofjeloški 48,4 in v tržiški 53,5 odstotka.

Na Gorenjskem je bilo lani povprečno 3.500 učencev v gospodarstvu. V primerjavi s prejšnjim letom se je njihovo število dvignilo le za 0,2 odstotka, in sicer le na Jesenicah in v Kranju, v ostalih občinah pa se je zmanjšalo.

V tujino je lani s tega območja odšlo le 21 delavcev — iz jeseniške občine štirje in še ti le na sezonsko delo v Avstrijo. Koliko delavcev pa se je vrnilo iz tujine, ni natančnih podatkov — po evidencah operativnih služb komunalnega zavoda jih je bilo lani približno 66.

Pri svetovalcih se je v preteklem letu prijavilo 1.454 iskalcev zaposlitve, 472 pa jih je bilo v evidenci še iz prejšnjega leta. Od skupno 1.926 iskalcev se jih je 1.304 vključilo na delo, 456 pa jih je bilo ob koncu leta v evidenci nezaposlenih. V jeseniški občini je iskalo ob koncu leta zaposlitev 108, v kranjski 108, v radovljiški 132, v škofjeloški 76 in v tržiški občini 41 odseb. Med iskalci je največ priučenih in nepriučenih delavcev, odstotki višjih in visokih kadrov pa so zelo nizki. Zabeleženo število nezaposlenih predstavlja 0,65 odstotka zaposlenosti na Gorenjskem. Med evidentiranimi nezaposlenimi kandidati jih je bilo približno 170 mesečno zdravstveno zavarovanih. V ta namen je bilo porabljeno približno 15.000 dinarjev mesečno, v celem letu pa 205.256 dinarjev. Denarno nadomestilo so prejemali mesečno štirje kandidati, za to pa je bilo izdanih 77.543 dinarjev.

V dvanajstih mesecih preteklega leta je bilo prijavljenih 12.647 potreb po kadrih. Največ za občino Kranj — 5.263, jeseniška in škofjeloška občina pa sta bili s približno 2.300 potrebami precej enaki, Radovljica je imela 2.222 potreb. Do konca leta je bilo pokritih 97,1 odstotka potreb. Ob pregledu potreb po delavcih pa ne gre zmeraj za nove potrebe, ampak jih velik del nastaja tudi zaradi fluktuacije. Število prenehanj delovnih razmerij po občinah je bilo lani naslednje: Jesenice 1.327, Kranj 1.534, Radovljica 1.419, Škofja Loka 834 in Tržič 413 prenehanj.

Tako kot lani je tudi letos komunalni zavod za zaposlovanje Jesenice, poslal organizacijam in temeljnim organizacijam združenega dela ter privatnikom prošnjo, da bi sporočili svoje letošnje potrebe po delavcih. Od 123 jih je pozitivno odgovorilo 53, negativno 23, 47 pa jih sploh ni odgovorilo. Od zasebnikov so pozitivno odgovorili štirje, negativno eden, sploh nič pa trinajst.

ZBOR OBČANOV NA JAVORNIKU

Prejšnji ponedeljek je bil v delavskem domu na Javorniku zbor občanov, na katerem so obravnavali predlog proračuna skupščine občine Jesenice in predlog programa komunalnih del za leto 1975.

K predlaganemu proračunu, ki ga je obrazložil vodja temeljne delegacije v zboru krajevnih skupnosti Edi Cenček, občani niso imeli pripomb, pač pa je bila živahna razprava o programu komunalnih del. Znova so občani poudarili nujno asfaltiranje cest, po programu, ki ga je krajevna skupnost na Javorniku pripravila že v letu 1973. Iz programa je razvidno, da bodo upoštevali ceste, ki so bile predvidene za asfaltiranje že v lanskem letu, poleg tega pa so se zavzemali za dokončno ureditev cest na samih Borovljah.

Predsednik skupščine krajevne skupnosti Franc Brelih je navzoče seznanil s predlogom za ureditev nasipa v Železarni, ki se zelo hitro povečuje v smeri proti Borovljam. Z nekaterimi pripombami so se s predlagano ureditvijo nasipa strinjali.

Načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinski skupščini Teodor Okrožnik je odgovoril na več vprašanj in občanom posredoval kratko informacijo o predvideni rekonstrukciji ceste prvega reda. Predsednik odbora za izgradnjo žal na Blejski Dobravi Edi Cenček je posredoval informacijo o pripravljalnih delih ter o nalogah, ki jih bo treba opraviti v prihodnje pri izgradnji mrliških vežic in ureditvi pokopališča na Blejski Dobravi. Obenem je prisotne seznanil tudi z zbiranjem sredstev potrebnih za izgradnjo žal na Blejski Dobravi.

Sklepe, sprejete na zboru občanov, bo skupščina krajevne skupnosti posredovala pristojnim organom pri skupščini občine Jesenice. V posebnem pismu bodo železarni Jesenice posredovali predloge in stališča zbora občanov glede urejanja nasipa. Dodali bodo še priporočilo pristojnim organom v Železarni, da že v bližnji prihodnosti uredijo vse potrebno in del nasipa tik ob Dobravski cesti uredijo tako, kot predvideva obravnavani načrt.

SRNJAD POVZROČA ŠKODO NA POKOPALIŠČU

Na pokopališču na Blejski Dobravi srnjad v letošnji, sicer mili zimi, povzroča precej škode. Čeprav ni snega, se srnjad zbira v skupinah. Na grobovih se vidijo obgrizene sadike in grmičevje in mnogo tega bo potrebno pomladi zamenjati. Seveda je to za lastnike grobov tudi precejšna škoda. Okrog grobov pa se sledijo odpadki srnjadi kakor da bi prišel v planinsko stajo, ne pa na pokopališče.

Ob vsem tem se človek le sprašuje, zakaj nihče nič ne ukrene. Najbolj so pri tem poklicani sami lovci, ali se ne bi dalo z nekaj zastrašujočimi streli preprečiti prihajanje srnjadi na pokopališče. Vsekakor je treba preprečiti škodo, ki jo povzroča žival. Pri vsem tem gre poleg škode, ki jo srnjad povzroča, tudi za kulturo in pieteto. Lovci zganite se in ukrenite nekaj.

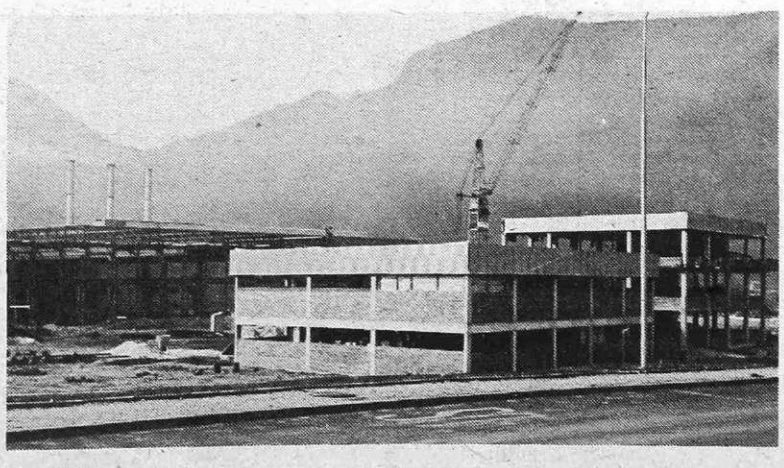

Gradbišče nove hladne valjarne 7. marca — v ospredju zgradba za garderobe in tehnične pisarne

Novice iz radovljiške občine

V okviru programa strokovnega usposabljanja rezervnih vojaških starešin, je občinski odbor ZRVS v sodelovanju z oddelkom za LO občinske skupščine Radovljica organiziral predavanje o družbeni samozaščiti, ki ga je posredoval polkovnik Janez Jan. V ponedeljek, 17. 3. je bilo predavanje v Radovljici in na Bledu, v torek 18. 3. pa v Boh. Bistrici. Za zamudnike bo predavanje ponovljeno v ponedeljek 24. 3. ob 17. uri v kinodvorani v Radovljici.

— — —

Na 3. seji upravnega odbora skupnosti za varstvo okolja občine Radovljica, ki je bila v torek 17. 3. v Zdravstvenem domu na Bledu, so razpravljali o nameravani zajezitvi Radovne in sklenili, da bodo o tej zadevi organizirali v sodelovanju s SZDL javno tribuno. Beseda je tekla tudi o gradnji novega Park hotela, kjer je ponovno zavzeto stališče, da se mora spremeniti lokacija za ta objekt. Razen tega so vsklajevali tudi programe spomladanskih akcij čiščenja okolja.

— — —

Ta teden bodo sklicane druge seje vseh občinskih SIS, na katerih bodo obravnavali in sklepali o lanskoletnih presežkih sredstev, ki jih bodo vrnile gospodarstvu, o družbenem dogovoru o skupni porabi ter o programih in finančnih načrtih za 1975. V ponedeljek 17. 3. je bila že seja skupnosti za zdravstvo, v četrtek, 20. 3. bodo seje skupnosti otroškega varstva, za telesno kulturo in raziskovalne skupnosti, v petek 21. pa izobraževalne in kulturne skupnosti ter skupnosti socialnega skrbstva.

— — —

Na komisiji za proslave in prireditve pri občinski konferenci SZDL so prejšnji teden pripravili okvirni program letošnjih prireditev, ki bodo posvečene 30-letnici osvoboditve. V prvem polletju do junija, bodo razen krajevnih prireditev, ki jih organizirajo družbeno politične organizacije, kulturna društva in šole, pripravili občinske proslave 27. marca ob obletnici smrti Staneta Žagarja na Sr. Dobravi, 27. aprila ob dnevu OF, na kateri bodo podeljena priznanja OF in prvomajsko srečanje delavcev na Šobcu, ko bo tudi revija godb na pihala. Program za drugo polletje bo komisija ponovno obravnavala na prihodnji seji.

— — —

Seje občinskih sindikalnih odborov v radovljiški občini gredo ta teden h koncu. V torek 18. 3. je bila 3. seja odbora delavcev obrti, v sredo 19. 3. pa 3. seja odbora delavcev kovinske industrije. Kot na vseh ostalih sejah, ki so bile opravljene doslej, so sprejeli dopolnila poslovnika, letni načrt dela in potrdili poročilo o poteku občnih zborov osnovnih sindikalnih organizacij.

— — —

V torek, 18. 3., se je sešel na 1. sejo novoizvoljeni 15 članski koordinacijski odbor za odnose z zamejskimi Slovenci, zdomci in drugimi jugoslovanskimi narodi pri občinski konferenci SZDL. Po opravljeni konstituanti so najprej razpravljali o dosedanjem sodelovanju z zamejci, zdomci ter s prijateljskimi občinami Varaždin, Svilajnac in Brus, nato pa sprejeli izhodišča za program dela, ki ga bodo za posamezna področja pripravili do konca aprila.

— — —

V ponedeljek 10. 3. so na zboru občanov v Begunjah razpravljali o letošnjem družbenem planu ter proračunu občine. Spričo nezavidnega finančnega stanja v celi občini, so bili razpravljalci enotni, da je potrebno ustrezno zmanjševanje sredstev zahtevati tudi pri republiških uporabnikih. Ugotovili so, da je KS Begunje zaostala za drugimi večjimi kraji radovljiške občine najmanj deset let in da bo nujno doseči v naslednjih letih vsaj poprečje razvoja občine. Zoperstavili so se zajetju vode v Dragi brez odškodnine njihovi KS. Našteli pa so tudi druge možnosti financiranja ter več predlogov za hitrejšo komunalno in prostorsko ureditev kraja.

— — —

Na zadnji razširjeni seji občinskega odbora RK Radovljica so v počastitev 100-letnice RK Jugoslavije za dolgoletno delo in zasluge podelili več priznanj — odlikovanj. Red zasluge za narod III. stopnje je prejela Špela Janežič z Bleda, zlati znak RK Jugoslavije pa je dobilo 26 posameznikov — 10 z Bleda, 3 iz Radovljice in Boh. Bistrice, 2 iz Lesc, Gorij, in Begunj in po enega iz Sr. Dobrave, Jesenic, Zasipa in Žapuž. Podeljeno je tudi 16 kolektivnih priznanj. Zlate znake so prejele vse osnovne šole, občinski sindikalni svet, enote Zdravstvenega doma Bled, Bohinj in Radovljica ter osnovne organizacije RK Begunje, Bled, Gorje, Kropa, Lesce in Radovljica.

— — —

Po programu graditve stanovanj za 1975. bodo v Radovljici pod Volčjim hribom zgradili 158, v Boh. Bistrici pa 40 stanovanj, ki bodo vseljiva najpozneje do 1. julija 1976. leta. Vsa stanovanja bodo na podlagi družbenega dogovora o usmerjeni stanovanjski gradnji občine Radovljica najprej lahko odkupile OZD in druge samoupravne organizacije ter občani z območja radovljiške občine. Šele, ko bodo pokrite domače potrebe, bodo stanovanja lahko kupili interesenti iz drugih krajev, vendar samo za stanovanje in ne za vikend.

— — —

Da je bila naložba v izgradnjo umetnega drsališča na Bledu več kot potrebna in koristna kaže že dejstvo, da je bil v letošnji zimski sezoni zaradi pomanjkanja snega in naravnega ledu na jezeru, edini objekt, ki je kolikortoliko zadržal turiste na Bledu. Odkar so pred 2 mesecem odprli ledeno ploskev za hotelom Krim, so zabeležili že nad 25.000 drsalcev, med katerimi je bilo poleg domačinov tudi veliko turistov in izletnikov od blizu in daleč.

— — —

Gledališka skupina DU Radovljica, ki je ob 15-letnici obstoja delavskih univerz pripravila veseloigro V Ljubljano jo dajmo, je doslej na vseh nastopih požela nedeljivo priznanje. Igro so uprizorili že dvanajstkrat. Z njo so nastopali v okviru kulturne akcije v Radovljici, Podnartu, v Ribnem, Boh. Bistrici, v Češčnjici, na Bledu in v Gorjah, v lastni režiji dvakrat v Radovljici, po enkrat pa v Mošnjah, Zasipu in na Lancovem.

— — —

Po daljšem odlaganju in negotovosti kaj bo s staro in zapuščeno stavbo poleg nove blejske knjižnice na Grajski cesti 24 (nekdanji hotel Troha), kjer so bile nekoč garaže in stanovanja, je izvršni svet sklenil, da se jo dodeli AMD Bled skupaj s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem. Stavba je bila prava podrtija, ki je dolga leta močno kazila okolico osrednjega dela Bleda v naselju Grad.

— — —

V počastitev dneva žena so vse družbeno politične organizacije in svet KS Boh. Bela priredile za več kot 80 žena proslavo v pritličnih prostorih obnovljenega kulturnega doma. Po kulturnem programu so žene pogostili in obdarovali. Sredstva so prispevale KO SZDL, KO ZZB NOV in svet KS.

— — —

V nedeljo 16. marca dopoldne je DU Radovljica v okviru prireditev ob dnevu žena svečano odprla razstavo otroških ilustracij akademske slikarke Marjance Jemec-Božičeve. Na otvoritvi je bil koncert solistov in otroškega zbora Glasbene šole ter recital učencev osnovne šole A. T. Linhart iz Radovljice. Razstava bo na ogled do 26. marca.

— — —

Po dokončnih podatkih matične knjižnice A. T. Linhart Radovljica, so lani v vseh 17 krajevnih knjižnicah izposodili 70.350 knjig ali 7.919 več, kot 1973. leta. Število bralcev pa je naraslo od 1973. leta, ko jih je bilo 27.332 na 29.279 v letu 1974. Lani so za nakup 2711 knjig porabili 160.600 din, tako zdaj celotni knjižni sklad znaša že 45.443 knjig.

— — —

V soboto 15. marca zvečer so v hotelu Grajski dvor imeli člani radovljiškega AMD jubilejni 20. letni občni zbor. Po delovnem programu, ki so obravnavali poročila in sprejeli nove naloge, je bilo tovariško srečanje. Za razvedrilo je skrbel ansambel Gorenjci iz Radovljice.

KAM PO KONČANI OSNOVNI ŠOLI

V prvih dveh sestavkih je bil podan pregled poklicnih želja in njihovih uresničitev za učence, ki sedaj obiskujejo prve razrede najrazličnejših šol. Danes objavljamo podatke, kakšne želje imajo učenci, ki letos obiskujejo osmi razred osnovnih šol v jeseniški občini.

	8. razr.			7. razr.			6. razr.			5. razr.			vsi		
Šola	M	Ž	vsi	M	Ž	vsi	M	Ž	vsi	M	Ž	vsi	M	Ž	vsi
Pos. osn. šola	9	10	19	1	1	2							10	11	21
Mojstrana	7	8	15	3	1	4							10	9	19
Kr. gora	19	12	31	2	2	4							21	14	35
P. Voranc	33	48	81	7	3	10	1	1	2	1		1	42	52	94
Tone Čufar	37	46	83	6	5	11	2		2				45	51	96
Koroška Bela	27	59	86	11	1	12	1		1				39	60	99
Žirovnica	25	22	47	3		3							28	22	50
Vsi	157	205	362	33	13	46	4	1	5	1		1	195	219	414

Število učencev, ki zaključujejo šolsko obveznost je iz leta v leto podobno, spreminja se le število zaključujočih v osmem ali nižjih razredih. Vsako leto je manj takih, ki v osmih letih niso uspeli končati osmega razreda. Pred leti so mnoge delovne organizacije, ki so težko dobile učence in mlade delavce za svoje stroke, računale na vpliv takih, brez zaključene osemletke oziroma osmih razredov. Sedaj pa se je število takih, ki bi izstopili iz šole brez osmega razreda, že zelo skrčilo. Lani jih je od 67 izstopilo le 19, letos sta tako namero izrazila le dva učenca.

Kakšne so želje naših osmošolcev?

	8. razr.			7., 6., 5. razr.			posebna osnovna š.			Vsi		
Namere	M	Ž	vsi	M	Ž	vsi	M	Ž	vsi	M	Ž	vsi
Gimnazija in ostale 4-letne šole	95	148	243							95	148	243
poklicne šole	39	36	75	3		3	3	4	7	45	40	85
zaposlitev		1	1	2		2	6	2	8	8	3	11
nadaljevali bodo				25	11	37	1	1	2	26	12	38
V osn. šoli neodločeni	14	10	24	6	3	9	1	3	4	21	16	37
Vsi	148	195	343	36	14	51	11	10	21	195	119	414

Že vrsto let komunalni zavod za zaposlovanje Kranj z istim vprašalnikom ugotavlja poklicne namere. V zadnjih letih je opazno mnogo večje zanimanje za šolanje na štiriletnih šolah kot prej. Vendar takšnega porasta niso pričakovali. Letos tovrstno (štiriletno) šolanje izbira 71 odstotkov, poklicne šole 22 odstotkov, osem odstotkov pa je takih, ki niso izrazili namere. V primerjavi z lanskim letom je kar deset odstotkov več učencev, ki izbirajo štiriletno šolanje. S tem izborom šolanja so učenci z jeseniške občine prekosili ljubljansko področje, kjer imajo učenci mnogo več možnosti za izbiro nadaljnjega šolanja.

Mladinci, ki zaključujejo obvezno šolanje v jeseniški občini, izbirajo naslednje poklice, ki zahtevajo štiriletno šolanje:

	M	Ž	vsi
Gozdarski tehniki	2	—	2
metalurški tehniki	2	1	3
kemijski tehniki	—	1	1
strojni tehniki	16	1	17
elektrotehniki jaki tok	5	—	5
elektrotehniki šibki tok	9	—	9
gradbeni tehniki visoke gradnje	6	2	8
gradbeni tehniki nizke gradnje	7	—	7
geodetski tehniki	2	—	2
lesni tehniki	2	—	2
tekstilni tehniki	—	5	5
ekonomski tehniki	31	—	31
administrativni tehniki	—	11	11
miličniki	5	—	5
vzgojitelji	—	13	13
medicinski tehniki	3	25	28
zobotehniki	1	2	3
tehniki — oblikovalci	1	—	1
gimnazija	26	42	68
pedagoška gimnazija	2	8	10
letalska gimnazija Mostar	4	—	4
vojaška gimnazija Ljubljana	2	—	2
čevljarski tehnik	—	3	3
medicinska sestra — babica	—	2	2
veterinarski tehnik	—	1	1

Od razmeroma velikega števila (243) kandidatov za zahtevnejše nadalinie šolanje, je 65 takšnih, ki so si izbrali šolo v Ljubljani ali še dalje, 33 učencev pa bi se vozilo v Kranj.

Na osnovi opazovanj iz preteklih let tudi letos upravičeno pričakujejo na zavodu, da se bo število tistih, ki bi morali spremeniti kraj bivanja bistveno spremenilo, kajti starši praviloma kljub ugodnim štipendijskim pogojem želijo obdržati otroke čim bliže domu. Za preteklo šolsko leto je bilo 54 takih želja, v izbranih šolah pa smo jih v jeseni našli le 28, ostali so zaradi oddaljenega šolanja spremenili svoje namere. Ta skupina učencev si je prvotno izbirala 26 različnih poklicev, vpisali pa so se na 19 šol. Tako težnjo staršev pričakujemo tudi letos. Priznati moramo, da mnogi starši deloma upravičeno preusmerjajo svoje otroke, če morajo ti iskati stanovanja v prenatrpanih in za bivanje neustreznih srednješolskih dijaških domovih.

Starši, vaša pomoč pri otrokovi izbiri poklica je res nenadomestljiva, vendar ga ne usmerjajte enostransko. Štiriletno usposabljanje v nekoliko manj ugodnih internatskih pogojih ne sme biti osnova za preusmerjanje. Kaj pomenijo štiri leta v primeru z neprimerno daljšim časom, ko bo vaš otrok opravljal uspešno in z zadovoljstvom svoj poklic. Ali ste pri usmerjanju upoštevali, kaj otroka veseli, kaj ga zanima? Ali so poklicne želje otroka vzklile iz njegovih zanimanj? Ali ste se pravočasno prepričali, če otrokove telesne zmogljivosti niso ovira za želeni poklic? Ali ste se prepričali, s koliko truda in kako uspešno bo otrok osvajal učno snov? Ali ste se prepričali, če je vaš otrok tudi zadosti vztrajen, natančen, prizadeven, zahteven do samega sebe?

Ali ste razmislili tudi o možnostih zaposlitve po končanem šolanju? Vaš otrok se namreč ni še pravilno odločil, če ob presoji svojih zanimanj, poklicnih želja, sposobnosti, učnih navad, zahtevnosti šol in poklicev, ne bo pomislil, kakšne možnosti za zaposlitev bo imel v izbranem poklicu, ko se bo izšolal. Starši so lahko odlični svetovalci, lahko pa nehote ali hote silijo otroka na napačno poklicno pot. Opisali bomo samo nekaj najpogostejših napak pri svetovanju, ko zahteve staršev niso v skladu z otrokovimi sposobnostmi in nagnenji:

— Šola ali učno mesto za poklic, za katerega naj bi se otrok po svojih sposobnostih in nagnenjih odločil, ni vedno blizu doma. Primer: učenka E. je živela v ugodnih družinskih pogojih, kjer je imela ustrezno spodbudo za šolsko delo in je bila ob mnogih dodatnih zaposlitvah z orodno telovadbo, drsanjem, smučanjem, glasbeno šolo v osnovni šoli na meji dobrega in prav dobrega uspeha. Želela je postati vzgojiteljica, želela je delati z ljudmi, ima smisel za nastopanje pred ljudmi, smisel za pismeno izražanje. V dijaškem domu vzgojiteljske šole je zdržala le kakšen teden, obupala nad pogoji in redom v domu in se vpisala na ekonomsko šolo. V bodočem poklicu bo svoje dodatne spretnosti malo uporabljala, najslabše pa je to, da je slab računar, da ni natančna in da je premalo vztrajna, da bi bila uspešna pri predmetih, kjer bo zaradi slabših sposobnosti slabo uspevala.

— Starši intelektualci ali starši višjega ekonomskega statusa silijo otroke, tudi v primeru, da nimajo zadosti intelektualnih sposobnosti, v intekeltualne poklice. Primer: učenka S. je v devetih letih s precejšnjimi težavami uspela s šibkim dobrim uspehom napraviti osmi razred. Kljub odsvetovanju poklicnega svetovalca, se je vpisala na pedagoško gimnazijo, za katero so bile sposobnosti za učenje preslabe. V prvem razredu je bila nezadostna, po ponavljanju spet neuspešna. Na naše precejšnje začudenje smo jo letos našli na eni od tehniških šol kemijske stroke, za katero kljub svojim 18 letom starosti nima ustreznih pogojev, da bo redno napredovala. Če bi bili starši uvidevni, bi bila lahko že izučena in zaposlena.

— Starši silijo otroke v poklice, kjer se dobro zasluži. Primer: Družina K. ima dva sinova, ki sta z razliko dveh let zaključila osnovno šolo. Po njihovih načrtih naj bi bil prvi kuhar, drugi natakar, sami pa so gradili večjo hišo z gostinskimi prostori. Bodočega natakarja pa je veselil poklic gradbenega tehnika, kamor se je tudi vključil.

— Starši so nezadovoljni v poklicu, zato ne puste otroku, da bi se odločil za isti poklic, čeprav bi bil za otroka kot po meri. Takšna preusmerjanja srečamo pogosto pri prosvetnih delavcih, ki malokdaj spodbujajo otroke za svojo stroko.

Nekaj teh primerov pojasnjuje pozitivno ali negativno vlogo staršev, prihodnjič si bomo ogledali še namere za vpis v triletno šolanje in jih primerjali s prostimi učnimi mesti, ki so jih za prihodnje leto planirale organizacije združenega dela v jeseniški občini.

RAZSTAVA IZDELKOV UČENCEV OSNOVNIH ŠOL

Danes, 20. marca bodo ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli razstavo likovnih in tehničnih izdelkov učencev osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine, ki so jih učenci oziroma šole poslale na vsakoletni konkurz železarne Jesenice. Med razstavljenimi deli je tudi po deset likovnih in deset tehničnih izdelkov, katerih avtorji — učenci, bodo na predlog posebne žirije prejeli denarne nagrade od 250,00 do 450,00 dinarjev.

Razstava bo odprta do vključno 2. aprila, vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30.

45 LET HRUŠČANSKE GODBE

Pred 45 leti je bila na Hrušici ustanovljena godba na pihala, kot samostojno društvo, ki so ga imenovali PLANIKA. Dvanajst godbenikov, velikih navdušencev, je z lastnimi sredstvi nabavilo instrumente, sicer stare in iz raznih virov, kar pa se še danes čuti pri opremljenosti godbe z instrumenti. S svojim posestvom je pri nabavi instrumentov jamčil Štefan Potočnik, posamezni člani pa so potem z mesečnimi obroki v višini 50 dinarjev odplačevali dolg za instrumente. Vsekakor je v trdoživost godbe, ki se še danes kaže v veliki ljubezni do muziciranja, vgrajena tudi zavzetost in ljubezen ustanoviteljev do glasbene kulture.

Razvoj godbe je odpiral vsak dan nove potrebe in zahteve. Največji problem so bili prostori. Godba se je selila iz gostinskih prostorov na podstrešje, od tam pa v klet. Od tu, so se zaradi nesoglasja z gospodinjo, preselili h Kobentarju, zaradi tega je odstopil dirigent. Z njegovo odstopitvijo pa je prenehalo z igranjem tudi nekaj godbenikov. Ostali so vztrajali in igrali v manjši zasedbi brez dirigenta. V tej situaciji jim je priskočil na pomoč tovariš Rihtaršič, godbenik jeseniške godbe, ki pa je tudi kmalu popustil.

Godbo je v nič kaj zavidljivem položaju prevzel Miha Drešček, ki je s samovzgojo in ljubeznijo, godbo uspešno vodil. Pristopili so novi člani, povečalo se je število podpornih članov. Ker godba strankarsko ni bila opredeljena, so jo vabili vsepovsod. Nastopali so na različnih svečanostih, zborovanjih, veselicah itd.

Tudi prve uniforme so si godbeniki kupili z lastnim denarjem. Ker je bilo nekaj godbenikov brezposelnih, so obleke odplačevali na obroke, po svojih možnostih. Nastopilo je obdobje okupacije in okupator je hotel izkoristiti godbo v svoje propagandne namene. To mu ni uspelo, ker godbeniki niso hoteli igrati, zato so s silo pobrali instrumente in jih odpeljali na Jesenice.

Po osvoboditvi, so se preživeli godbeniki zopet zbrali. Z veliko težavo so dobili nazaj svoje instrumente in začeli delovati v okviru kulturno umetniškega društva Hrušica. Društvo je imelo težave s prostori, zato so se priključili gasilskemu društvu, ki jim je dalo na voljo ustrezen prostor. Godbo je takrat prevzel Štefan PREŽELJ, ki jo uspešno vodi še danes. Seveda pa godba tudi danes ni brez težav. Starejši godbeniki počasi zapuščajo aktivne vrste, dotok mladih pa je prepočasen.

Hkrati z godbo na pihala Hrušica, ki sedaj deluje pri DPD Svoboda Hrušica, pa velik jubilej slavi tudi njen dirigent ŠTEFAN PREŽELJ. Prvega maja letos bo namreč preteklo natančno 55 let, ko je prvič nastopil s trompeto v godbi na pihala.

Svoj lep jubilej bodo hruščanski godbeniki proslavili v nedeljo 23. marca ob 16. uri v domu družbenih organizacij na Hrušici.

K čestitkam ob njihovem jubileju, kakor tudi jubileju dirigenta Štefana Prežlja, se v imenu naših bralcev pridružuje tudi tednik Železar.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Nekoliko »okrepljena« godba na pihala DPD Svoboda Hrušica, ki praznuje te dni 45-letnico svojega delovanja

PO STEZAH KURIRJEV KURIRČKOVA POŠTA

Ob 30-letnici osvoboditve bodo pionirji-kurirji naše občine že trinajstič ponesli kurirčkovo pošto s pozdravi in čestitkami tovarišu Titu za rojstni dan. Pionirski odredi vseh šol v naši občini, bodo ob pomoči članov ZB in DPM, ob jubileju zmage še s posebno slovesnostjo ponesli kurirčkovo pošto po Karavankah.

Pohod kurirčkove pošte se bo začel 31. marca ob 10. uri v Stari Fužini — Bohinj. Pionirji-kurirji radovljiške občine jo bodo nosili po stezah kurirjev II. gorenjske relejne linije in jo predali, 4. aprila ob 10. uri na Poljanah pionirjem-kurirjem jeseniške občine. Na terenu naše občine bo potekalo po stezah kurirjev III. gorenjske relejne linije, ki obsega Mežaklja in Karavanke od Podkorenskega sedla pa vse do doline Drage v Begunjah.

Pionirji odredov posameznih šol oziroma njihovi kurirji, bodo predstavljali nekdanje kurirje kurirske stanice III. gorenjske relejne linije, ki so bile vse na območju jeseniške občine. Oživljali bodo spomine nekdanjih kurirjev: Stanka, Darka, Štefka, Borisa, Januša, Radovana, Rajka in druge. Posamezni šolski odredi pa bodo predstavljali naslednje kurirske stanice: 8 G posebna šola Jesenice, 32 G — Kranjska gora, 31 G — Dovje — Mojstrana, 28 G Hrušica, 10 G — Prežihov Voranc Jesenice, 22 G — Tone Čufar Jesenice, 17 G — Koroška Bela, 14 G — Žirovnica.

Številčni vrstni red kurirskih stanic je bil zaradi konspiracije tako razmetan, da okupator nikdar ni vedel, koliko kurirjev je v Sloveniji, črke pa so označevale posamezna področja npr. G — Gorenjska, P — Primorska itd. V času NOB so bila območja kurirskih stanic sicer določena, obsegala pa so velik teritorij tako, da so se zaradi konspiracije lahko premikali v višje ali nižje lege oziroma levo in desno. Nekatere kurirske stanice so se v NOB premikale tudi po desetkrat in več v času hajke pa so se dnevno premikale. Tako je v času NOB nastalo nešteto kurirskih steza, nekatere so bile samo enkratne. Posebno važno je bilo v času ofenziv in hajk, ko so morali kurirji še posebno pokazati iznajdljivost in pogum, da so se prebili mimo sovražnih zased. Težave so bile posebno v visokem snegu ali naraslih rekah, ker jih je bilo težko prebresti, ker so bile na mostovih običajno nemške straže ali pa zasede. Kurirji stanice 28 G so morali vsak dan nekje v Belem polju prekoračiti Savo, tako poleti kot pozimi in se vzpeti tudi do 1500 metrov v pobočje Rožce in Golice.

V letošnjem letu bodo pionirji-kurirji naše občine precejšen del svoje poti prehodili v višjih legah. Najvišje točke bodo dosegli v Srednjem vrhu, pod Dovško planino, pod Rožco, Golico, nad Javorniškim rovtom, pri Valvasorju, Titovi vasi in na Planinci pod Begunjščico. Vsak pionirski odred bo organiziral na kurirski stanici tj. na šoli miting. Pionirji-kurirji bodo komandirjem stanic poročali o svojih težavah in podvigih na poti. Vse pa bo popestril kulturni — partizanski program s pesmijo in besedo o kurirjih, NOB in 30-letnice zmage nad fašizmom.

Časovni program mitingov po šolah — stanicah kurirjev bo naslednji:

4. aprila Posebna šola Jesenice ob 13. uri, Prežihov Voranc ob 16. uri, 7. aprila Kranjska gora ob 9.30, Dovje Mojstrana ob 16. uri, 8. aprila Hrušica ob 16. uri, 9. aprila Tone Čufar Jesenice ob 16. uri, 10. aprila Koroška Bela ob 16. uri, 11. aprila Žirovnica ob 16. uri.

Predstavniki ZB, bivši partizani kurirji bodo s svojo navzočnostjo pripomogli k oživljanju tradicij kurirjev med NOB. Navzočnost predstavnikov ostalih krajevnih družbenopolitičnih organizacij in občanov pa bo spodbuda utrujenim, toda veselim pionirjem-kurirjem za že izvršene in nadaljnje pohode s kurirčkovo pošto, ki nosi pionirsko-kurirske pozdrave in zahvale dragemu maršalu Titu.

FOTO TEČAJ ZA ZAČETNIKE

Kot že več let, tudi tokrat organiziramo foto tečaj za začetnike, na katerem si lahko pridobite osnovno znanje v fotografiji. Tečaj bo v prostorih foto kluba na Prešernovi cesti (nasproti frizerja Hudriča). S tečajem bomo pričeli v torek, 1. aprila 1975 ob 18. uri.

Program tečaja zajema: zgodovino fotografije, fotografski aparat, rokovanje z aparatom in razvijanje filmov in izdelovanje fotografij.

Stroški tečaja za odrasle so 100.— din, za učence, dijake in študente 50.— din. V to ceno so vračunani stroški za film, papir in kemikalije.

Prijavite se lahko na naslov: Foto klub A. Prešern, 64270 Jesenice, p. p. 68, ali pa osebno prvi dan tečaja. Podrobnejše informacije lahko dobite v ponedeljek ob 18. uri v prostorih foto kluba na delovnem večeru.

Odbor foto kluba
Andrej Prešern Jesenice

ALI NAJ BO TAKA ŠPORTNA VZGOJA NAJMLAJŠIH ŠPORTNIKOV?

Polemik o nešportnem obnašanju športnikov je bilo po naših časopisih že veliko. Tudi na Jesenicah smo že neštetokrat razpravljali o športnem in nešportnem obnašanju posameznikov. Razvnemali so se duhovi pristašev hokeja, ko so naši hokejisti zapustili ledeno ploskev v Ljubljani. Tudi košarkarji so po zgledu hokejistov naredili podobno, popolnoma nešportno potezo, v Litiji. Enotni smo bili v tem, da to ni športno, da se vsi spori, do katerih pride pri športu, ne rešujejo na igrišču, da imamo zato drugačne oblike pogovarjanja in dogovarjanja. Postavljali smo si vprašanja: kje je krivda za tako nešportno vedenje? Mogoče pa je kriva že športna vzgoja (naše mladine) naših najmlajših športnikov!

Da ne bom ostala le pri besedah, naj navedem primer.

Prizorišče: telovadnica jeseniške osnovne šole. Teče košarkarska tekma med dekleti osnovne šole Prežihov Voranc in sovrstnicami Kranjske gore. Tečejo zadnje minute srečanja. Dekleta iz osnovne šole Prežihov Voranc vodijo v teh odločilnih trenutkih s štirimi točkami razlike. Tedaj stopi na sceno vodja kranjskogorskih igralk – učitelj telesne vzgoje. Očitno se boji poraza in se ne strinja z odločitvijo sodnikov Kejžarja in Muharemoviča. Tudi dosojena tehnična napaka ga ne spametuje in ukaže dekletom, naj takoj zapustijo igrišče. Po tej tekmi bi morala biti odigrana še tekma med fanti istih dveh moštev, vendar učitelj tudi njim ne dovoli odigrati srečanja.

Ali se vam ne zdi, da je to slab zgled nam, trinajst- do štirinajstletnim športnikom, ko nam vendar ni bistvena zmaga. Uživamo v igri, v borbenosti. Ne predstavljamo si, kakšni športniki se bodo razvili iz nas, če se ne bomo naučili prenesti tudi poraza!

Šolski avtobus je odpeljal igralce v Kranjsko goro. Še vedno ne moremo verjeti, da lahko učitelj, ki je celo sam športnik, tako nevzgojno vpliva na svoje najmlajše varovance.

Ne bi omenjala tega primera, če bi bil edini. Toda, žal tudi v Mojstrani isti igralci po ukazu svojega učitelja niso smeli nadaljevati tekme in so morali zapustiti igrišče. Podobno so postopali tudi najmlajši rokometaši iz osnovne šole Žirovnica na lanskem majskem turnirju, ko jim je njihov predmetni učitelj prepovedal nadaljevati turnir.

Ne tako, tovariši pedagogi! Mi, najmlajši, ki šele stopamo na športno pot, potrebujemo dobrih vzgledov, slabih je v našem športu že tako preveč.

Vanda Vrdoljak

CERKNO 1945—1975

Sredi hudih bojev IX. korpusa NOV in POJ so bila 20. in 21. januarja 1945 v osvobojenem Cerknem partizanska smučarska tekmovanja v patruljnem teku, veleslalomu in skokih. To je bilo v okupirani Evropi, 20 do 40 km od najbližjih močnih sovražnikovih postojank v Idriji, Sorici, Podbrdu, Gorici, Škofji Loki in skoraj na tromeji okupirane Jugoslavije v času, ko je bil popolnoma osvobojen le del Jugoslavije in je fronta potekala v Sremu. To je v času, ko je bilo zaradi splošnega umikanja na Primorskem vedno več sovražnega vojaštva.

To tekmovanje je pokazalo izredno organiziranost, širino in razsežnost naše narodnoosvobodilne borbe in gibanja. Ta dogodek je izpričeval mladostni polet, entuziazem naše revolucije, ki je bil kljub hudim preizkušnjam v stalnem vzponu.

Smučarska prireditev, ki se je letos žal morala odvijati, zaradi muhaste zime šele preteklo nedeljo in to izven Cerknega, je bila posvečena 30-letnici osvoboditve, hkrati pa živ spomin na edinstveno športno-vojaško prireditev v zavezniških vojskah.

Tridesetletnice smučarskega tekmovanja v Cerknem, ki je bilo iskreno doživetje, so se udeležili tudi mnogi borci, udeleženci prvega tekmovanja leta 1945, ki so bili ali so še člani kolektiva Železarne. Med njimi Roman Stana, ki je bil takrat vodja zmagovite patrulje Prešernove brigade v teku na 14 km Karel Jereb, član te patrulje, Ivan Sodja, ki je tekmoval v veleslalomu in skokih, Hinko Svete, ki je tekmoval v patruljnem teku patrulje smučarskih delavnic skupaj z Rudijem Finžgarjem, Tine Šranc, ki je tekmoval v patrulji Gradnikove brigade skupaj s Stankom Dovžanom (ki je padel) in Jakobom Lihtenegerjem. Tekmovanja se je udeležil tudi Zvone Hutar, ki je bil takrat v jurišnem bataljonu XXXI. divizije.

Rezultati spominskih smučarskih tekem, ki so bile na Črnem vrhu (1300m nad morjem) nad Novaki – alpske discipline:

Veleslalom: 1. Janez Štefe – 30,00, 2. Zvone Hutar – 31,12, 3. Ivo Porenta – 31,48.

Izmed udeležencev tekmovanja v Cerknem leta 1945 je ponovil svojo zmago Janez Štefe, drugi je bil takrat Miro Vrhovec in tretji Tine Šranc.

V teku na 4 km so bili doseženi naslednji rezultati: (vsi udeleženci) 1. Jože Žvan – 13,07,00. 2. Franc Vojvoda – 13,29,00, 3. Janko Vojvoda – 15,17,00, 4. Gregor Klančnik – 16,36,00.

Na temovanju v Cerknem leta 1945 pa je zmagal Roman Stana pred Petrom Ježem, Adolfom Rupnikom, Francem Kocjanom in drugimi.

ar

Namizni tenis

MUROVA : TRIGLAV II 5:4

Namiznoteniški igralci Murove, so v desetem kolu gorenjske namiznoteniške lige gostili v svoji dvorani na Murovi drugo ekipo kranjskega Triglava.

Dvoboj, ki je odločal o mestu za vrh lestvice je bil poln preobratov, nekaj časa so bili v vodstvu gostje in vse je kazalo, da bo ekipa Murove tokrat poražena. Vendar so se na koncu domačini le zbrali in dvoboj, s precej sreče zaključili v svojo korist z rezultatom 5:4. To je bila najslabša igra Murove letos, posebno slabo in nerazpoloženo je tokrat igral Ravnikar, ki je dosegel zmago le proti najslabšemu igralcu gostov. Dve zmagi sta pa dosegla Filipovič in Šranc.

S to zmago so igralci Murove svojo prednost pred ostalimi ekipami zadržali in imajo še zmeraj štiri točke prednosti pred drugouvrščeno ekipo Kondorjem iz Škofje Loke.

V naslednjem kolu bodo nastopili v Trbojah proti domači ekipi, proti kateri bi morali doseči ugoden rezultat.

R.

TESNA, TODA POMEMBNA ZMAGA

V nadaljevanju II. republiške namiznoteniške lige – zahodna skupina so jeseniški igralci pripravili prijetno presenečenje. Gostili so ekipo Sodražice, ki se bori za sam vrh lestvice ter jo premagali z najtesnejšim rezultatom 5:4. Razveseljivo je predvsem to, da je k zmagi veliko pripomogel tretji igralec ekipe mladi Legat, ki je v odločilnem srečanju premagal izkušenega Gašperšiča. S to zmago so Jeseničani napredovali na lestvici na dobro šesto mesto, ki jim daje velike možnosti za obstanek v ligi.

REZULTATI:

Legat – Lovrenčič 0:2, Vidmar – Gašperšič 2:0, Buh – Mrgole 1:2, Vidmar – Lovrenčič 2:1, Legat – Mrgole 0:2, Buh – Gašperšič 2:1, Vidmar – Mrgole 0:2, Buh – Lovrenčič 2:0, Legat – Gašperšič 2:1.

V naslednjem kolu Jeseničani gostujejo v Ljubljani pri Olimpiji II.

vt

MEDNARODNI TURNIR V KEGLJANJU NA LEDU

V nedeljo, 16. marca, je bil v športni dvorani na Jesenicah peti mednarodni turnir v kegljanju na ledu, za prehodni pokal trgovskega podjetja Univerzal Jesenice, ki letos praznuje 15-letnico obstoja. Na turnirju je nastopilo 15 moštev, oziroma 75 tekmovalcev iz Avstrije, Bleda, Kranjske gore, Rateč in Jesenic.

REZULTATI: 1. ASKö Kotmana vas – 24 točk, 2. ASKö Eisenerz – 22 točk, 3. Murka Jesenice – 20 točk, 4. Vatrostalna Jesenice – 18 točk 1.357, 5. Kranjska gora – 18 točk 0.928, 6. Univerzal Jesenice – 16 točk 1.569, 7. ESV Stefanic – Celovec – 16 točk 1.247, 8. ER Globasnica – 16 točk 1.168, 9. Železar Jesenice – 14 točk –, 10. Planica-Rateče – 12 točk –, itd.

D. E.

VČERAJ SE JE ZAČELO PRVENSTVO ŽELEZARNE V NAMIZNEM TENISU

V sredo, 19. maja, se je v prostorih TVD Partizan na Jesenicah začelo letošnje prvenstvo Železarne v namiznem tenisu. Za letošnje prvenstvo, ki je prav tako razdeljeno v spomladanski in jesenski del, se je skupaj prijavilo 26 ekip iz posameznih obratov in oddelkov. Spomladanski del je razdeljen v šest skupin in sicer bo vsako sredo na sporedu šest tekem.

Včeraj, 19. marca, so se med seboj pomerile naslednje ekipe: OTK : strojne delavnice, valjarna žice : strojne delavnice, profilarna : strojne delavnice, profilarna : valjarna žice, OTK : profilarna, valjarna žice : OTK.

Naslednjo sredo, 26. marca, pa bodo na sporedu tekme med naslednjimi ekipami: RTA : novogradnje, novogradnje : plavž, elektro toplotna energija : novogradnje, elektro toplotna energija : plavž, RTA : elektro toplotna energije, plavž : RTA. Začetek tekmovanja bo ob 16. uri.

Podrobne rezultate o izidu tekmovanj v prvi skupini bomo objavili v prihodnji številki.

J. R.

Šah

PORAZ V PTUJU

V zadnjem kolu zaključnega tekmovanja v republiški šahovski ligi (od 5. do 8. mesta) so Jeseničani gostovali v Ptuju in igrali z ekipo IZBIRE. Oslabljeni Jeseničani so doživeli visok poraz 4:6. Zanimivo je, da so točke za Jeseničane osvojili Lojzka Pongrac in Mirjam Klinar ter mladinec Silvo Simončič, remizirala sta Lado Krajnik in Alojz Železnik.

Na prvih šestih deskah so tako Jeseničani dosegli le pol točke, ker so igrali oslabljeni, saj nista igrala dva boljša člana Korošec in Pavlin. Jeseničani so tako osvojili sedmo mesto v Sloveniji.

Za Jesenice so v tekmovanju igrali: Branko Zorko, Lado Krajnik, Ivan Pavlin, Janko Korošec, Anton Krničar, Janez Ciuha, Andrej Tratnjek, Boris Tramte, Lojzka Pongrac, Mirjam Klinar, Alojz Železnik, Silvo Simončič.

Naslov republiškega prvaka so osvojili Celjani.

KT

GIMNAZIJKE MED SEBOJ

V soboto, 8. marca so se dekleta drugih letnikov gimnazije pomerile v odbojki.

Rezultati: 2. a : 2. c 0:2, 2. b : 2. a 2:0, 2. b : 2. c 2:0.

Najboljše so bile dijakinje 2. b letnika, čeprav so igrale le štiri. Za 2. b so nastopile: Vera Rabzelj, Branka Tušar, Maja Domijan in Bogdana Lotrič.

mic

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem mojim sodelavcem kadrovskega doma za poklonjeno dragoceno darilo. Posebno zahvalo izrekam upravniku Bogdanu Langusu za njegove lepe poslovilne besede.

Vsem še enkrat iskrena hvala z željo, da bi bili pri svojem delu uspešni, predvsem pa vsem želim veliko zdravja.

Ivan Štucin

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru in sodelavcem strojnega vzdrževanja se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolovanja in ob enem tudi za darilo ob 8. marcu. Sodelavcem želim še mnogo delovnih uspehov.

Metka Černenšek

DPD SVOBODA FRANCE PREŠEREN ŽIROVNICA – BREZNICA vabi na premiero veseloigrice s petjem in glasbo Erika Vosa

PLESOČI OSLIČEK,

ki bo v nedeljo, 23. marca ob 16. uri v dvorani na Breznici v režiji Marjana Lakote.

Oglejte si jo in ne bo vam žal!

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

22. marca amer. angl. barvni film DAVID KOPERFILD, v režiji Delbert Mann, v gl. vlogi Charles Dickens, ob 15. uri.

22. in 23. marca franc. barvni film SIN, v režiji Pierre Granier-Deferre, v gl. vlogi Yves Montand, ob 17. in 19. uri.

24. in 25. marca italij. barvni film UMOR ZARADI LJUBEZNI, v režiji Luigi Comencini, v gl. vlogi Giuliano Gemma, ob 17. in 19. uri.

26. marca amer. barvni film ZLATO ZA POGUMNE, v režiji Brian G. Hutton, v gl. vlogi Clint Eastwood, ob 17. in 19. uri.

27. marca zaprto!

28. marca slovenski barvni film POMLADNI VETER, v režiji Rajko Ranfl, v gl. vlogi Mira Nikolič, ob 17. in 19. uri.

29. in 30. marca angl. barvni vojni film ZADNJI DNEVI HITLERJA, v režiji Ennio de Concini, v gl. vlogi Alec Guinness, ob 17. in 19. uri.

Film prikazuje konec vojne v Hitlerjevem bunkerju. Vodje nacistične Nemčije vojni zločinci doživljajo svoje zadnje trenutke. Kritiki smatrajo, da je dosežen poseben uspeh pri izbiri Aleca Guinnessa, ki tolmači vlogo Adolfa Hitlerja, kar ne preseneča, če se spomnimo Guinnessovih vlog v filmih Most na reki Kwai in v filmu Dr. Živago.

Kino PLAVŽ

22. in 23. marca italij. barvni film UMOR ZARADI LJUBEZNI, ob 18. in 20. uri.

23. marca amer. angl. barvni film DAVID KOPERFILD, ob 10. uri. Film se predvaja za člane ježkovega kluba brezplačno, poklanja ga Jugobanka Ljubljana, vstopnice so tudi v prodaji.

24. in 25. marca franc. barvni film SIN, ob 18. in 20. uri.

26. marca zaprto!

27. marca amer. film ČUDNI ZNAČAJI CHARLIJA CHAPLINA, ob 18. in 20. uri.

28. marca amer. barvni film ZLATO ZA POGUMNE, ob 18. in 20. uri.

29. in 30. marca franc. barvni film POLICIJSKA OCENA, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

22. marca danski barvni film ZOBOZDRAVNIK V POSTELJI.

23. marca amer. film ČUDNI ZNAČAJI CHARLIJA CHAPLINA.

26. marca italij. barvni film UMOR ZARADI LJUBEZNI.

29. marca franc. barvni film SIN.

Kino DOVJE – MOJSTRANA

22. marca amer. barvni film ŠAKAL.

23. marca danski film ZOBOZDRAVNIK V POSTELJI.

29. marca italij. barvni film UMOR ZARADI LJUBEZNI.

OBVESTILO

Društvo rejcev Jesenice obvešča svoje članstvo in ostalo javnost, da lahko naročijo kokoši, stare enajst mesecev še nad 50-odstotno nesnost (rjave kokoši teža 2 do 3 kg). Rok za naročilo je 26. marec, dobava je 27. marca. Pogoji: lastna gajba s pokrovom, cena 25 dinarjev za kokoš.

Naročila sprejema društvo v svojih prostorih Ilirska 9/b Jesenice.

Odbor

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

IVANE SVETINA
Mlinarjeve mame

se iskreno zahvaljujemo dr. Pogačniku, dr. Markežu in osebju internega oddelka jeseniške bolnice za vso skrb, nego in trud, da bi jo ohranili pri življenju.

Iskreno se zahvaljujemo sosedom za vso pomoč v dneh težke izgube, darovalcem vencev in cvetja ter pevcem DU Javornik za žalostinke. Gasilci s Koroške Bele so dokazali, da jo še niso pozabili, zato se gasilskemu društvu zahvaljujemo za vso pozornost in častno spremstvo na njeni zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo voznikom osebnih avtomobilov za prevoze in vsem, ki so v dneh težke izgube sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI: mož Matevž, hčerka Ivanka z možem Ludvikom, vnuka Marija in Vilijem ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in skrbnega očeta

MAKSA KREKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem in vsem, ki so nam priskočili na pomoč v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje, nudili denarno in drugo pomoč in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sosedom, kolektivu Železarne Jesenice in tovarišu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Cvetka, hčerka Draga in Zlata ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, deda in brata

PETRA GASARJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, posebno družinam Štepec ter Vončina in prijateljem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje.

Iskrena hvala dr. Novaku za dolgotrajno zdravljenje. Zahvaljujemo se tudi kolektivom KOOP Mojstrana, Viator TOZD Jesenice, obratom ETE, HVŽ, elektro vzdrževanje, strojnega vzdrževanja in špedicije, za podarjeno cvetje in izkazano pomoč. Hvala tudi vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena, otroci z družinami in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični izgubi dragega moža, ata in starega ata

ALOJZA PAVLINA

se iskreno zahvaljujemo dr. Čebokliju in dr. Štrausu ter osebju kirurškega oddelka jeseniške bolnice za skrb, nego in trud, da bi ga ohranili pri življenju. Zahvaljujemo se stanovalcem na cesti V. Svetina 22 za venec in zbrano denarno pomoč ter še posebej Gorenjčevi, Makovčevi ter Kozjekovi za vso pomoč v dneh težke izgube. Prav tako se zahvaljujemo darovalcem vencev in lepega cvetja, voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo, mladinskemu gledališču iz Ljubljane in vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: žena Rezka, hčerka Kati, sin Sašo z družino, bratje in sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata in očeta

JANEZA PREŠERNA

se najlepše zahvaljujemo za skrb in nego dr. primariju Vidaliju in dr. Hudovernikovi ter osebju internega oddelka bolnice Jesenice. Najlepše se zahvaljujemo Tinci in Branku Resman, Pavlu Trčku in Mihu Hostniku za nesebično pomoč v dneh težke izgube. Prav tako se zahvaljujemo sosedom za venec in denarno pomoč ter voznikom osebnih avtomobilov za prevoz. Posebej se zahvaljujemo Francu Trevnu za poslovilne besede ob odprtem grobu in prav tako predsedniku Zveze prostovoljcev, borcev za severne meje Jožu Stražišarju ter pevcem DU Javornik za žalostinke.

Vsem še enkrat prisrčna hvala.

ŽALUJOČI: sestra Angela, sin Janez z družino, sestra Polona, brat France z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše drage stare mame

ANTONIJE KLEMENC

se zahvaljujemo vsem sosedom za takojšnjo pomoč, vsem darovalcem vencev in pevcem ter govornikoma za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: vnukinja Mira z družino in vsi njeni

Smučanje

PRVENSTVO SRS ZA CICIBANE IN MLAJŠE PIONIRJE

V ponedeljek, 10. marca so se na strminah Soriške planine pomerili najmlajši, rojeni leta 1965 in mlajši, za naslov slovenskega prvaka. Kot običajno so šle prve na progo cicibanke. Za tri medalje se je bil boj med štirimi tekmovalkami. Ker je Valantova padla je bilo jasno, da bodo šla odličja vsaka v svoj klub.

REZULTATI:

1. Leskovšek – Novinar 1.00.00, 2. Ostrež – Gorica 1.00.23, 3. Kunc – Jesenice 1.00.99, 4. Mihelič – Triglav 1.05.65, 5. Krek – Transturist 1.06.38.

Naskok prvih treh je izreden, četrto uvrščena je tako dobila šele četrti razred. Enajsta je bila Borštnikova Jesenice (1.11.83). Tanja je vsekakor s sedmim razredom dosegla za svojo prvo tekmovalno sezono zelo spodbuden uspeh. Med prvimi desetimi je poleg Hafnerjeve (10. mesto 11.64 sek zaostanka za prvo) Barbara Kunc edina, ki ostane v cicibanskih vrstah in celo prvi favorit.

Pri fantih je bilo pričakovati obračun med Čižmanom Olimpija, ki ima letos največ prvih mest in našim Oblakom. Pred časom se je SK Olimpija pritožila na SZS zaradi uvrstitve Oblaka v državno reprezentanco, ki je nastopila na pionirskem FIS tekmovanju. Že takrat je bil Matej drugouvrščeni Jugoslovan in je opravičil zaupanje selektorske komisije. Tokrat je bil Matej očitno najboljši in zmaga ni bila vprašanje. Uspeh je dopolnil še Matjaž Naglič s petim mestom. Lahko bi bilo še bolje, toda športna smola je bila kriva, da je na treningu pred prvenstvom zlomil roko Matjaž Presterel – Colombin, ki sicer redno zaseda mesta med prvimi petimi.

Matej Oblak, slovenski prvak v veleslalomu

REZULTATI:

1. Oblak – Jesenice 57.69, 2. Erbežnik – Olimpija 59.39, 3. Čižman – Olimpija 59.67, 4. Bergant – Olimpija 1.01.22, 5. Naglič – Jesenice 1.01.46.

Ker je SK Mežica odpovedala prvenstvo SRS za najmlajše pionirje, seveda zaradi pomanjkanja snega, ga je prevzelo SD Jesenice in s tem dobilo možnost, da dodatno lahko v vsaki kategoriji startajo še po štirje iz društva, ki sicer nimajo pogojev za start.

Vreme nam kot organizatorju ni bilo naklonjeno. Zlasti dež in megla sta bila naša najhujša nasprotnika. Mehak in moker sneg smo zato utrdili s snežnim cementom in tekmovalni pogoji so bili ves čas tekmovanja skoraj za vse enaki.

Slalom za mlajše pionirje je imel 42 vrat (prvi tek je postavil podpisani, drugi pa Janko Pirc), kar je za to starostno grupo neobičajno, vendar le na tak način dobimo pravo vrednost kvalitete tekmovalcev. Napor pa ni v nobenem primeru prevelik, oziroma škodljiv, ker otroci za smuko rabijo z ozirom na dolžino smuči zelo malo energije.

REZULTATI:

Mlajše pionirke: 1. Likozar – Transturist (44,86, 46,87) – 91,73, 2. Jerman – Olimpija (45,74 48,76) – 94,50, 3. Zupančič – Olimpija (46,34 48,95) – 95,29, 6. Kunc – Jesenice (49,30 51,02) – 100,32, 10. Vesek (51,47, 54,27) – 105,74, 11. Benedičič (52,07 54,48) – 106,55, 17. Vilman (55,23 57,48) – 112,71, 18. Čop (padec v 2. teku) (49,29 64,15) – 113,44, 23. Koder (58,39 61,64) – 120,03, 24. Borštnik T. (60,36 59,98) – 120,34, 25. Rakovec (padec v 2. teku) (54,85 65,67) – 120,52, 26. Tancer – vse Jesenice (60,47 61,70) – 122,17, (uvrščenih 28 tekmovalk).

Mlajši pionirji: 1. Štefanovič – Fužinar (46,71 48,80) – 95,41, 2. Klokočar – Izletnik (47,34 48,22) 95,56, 3. Grašič – Transturist (46,52 49,87) – 96,39, 5. Podrekar – Jesenice (48,23 49,95) – 98,18, 14. Čelesnik (51,05 52,32) 103,37, 16. Naglič (roj. 1966) (51,92 53,24) – 105,16, 23. Kavčič Roman (53,89 55,67) – 109,56, 30. Pirc (roj. 1966) (58.64 60,25) – 118,89, 32. Borštnik (roj. 1966) (59,45, 62,54) – 121,99 vsi Jesenice (uvrščenih 36 tekmovalcev).

Oblak, Berlisk in Bojan Kavčič so padli v prvem teku.

V sredo je bil na programu veleslalom. Z ozirom na količino treninga veleslaloma zlasti na rezultate Oblaka smo računali potihem celo na kolajno, čeprav je Matej še ciciban.

Čez noč je sneg zmrznil, toda kljub vsemu smo posuli snežni cement in preprečili, da nam odjuga kajsneje ni pokvarila proge.

Prva je šla na progo na papirju edina favoritkinja Likozarjeva in brez napake presmučala celo progo. Vsi smo bili prepričani, da je prvo mesto oddano, toda začela so se presenečenja. Kategorija mlajših pionirjev sta letnika 1963 in 64, zato v rezultatih za imeni navajam letnico rojstva). S številko pet je startala naša najboljša Barbara Kunc. Če bi pisal v slogu nekaterih časopisov, potem bi moral primerjati njen boj z ostalimi že skoraj odraščenimi dekleti, za boj Davida z Goliatom. Barbara je startala tako napadalno, kot še nikoli. Ko je prišla v cilj in so objavili rezultat se je razlegal val navdušenja. Še včeraj je bila skoraj 9 sekund za njo v slalomu, danes pa že hitrejša. Dekleta so na startu dobila pogum in po desetih minutah je padel najboljši čas. Svoj največji uspeh je dosegla Andreja Leskovšek, ki je leto starejša od Barbare in tudi še cicibanka.

REZULTATI:

1. Leskovšek (65) Novinar 55,15, 2. Jerman (63) Olimpija 55,24, 3. Kunc (66) Jesenice 55,63, 4. Likozar (63) Transturist 55,80, 5. Zupančič (63) Olimpija 56,14, 7. Čop (64) 57,46, 12. Benedičič (64) 59,33, 14. Vesek (64) 100,35, 16. Vilman (63) 100,82, 19. Rakovec (63) 101.16, 25. Koder (64) 105,19, 28. Tancer (64) 114,24, 29. Juran (63) vse Jesenice 119,89. Uvrščenih 30 tekmovalk.

Ko so začeli tekmovati fantje je začelo močno snežiti tako, da so se tekmovalni pogoji od minute do minute slabšali. Še zlasti se je poznalo na položnem spodnjem delu, kjer smuči drsijo ploskoma po novem snegu, ki je bil bistveno počasnejši. Tokrat se je smola držala Podrekarja, ki je padel blizu cilja in zapravil odlično uvrstitev.

REZULTATI:

1. Podboj (63) Akademik 54,66, 2. Klokočar (63) Izletnik 55.10. 3. Oblak (65) Jesenice 55,32 (startal je 28 številk za zmagovalcem), 4. Kunavar (63) Novinar 55,80, 5. Bezek (63) Medvode 56,17, 13. Naglič (66) 58,19, 23. Kavčič (63) 1.00,64, 25. Podrekar (63) 1.00.67, 28. Kavčič R. (64) 1.00,86, 30. Čelesnik (63) 1.01.10, 42. Blatnik (63) 1.04,96, 46. Berlisk (64) vsi Jesenice 1.06,81 (uvrščenih 49 tekmovalcev).

Podrekar na treningu

Z dosženimi rezultati smo lahko več kot zadovoljni. Še posebej nas veseli to, da so naši najuspešnejši še cicibani, še zlasti Oblak in Kunčeva, ki posegata v boj za medalje celo v višji starostni kategoriji. Če smo že pri pohvalah, potem velja omeniti še Čopovo, cicibana Nagliča in Podrekarja.

Tekmovalna sezona gre h kraju. Treba bo pogledati naprej. Samo trdo, strokovno delo lahko rodi željene sadove. Uspehi nas ne smejo uspavati. Naša pretirana samozavest se je odrazila v veliki praznini, ki jo imamo pri mladincih. Pri najmlajših so naši najhujši konkurentje klubi iz Ljubljane in Transturist. Branik na primer ne pri dečkih ne pri deklicah ni uspel osvojiti mesta boljšega od dvanajstega. Če bomo kontinuirano skrbeli za rekrutiranje novih cicibanov, potem ne bo bolečih lukenj. Za v bodoče želim, da bomo z delom in rezultati dosegli nekdanjo vrednost jeseniškega alpskega smučanja in da bomo deležni moralne podpore tudi tistih, ki o smučanju in sploh v športu na Jesenicah »vse vedo in znajo!«

Janez Šmitek

Od leve proti desni: Šoberl, Gašperšič, Pesjak, Ogrin in Sodja na državnem prvenstvu v alpskih disciplinah. Miran Gašperšič, delavec iz Železarne, je kot najboljši jeseniški alpski smučar v Španiji, 16. marca na slalomu za evropski pokal osvojil izredno uvrstitev – osmo mesto in s tem kot prvi Jugoslovan tudi točke za evropski pokal.

Nogomet

ŽNK LJUBLJANA : JESENICE (ml) 6:0

V soboto, 15. marca, so jeseniški mladinci gostovali v Ljubljani, kjer so odigrali prijateljsko tekmo z mladinskim moštvom Ljubljane in srečanje izgubili z rezultatom 6:0 (2:0).

Moštvo Ljubljane, katero se je uvrstilo v polfinale mladinskega pokala Jugoslavije, je prikazalo zelo dober nogomet in je zasluženo zmagalo. Tudi naši mladi nogometaši so dokaj dobro igrali do kazenskega prostora domačinov, kjer pa je dobro organizirana obramba domačih vedno pravočasno posredovala in ni dovolila jeseniškim napadalcem, da bi dosegli vsaj častni zadetek.

Košarka

AET TOLMIN : JESENICE 65:78

V pripravah na tekmovanje v prvi SKL-B ligi, ki se bo začela sredi aprila in bo letos štela dvanajst članov, so Jeseničani odigrali prijateljsko tekmo v Tolminu z istoimenskim moštvom, ki je lani zaostalo v prvenstvu le dve točki za Salonitom, novim članom 1. SKL-B lige. Čeprav so Jeseničani nastopili brez vseh centrov, so pokazali dobro igro, rezultat štirimesečnih priprav in težjih tekem, ki so jih doslej odigrali z nasprotniki iz višjih lig. Gostje so vodili vso tekmo. Tolminci so najbolj ogrozili zmago v 17. minuti, ko je bil rezultat 60:62. V zaključku tekme pa so Jeseničani s hitro igro zagotovili sigurno zmago.

Za Jesenice so bili uspešni: Noč 8, Muharemovič 12, Pirih 10, Vauhnik 16, Šmid 6, Vujačič 26.

Svojo prvo tekmo v tem letu so odigrali tudi mladinci s svojim sovrstnikom iz Tolmina in srečanje izgubili z rezultatom 67:44 (38:25). Kljub porazu so pokazali dobro igro, saj so šele v tem mesecu s prehodom na zunanje igrišče začeli z rednimi treningi.

Za mladince so nastopili: Breznik 2, Smolej 3, Berginc 2, Oblak, Gorenjc, Varl 5, Peterka, Pivač, Cetina 6, Gerdej, Ličof 16, Todorovič 4, Gazvoda 6.

N.

V TAMARJU TEKMOVANJE ZA JANŠEV IN KULJATOV MEMORIAL V SMUČARSKIH TEKIH

V Tamarju je bilo dvoje tekmovanj v smučarskih tekih. V soboto 15. marca je bil tek za Janšev memorial, v organizaciji SD Mojstrana, v nedeljo pa je TVD Partizan Hrušica organiziral tekmovanje za Kuljatov memorial. Organizatorji zaslužijo vso pohvalo, saj so kljub izredno težkim pogojem progo dobro pripravili. Vreme je bilo lepo, zato se je na tekmovanju zbralo tudi precej ljubiteljev smučarskega teka.

Na Janševem memorialu je nastopilo okrog 60 tekmovalcev, v nedeljo pa so na Kuljatovem memorialu nastopili tudi pionirji, zato se je število tekmovalcev povečalo na 160. V soboto se je med člani SD Jesenice najbolje odrezal Maks Pogačar, ki je zasedel odlično tretje mesto, pri mlajših mladincih pa sta Darko Mrak in Roman Čebulj zasedla šesto oziroma sedmo mesto. Tone Đuričić je bil drugi pri mlajših članih, Alojz Kerštajn pa tretji pri članih. Tretje mesto je osvojila tudi Brigita Dovžan pri mladinkah. Pri starejših mladincih je najbolje tekel Stane Mrak, ki je zasedel šesto mesto, presenetil pa je Igor Kralj, ki se je uvrstil na osmo mesto.

REZULTATI (Janšev memorial):

Člani 15 km (12): 1. Kalan TVD Gorje 45,52.75, uvrstitev Jeseničanov: 3. Kerštajn 47,32.25, 8. Cuznar 52,06.73, 9. Kajžar 52,40.38, 11. Dovžan 55,27.02.

Mlajši člani 15 km (6): 1. Pokljukar TVD Gorje 48,22.83, 2. Đuričić Jesenice 48,55.81.

Članice 10 km (2): 1. Bešter SD Triglav 39,15.98.

Mladinke 5 km (3): 1. Fister SK Triglav 19,41.32, 3. Dovžan SD Jesenice 26,01.10.

Starejši mladinci 10 km (13): 1. Nastran ŠD Alples 32,33.36, Jeseničani: 6. Mrak S. 36,09.52, 8. Kralj 41,04.01, 10. Gregorič 41,32.89, 11. Skumavc 42,15.71.

Mlajši mladinci 5 km (18): 1. Orešek SK Ihan 16,56.76, Jeseničani: 3. Pogačar 17,58.32, 6. Mrak D. 18,16.51, 7. Čebulj 18,33.85.

V nedeljo pa sta med člani SD Jesenice najbolje tekla Bojana Kobentar in Dušan Đuričić, oba sta zmagala pri starejših pionirjih oziroma pionirkah. Tudi mlajši pionirji so bili dobri, Janez Justin je bil peti, Igor Kobentar pa enajsti. Pri mlajših mladincih Maks Pogačar ni ponovil uspeha iz prejšnjega dne, bil je osmi, za klubskima kolegoma Darkotom Mrakom in Romanom Čebuljem. Pri starejših mladincih je bil Stane Mrak ponovno šesti, Darko Gregorič pa je bil osmi. Tone Đuričić je pri mlajših članih ponovno zaostal za Pokljukarjem in se uvrstil na drugo mesto. Pri članih je Alojz Kerštajn, poleg Kalana in Dornika, moral priznati premoč še Jelencu, kljub temu je zasedel dobro četrto mesto, odličen pa je bil Andrej Cuznar, ki je bil šesti.

Zaradi poškodb pa nista nastopila Brigita Dovžan in Igor Kralj.

REZULTATI (Kuljatov memorial):

Mlajši pionirji 2 km (31): 1. Vacovnik ZŠD Maribor 7,56.74, Jeseničani: 5. Justin 8,23.90, 11. Kobentar 8,45.16, 20. Knez 9,20.19.

Starejši pionirji 4 km (40): uvrstitev Jeseničanov 1. Đuričić D. 13,38.20, 20. Teraš 17,45.33, 26. Adamek 18,19.20 in 30. Ferjan 18,45.76.

Starejše pionirke 4 km (7): 1. Kobentar SD Jesenice 17,05.84.

Mlajši mladinci 5 km (24): 1. Soršak ŽSD Maribor 17,28.71, Jeseničani: 6. Mrak D. 18,25.18, 7. Čebulj 18,26.11, 8. Pogačar 18,32.12, 17. Mrak M. 20,51.54.

Starejši mladinci 10 km (12): 1. Nastran ŠD Alples 33,45.31, Jeseničani: 6. Mrak S. 37,54.47, 8. Gregorič 39,18.65, 9. Skumavc 40,11.02.

Mlajši člani 10 km (6): 1. Pokljukar TVD Gorje 32,04.85, 2. Đuričić T. 34,30.02 SD Jesenice.

Članice 10 km (3): Bešter SD Triglav 40,01.77.

Člani 15 km (14): 1. Kalan TVD Gorje 46.06.77, 4. Kerštajn 48,36.53, 6. Cuznar 50.38,20 oba SD Jesenice.

MS

NA POKLJUKI TEKMOVANJE ZA POKAL KURIKKALA

ŠD Triglav je bil organizator letošnjega tekmovanja za pokal Kurikkala. Ker na Jezerskem, na novi tekaški progi, ni bilo dovolj snega, je bilo tekmovanje v Kranjski dolini na Pokljuki. Teh tekmovanj se udeležujejo mladi tekači iz Avstrije, Švice, ZRN, Italije, Francije in Jugoslavije, ki nastopajo v uradni konkurenci. Letos je nastopila še ekipa Liechensteina. Pokal so branili tekači iz Francije, vendar ga niso obranili, prevzeli so jim ga mladi tekači iz Italije. Od naših so se najbolje uvrstili Mili Fister na 13. mesto pri mladinkah, Janez Kavčič na 19. mesto pri mlajših članih in Božo Kordež na 18. mesto pri starejših mladincih. V tej kategoriji je Jeseničan Stane Mrak zasedel 27. mesto. Pri mlajših članih tokrat nista nastopila oba najboljša, Vinko Pokljukar in Tone Đuričić. Tudi v štafetnih tekih naši niso imeli večjega uspeha. Mladinke so se uvrstile na peto, mladinci pa na deseto mesto. V prvi štafeti je nastopil tudi Vinko Pokljukar. Član SD Jesenice Tone Đuričić pa je startal v drugi štafeti Jugoslavije.

KONČNI VRSTNI RED:

1. Italija 6:16.18.35, 2. ZRN 6:22,08.79, 3. Avstrija 6:23,33.67, 4. Švica 6:24,01.27, 5. Francija 6:24,50.87 in 6. SFRJ 6:52,19.09.

M. S.

Hokej na ledu

KRANJSKA GORA (kombinirano) : BANIK 0:6

V soboto je na Jesenicah gostovalo moštvo Banika iz Karvine, ki je član II. čehoslovaške lige. Gostje so se pomerili s kombiniranim moštvom Kranjske gore, v katerem je nastopilo največ igralcev članskega in mladinskega moštva Kranjske gore, nekaj mladincev Jesenic ter trije člani prvega moštva Jesenic.

Srečanje je bilo dokaj zanimivo, čeprav ni bilo posebno kvalitetno. Domačini so bili fizično preslab nasprotnik, precej pa so za uigranimi gosti zaostajali tudi v tehniki. Kljub temu so z borbenostjo skušali nadomestiti očitno razliko, imeli pa so tudi nekaj zelo lepih priložnosti, da bi dosegli zadetek. Gostje so z boljšo igro povsem zasluženo zmagali, občutek pa smo imeli, če bi igrali še z večjo vnemo, bi bil poraz naših še večji.

Ko govorimo o sobotnem srečanju, se nehote vsiljuje želja, da bi proti Baniku nastopilo moštvo Kranjske gore v popolni postavi, saj bi bila to zares zelo dobra in zanimiva tekma. Mladi hokejisti tega moštva bi proti zelo dobrim gostom – pravimi predstavniki čehoslovaškega hokeja – pokazali, koliko veljajo in kaj zmorejo. Seveda to ni bilo mogoče, ker se kar devet igralcev Kranjske gore udeležuje Evropskega mladinskega prvenstva v Švici.

Gostovanje Banika iz Karvine je bilo za jeseniški hokej pomembno tudi iz tega razloga, ker so predstavniki HD Jesenice navezali stike z vodstvom Banika. Ob tej priliki so se dogovorili, da bo prvo moštvo Jesenic v avgustu letos treniralo štirinajst dni v Karvini, kjer jim bodo omogočili, da poleg treningov odigrajo tudi štiri prijateljske tekme s tamkajšnjimi moštvi. Ta dogovor z Banikom se je zelo dobro vključil v načrte prvega moštva glede začetnih priprav na ledu, kajti po treningu v Karvini bo moštvo Jesenic odpotovalo v Brno, kjer bo nadaljevalo treninge še štirinajst dni. Tudi tam predvidevajo, da bodo odigrali nekaj prijateljskih tekem, kar jim bo omogočilo ZKL Brno, s katerimi so že v letošnji sezoni navezali prijateljske stike, ki jih bodo hokejski delavci z Jesenic še poglobili.

D.

Košarka

PRVENSTVO GIMNAZIJE

Prejšnji teden sta bili na gimnaziji odigrani dve tekmi v okviru košarkarske lige. V torek, 4. marca je bila odigrana zadnja tekma v skupini drugih letnikov. Pomerili sta se ekipi 2. a in 2. c. Mnogo boljši so bili fantje 2. c, saj so tekmo dobili z 90:17 (40:4). Za 2.c sta največ košev dosegla Cilenšek (42), ki je bil tudi najboljši igralec in Žvab (22). Za 2. a pa sta največ košev dosegla Hribar (5) in Kos (4).

Tako so prvo mesto v skupini drugih letnikov osvojili fantje 2. c, drugi so fantje 2. b in zadnji 2. a. Fantje 2. c so se tako uvrstili v finalni del.

V četrtek, 6. marca so se pomerili fantje prvih letnikov in sicer 1. b in 1. ESŠ.

Fantje 1. ESŠ so že v prvem polčasu vodili s 16 koši razlike (32:16) in so na koncu dobili tekmo z rezultatom 60:42. Tokrat sta bila za 1. ESŠ najuspešnejša Todorovič (40) in Svetina (12), za 1. b pa Svetlin (18) in Pribošič (10).

mic